

SPRAWOZDANIE OPISOWE

**Z DZIAŁALNOŚCI OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
DZIELNICY PRAGA – PÓŁNOC M.ST. WARSZAWY**

ZA ROK 2014

Spis treści

1. Dzielnica Praga – Północ w statystyce	4
2. Zasoby	11
3. Problemy Społeczne na terenie dzielnicy Praga – Północ	14
4. Zadania Ośrodka Pomocy Społecznej	20
5. Struktura organizacyjna Ośrodka Pomocy Społecznej	23
6. Udzielone świadczenia	33
7. Rodziny objęte pomocą społeczną w dzielnicy Praga – Północ	40
8. Dział Pomocy Specjalistycznej	51
9. Projekty realizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej	64
10. Inne działania Ośrodka Pomocy Społecznej	80
11. Sprawozdanie z udzielonych zamówień publicznych	95
12. Ośrodki Wsparcia	96

Praga - Północ jest jedną z najstarszych dzielnic Warszawy, która zachowała swój naturalny, historyczny rodowód. Znajduje się tu ok. 10% zasobu zabytkowego całej Warszawy niestety w złym stanie technicznym. Dzielnicą jest rejonem urbanistycznym, w którym dominuje przedwojenne budownictwo komunalne ze zdegradowaną substancją mieszkaniową wymagającą remontów.

W porównaniu z innymi dzielnicami Warszawy, Praga Północ posiada największy udział mieszkań komunalnych w stosunku do ich ogólnej liczby (ok. 40% zasobu mieszkaniowego). 64 % zasobów mieszkaniowych Dzielnicy stanowią budynki wybudowane przed 1944 rokiem, obecnie w złym stanie technicznym, słabo wyposażone o niskim standardzie (wg danych GUS na dzień 31.12.2013 r. , www.stat.gov.pl, tylko nieco ponad 85 % mieszkań posiada łazienkę, 83,4 % - gaz z sieci, ok. 71 % centralne ogrzewanie). Standard mieszkań w Dzielnicy jest znacznie niższy od średniej dla m. st. Warszawy. Poważnym ograniczeniem działań inwestycyjnych jest sytuacja własnościowa budynków (brak wyjaśnionego stanu prawnego bądź roszczenia) a także znaczna liczba budynków objęta nadzorem konserwatorskim.

Obecna struktura mieszkańców Dzielnicy jest wynikiem wcześniejszych decyzji administracji państwowej, w wyniku których w ten rejon przekwaterowano rodziny biedne i patologiczne z całej Warszawy. Dzielnicą postrzegana jako peryferyjna była niedoinwestowana zarówno w dziedzinie gospodarczej jak i społecznej.

Skutkiem tych działań są obecnie występujące różnice standardu mieszkań oraz duże nasilenie różnych dysfunkcji społecznych i ubóstwa a także zagrożenie wykluczeniem społecznym wielu mieszkańców, przejawiające się w skali m. st. Warszawy m.in. największą liczbą: rodzin niepełnych, świadczeń wypłacanych w ramach zasiłków rodzinnych, najniższym poziomem wykształcenia mieszkańców czy najwyższą skalą bezrobocia, zwłaszcza w grupie osób z wykształceniem zasadniczym i podstawowym.

Obraz Dzielnicy Praga Północ sukcesywnie ulega zmianom m.in. dzięki rewitalizacji. Odnowiono elewacje ul. Żąbkowskiej, powstało wiele galerii i pracowni autorskich (w zagospodarowanych pomieszczeniach starych fabryk). Szansą na trwałe zmiany obrazu Dzielnicy jest budowa i inwestycje wokół II linii metra a także Zintegrowany Program Rewitalizacji obszarów kryzysowych na lata 2014 - 2020 (zakładający zmiany infrastruktury oraz wsparcie mieszkańców w ramach programów społecznych).

Skala problemów i zagrożeń występujących w Dzielnicy Praga Północ wymaga wielokierunkowych działań, rozwiązań systemowych oraz partnerskiej współpracy lokalnych podmiotów polityki społecznej.

1. DZIELNICA PRAGA PÓŁNOC W STATYSTYCE

- **11,4 km² powierzchni**
- **67 984 mieszkańców** /wg danych GUS, stat.gov.pl na 31.12.2013./
- **36 581 kobiet**
- **31 403 mężczyzn**
- **- 4,1 promile - przyrost naturalny**
- **8 395 uczniów na różnych poziomach edukacji** (w tym 104 osób w gimnazjum dla dorosłych i 1988 w przedszkolach + oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych)

Dane Urzędu Statystycznego (GUS: stat.gov.pl: bank danych lokalnych 31.12.2013) wskazują na liczbę **67 984 mieszkańców**, w tym 36 581 kobiet (53%) i 31 403 mężczyzn (47%).

Dane Delegatury Biura Administracji i Spraw Obywatelskich Dzielnicy Praga - Północ na dzień 31.12.2014 roku wykazują **64 001 mieszkańców** Dzielnicy zameldowanych na pobyt stały (62 468 osób) i czasowy (1567 osób). W ogólnej liczbie mieszkańców, 34 967 osób stanowią kobiety a mężczyźni 29 034 osób.

Od roku 2008 w Dzielnicy obserwuje się zmianę, która świadczy o sukcesywnym zmniejszaniu się liczby mieszkańców. W roku 2011, w Dzielnicy Praga Północ po raz pierwszy odnotowano ujemny przyrost naturalny (-1,94 promile), w roku 2012 ujemny przyrost naturalny wzrósł do - 3,1 promile, natomiast w roku 2013 osiągnął poziom 4,1 promile.

Jak wskazują przedstawione dane statystyczne GUS i faktyczne uzyskane z Delegatury Biura Administracji i Spraw Obywatelskich Dzielnicy Praga - Północ (osób zarejestrowanych na pobyt stały i czasowy) liczba mieszkańców Dzielnicy podana przez te dwa źródła różni się między sobą. Jednak ze względu na to, że działania pomocy społecznej kierowane są do wszystkich osób (nie tylko zameldowanych ale także przebywających na naszym terenie) traktujemy dane Urzędu Statystycznego jako bardziej miarodajne.

Struktura mieszkańców Dzielnicy Praga Północ według wieku.

Mieszkańcy wg wieku	Liczba osób	Wskaźnik procentowy
produkcyjny (19 – 64 r. życia)	43 566	64,1
poprodukcyjny (od 60 lat kobiety i 65 lat mężczyźni i powyżej)	14 096	20, 7
przedprodukcyjny: dzieci i młodzież 0-18 lat	10 322	15,2
Mieszkańcy ogółem	67 984	100,0 %

Źródło: Opracowanie własne np. danych GUS na dzień 31.12.2013 r. www.stat.gov.pl bank danych lokalnych.

Z analizy danych za rok 2013, zamieszczonych w tabeli wynika, że 64,1 % mieszkańców Dzielnicy Praga Północ stanowią osoby w wieku produkcyjnym (pomiędzy 19 a 65 rokiem życia). 20,7 %, stanowią osoby w wieku poprodukcyjnym, po 60 i 65 roku życia.

W Dzielnicy Praga Północ 15,2 % populacji stanowią dzieci i młodzież w wieku od 0 - 18 roku życia.

W porównaniu z innymi dzielnicami Warszawy stosunek procentowy ludności w wieku produkcyjnym na terenie Pragi Północ wypada dość korzystnie. Osoby w wieku produkcyjnym stanowią ponad 64,1 % populacji .

Niekorzystnie zaś wypada porównanie grupy w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym, które wskazuje jednoznacznie na przewagę liczby emerytów i rencistów nad liczbą dzieci i młodzieży. Ta tendencja utrzymuje się już od kilku lat.

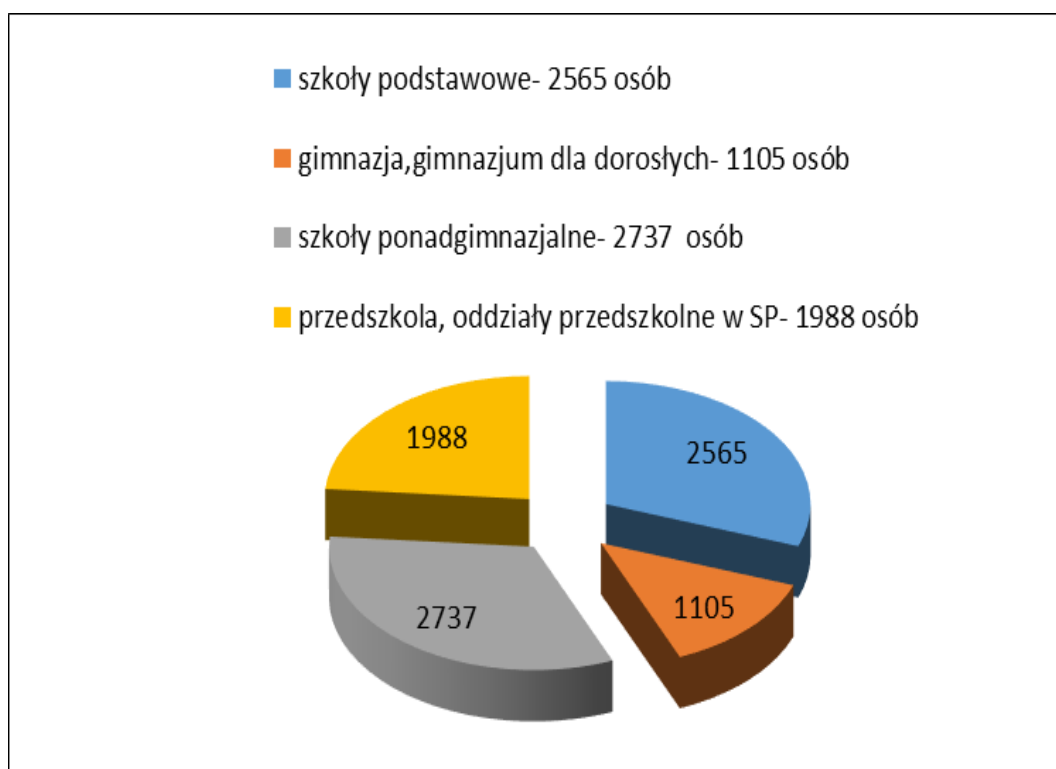
Struktura mieszkańców Dzielnicy Praga Północ wg zatrudnienia

Z danych GUS (www.stat.gov.pl/) wynika, że na dzień 31.12.2013 r. pracę zawodową wykonywało 27 424 osób (27 570 osób w roku 2012) z czego 13 439 osób (13 441 osób –w roku 2012) stanowili mężczyźni, a kobiety 13 985 osób (14 129 osób w roku 2012) .

W roku 2013 nieznacznie zmniejszyła się liczba mieszkańców wykonujących pracę zawodową (o 146 osób) a wśród osób pracujących, podobnie jak w roku 2012, wystąpiła przewaga kobiet (było ich o 546 więcej niż mężczyzn).

Z analizy danych GUS za rok 2013 wynika, że w stosunku do roku 2012 zmniejszyła się liczba osób w wieku produkcyjnym. Osoby w wieku produkcyjnym (44 566 osób w 2013 r. do 44 360 osób w roku 2012) stanowiły ok. 64,1 % mieszkańców Dzielnicy, natomiast osoby wykonujące pracę zawodową stanowiły ok. 61,5 % osób w wieku produkcyjnym co w porównaniu do roku 2012 oznacza zmniejszenie się ich liczby o 1,5%.

Struktura dzieci i młodzieży w Dzielnicy Praga Północ w roku szkolnym 2013 /2014

Opracowanie własne na podst. danych Urzędu Statystycznego www.stat.gov.pl i informacji o stanie realizacji zadań oświatowych w Dzielnicy Praga Północ w roku szkolnym 2013/2014

Analiza danych przedstawionych w diagramie wykazuje, że w roku szkolnym 2013/2014, w Dzielnicy Praga Północ m.st. Warszawy, na różnych poziomach nauczania, odnotowano 8395 osób (z uwzględnieniem 104 uczniów gimnazjum dla dorosłych) co w porównaniu z danymi z poprzedniego roku szkolnego (9081 osób) oznacza widoczny spadek ich liczby.

Wśród ogólnej liczby dzieci i młodzieży, uczniowie szkół podstawowych (2565 osób) stanowią grupę mniej liczną w stosunku do liczby uczniów ze szkół ponadpodstawowych (2737 osób). Uczniowie na poziomie gimnazjum i gimnazjum dla dorosłych stanowią grupę 1105 osób.

Podobnie jak w latach poprzednich, w roku szkolnym 2013/2014 najliczniejszą grupę osób objętych systemem edukacji stanowili uczniowie szkół ponad gimnazjalnych (2737). Dzieci objęte edukacją w przedszkolach oraz oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych stanowiły grupę 1988 osób.

Liczba dzieci i młodzieży w Dzielnicy Praga Północ na 31.12.2014 rok wg. poziomów nauczania

Poziomy	Liczba dzieci w liczbach 2012 r.	Liczba dzieci w liczbach 2012/2013 r.	Liczba dzieci w liczbach 2014 r.
Przedszkola i oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych	1900	1979	1988
Szkoła podstawowa	2736	2660	2565
Gimnazjum i gimnazjum dla dorosłych	1413 (167)	1379 (179)	1105 (104)
Szkoły ponad gimnazjalne	3019	3063	2737
Liczba dzieci (+ dorośli w gimnazjach) objęta systemem nauczania	9068	9081	8395

Opracowanie własne np. danych Urzędu Statystycznego ww. stat.gov.pl, i informacji o stanie realizacji zadań oświatowych w Dzielnicy Praga Północ w roku szkolnym 2013/2014 i danych Wydziału Oświaty i Wychowania UD

Analiza danych zawartych w tabeli wykazuje, że w porównaniu z rokiem poprzednim w roku szkolnym 2013/2014 (wg stanu na 31.12.2014 r.) liczba dzieci i młodzieży objętych systemem edukacji (z uwzględnieniem przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych, szkół podstawowych oraz gimnazjum i gimnazjum dla dorosłych) zmniejszyła się o 686 osób.

O ile pomiędzy rokiem 2012 i 2013 w liczbie osób na różnych poziomach nauczania nie wystąpiły istotne statystyczne różnice o tyle pomiędzy rokiem 2013 i 2014 różnica ta jest już widoczna. Najistotniejsze zmiany odnotowano w liczbie dzieci na poziomie gimnazjum i gimnazjum dla dorosłych (- 274 osoby) oraz na poziomie szkolnictwa ponadgimnazjalnego (- 326 osób). Zmniejszyła się również liczba uczniów w szkołach podstawowych (-95 osób).

W roku sprawozdawczym tylko na poziomie przedszkola i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych odnotowano niewielki wzrost liczby osób (+9).

Z Informacji o stanie realizacji zadań oświatowych w Dzielnicy Praga Północ w roku szkolnym 2013/2014 w oddziałów integracyjnych, w 3 szkołach podstawowych uczy się 308 uczniów (326 w roku 2012/2013) o *specjalnych potrzebach edukacyjnych*, z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego.

Typy niepełnosprawności, które mają wpływ na wydanie orzeczenia o specjalnych potrzebach edukacyjnych to m.in.: zagrożenie niedostosowaniem społecznym, zaburzenia zachowania, niepełnosprawność ruchowa, upośledzenie umysłowe, przewlekłe choroby i inne.

Sytuacja szkolna dzieci i młodzieży

Poziom edukacyjny praskich dzieci i młodzieży jest od kilku lat najniższy w całej Warszawie. Różnice te są szczególnie widoczne u dzieci młodszych. Dzieci mają ubogie zaplecze kulturowe, słabe przygotowanie edukacyjne i intelektualne.

Potwierdzeniem niskiego poziomu edukacyjnego dzieci i młodzieży zamieszkałej w Dzielnicy są wyniki sprawdzianu kończącego szkołę podstawową - (według raportu Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej na rok 2014), które - plasują Pragę Północ na ostatnim miejscu w skali Warszawy. Wyniki egzaminu gimnazjalnego w 2014 roku zarówno w części humanistycznej, matematyczno – przyrodniczej jak i z języka obcego - nowożytnego, choć mieściły się w granicach średniej ogólnopolskiej to w skali Warszawy nadal były najniższe. Wyniki te są również niższe w odniesieniu do średniej województwa mazowieckiego.

Taka sytuacja utrzymuje się już od kilku lat. Dzieci mają problemy z czytaniem, odbiorem i pisanem własnego tekstu, osiągają najniższe wyniki w obszarach wyszukiwania i stosowania informacji, umiejętności stosowania terminów, pojęć, procedur z zakresu przedmiotów matematyczno - przyrodniczych niezbędnych w praktyce życiowej a także w obszarze wskazywania i opisywania faktów, związków i zależności przyczynowo – skutkowych. Najwięcej problemów sprawia im stosowanie zintegrowanej wiedzy, brak im umiejętności do rozwiązywania problemów.

Oprócz procesu nauczania, wpływ na poziom edukacyjny dzieci i młodzieży ma zarówno sytuacja ekonomiczna rodzin jak i ich kapitał kulturowy, wykształcenie oraz aspiracje. Wiele rodzin nie wypełnia prawidłowo swoich funkcji, brak im umiejętności wychowawczych, niechętnie współpracują z pedagogami szkolnym i w związku z tym nie wspomagają procesu edukacyjnego swoich dzieci.

Niski poziom edukacyjny dzieci i młodzieży został dostrzeżony już w roku 2011 i *Zwiększenie szans rozwojowych dzieci i młodzieży* - ujęto w Prioryecie III Priorytetów Rozwojowych Dzielnicy. Wydaje się również iż poszczególne działania przyjęte do realizacji w ramach tego priorytetu (m.in.: rozbudowa i modernizacja infrastruktury edukacyjno – kulturalno - sportowej; wprowadzanie do szkół programów motywujących do rozwoju zawodowego; modyfikacja oferty edukacyjnej w stronę indywidualnego rozwoju; praca z rodziną mająca na celu motywowanie dzieci do nauki; praca z rodzinami z wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi aktywnej integracji ...) są podejmowane zarówno przez Ośrodek Pomocy Społecznej jak i inne podmioty.

Szansą na poprawienie sytuacji edukacyjnej dzieci praskich jest realizacja programów szkolnych, które pozwalają uczniom osiągać sukcesy indywidualne. To także propozycje działań realizowanych: przez organizacje pozarządowe, w ramach ogólnego rozwoju dziecka

i organizacji zajęć pozaszkolnych czy w Ośrodku Pomocy Społecznej, w ramach projektu systemowego (który kieruje działania zarówno do rodzin wieloproblemowych jak i otoczenia rodziny, w tym dzieci i młodzieży czy też realizacja intensywnej pracy z rodzinami (m.in. poprzez wprowadzenie asystentów rodziny), celem wypracowania umiejętności współdziałania i wspierania dziecka w procesie nauczania.

Z Informacji o stanie realizacji zadań oświatowych w Dzielnicy Praga Północ w roku szkolnym 2013/2014 wynika, że wyzwanie w sprawie wyrównywania szans edukacyjnych dzieci podjęty także placówki oświatowe, w tym lokalne przedszkola.

We wszystkich przedszkolach realizowane są programy skierowane bezpośrednio do dzieci jak i ich rodziców – celem zwiększenia ich umiejętności pracy z dzieckiem i motywowania go do rozwoju oraz rozbudzania jego potrzeb edukacyjnych. Przedszkola posiadają swój profil (integracyjny, teatralny, plastyczny, sportowy, ludowy ...).

Szkoły podstawowe poszerzały treści programowe o zajęcia rozwijające zainteresowania, umiejętności, sprawność oraz kształtujące nawyki kulturalnego i twórczego spędzania czasu wolnego.

Licea ogólnokształcące – realizowały m.in. programy nauczania przedmiotów podstawowych (np.: matematyka, języki obce, fizyka – w oparciu o programy autorskie), prowadziły zajęcia artystyczne.

Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna Nr 5 – kontynuowała realizację własnych programów i zajęć: m.in. ogólnorozwojowych dla dzieci pięcioletnich, dla dzieci z zaburzeniami emocjonalnymi, dla dzieci z całościowymi zaburzeniami rozwojowymi i opóźnieniami rozwoju mowy.

W ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego w szkołach i przedszkolach realizowano 6 programów, których odbiorcami byli: zarówno kadra pedagogiczna jak i uczniowie oraz ich rodzice. W programach znalazły się również działania zmierzające do podniesienia poziomu edukacji oraz metodyki pracy w szkołach (obejmujące rozwój kompetencji nauczycieli, podniesienie jakości systemu oświaty, rozwijające umiejętności dzieci i młodzieży oraz aktywizujące rodziców uczniów) a także tworzące możliwości doposażenia pracowni szkolnych.

Od roku 2013 w ramach lokalnego systemu wsparcia, wokół obiektów oświatowych (Szkoły Podstawowej nr 127, 73, 354 oraz Gimnazjum 30, 31 i 32) mieszczących się na terenie objętym programem rewitalizacji Dzielnicy realizowano programy: „Baza” i „Tu Praga WaW PL”, finansowane przez m.st. Warszawa. Dwa konsorcja skupiające łącznie 12 organizacji pozarządowych oraz wielu lokalnych partnerów społecznych, w tym w/w szkoły i Ośrodek Pomocy Społecznej, realizowały różnorodne działania skierowane na wyrównywanie szans edukacyjnych i społecznych dzieci i młodzieży w wieku 7-18. Działania programów były

kierowane do dzieci i młodzieży, kadry pedagogicznej oraz rodziców uczniów (m.in. zajęcia edukacyjne, terapeutyczne, pozalekcyjne, w zakresie streetworkingu, warsztaty, grupy wsparcia, korepetycje i weekendowe rozgrywki gier planszowych – powstały 2 kluby młodzieżowe), których celem głównym było podniesienie poziomu edukacyjnego dzieci i młodzieży – poprawienie wyników w nauce. Program był kierowany do 300 uczniów i otoczenia. Łącznie działaniami obu programów objęto ponad 900 osób.

2. ZASOBY

- 3 żłobki
- 15 przedszkoli (w tym: 13 publicznych, 2 z oddziałami integracyjnymi i 1 dla dzieci z autyzmem)
- 5 szkół podstawowych publicznych (w tym 2 z oddziałami integracyjnymi)
- 6 gimnazjów (w tym 2 z oddziałami integracyjnymi i 1 dla dorosłych)
- 16 szkół ponad gimnazjalnych (w tym m.in. technika – 8; policealne – 3)
- 4 szkoły wyższe
- Sąd rejonowy
- Zespoły kuratorskiej służby sądowej
- Komenda Rejonowa Policji
- Straż Miejska
- Ośrodek Pomocy Społecznej
- 1 Dom Pomocy Społecznej
- 3 szpitale
- 46 Zakładów Opieki Zdrowotnej (w tym 7 publicznych i 40 niepublicznych) oraz ośrodek terapii uzależnień
- 25 aptek ogólnodostępnych
- Zespół psychologiczno - terapeutyczny Wileńska przy Stowarzyszeniu dla Rodzin
- Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna Nr 5
- Ośrodek wychowawczy „Caritas”
- *Katolicki ośrodek adopcyjno- opiekuńczy*
- Poradnia zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży
- Organizacje pozarządowe działające na rzecz: dzieci i młodzieży (13), osób niepełnosprawnych (9), i inne (6).
- 2 teatry
- Nowe Kino „Praha”
- Dom Kultury
- Muzeum
- 4 stowarzyszenia działające na rzecz kultury
- 10 stowarzyszeń i klubów sportowych
- 9 bibliotek i filie

Organizacje pozarządowe i stowarzyszenia realizują na terenie dzielnicy Praga Północ szereg programów terapeutycznych, profilaktycznych i specjalistycznych, adresowanych zarówno do dzieci i młodzieży jak i do osób dorosłych, potrzebujących specjalistycznej pomocy i wsparcia. Od kilku lat w Dzielnicy działa Forum Praskich Organizacji Pozarządowych działających na rzecz dzieci i młodzieży, które spotyka się cyklicznie, wymieniając się doświadczeniami w pracy na rzecz tej grupy mieszkańców.

/Wymienione organizacje i instytucje aktywnie współpracowały z Ośrodkiem Pomocy Społecznej Dzielnicy Praga Północ w roku 2014/

☉ **Caritas** Diecezji Warszawsko-Praskiej, oprócz statutowej działalności charytatywnej prowadzi „**Klub Alternatywny**” dla młodzieży zrzeszający młodzież gimnazjalną, ul. 11 Listopada 17/19.

☉ **Stowarzyszenie Centrum Informacji Społecznej** ul. Gałczyńskiego 3, prowadzi Biuro Porad Obywatelskich w Klubie „Złoty Wiek „ ul. Jagiellońska 56 lok. 1 B.

☉ **Stowarzyszenie dla Rodzin**, prowadzi świetlicę socjoterapeutyczną dla dzieci szkolnych, program profilaktyczno-socjoterapeutyczny i poradnictwo rodzinne, programy dla przedszkolaków, psychologiczne dla osób dorosłych , ul. Ząbkowska 39

☉ **Stowarzyszenie Katolicki Ruch Antynarkotyczny „KARAN”**, prowadzi Centrum Rozwoju Osobowości i 2 świetlice socjoterapeutyczną dla dzieci w wieku szkolnym oraz poradnictwo psychologiczne dla osób dorosłych w Centrum Pomocy Kryzysowej , ul. Grodzieńska 65, ul. Targowa 15/2/3, ul. Targowa 63/4.

☉ Stowarzyszenie „**Serduszko dla Dzieci**”, prowadzi 2 świetlice socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży szkolnej oraz klub **Światoteka** – ul. Szwedzka 6/82.

☉ **Stowarzyszenie Barwy Kultury**- ul. Złota 7/18 - inicjatywy kulturalno - integracyjne m.in. na rzecz seniorów.

☉ **Stowarzyszenie Spoza** realizuje zajęcia specjalistyczne dla dzieci z zaburzeniami emocjonalnymi, świadczy pomoc psychologiczną i pedagogiczną, indywidualną i grupową, młodzieżowe grupy wsparcia, prowadzi poradnictwo dla osób niepełnosprawnych, ul. Targowa 66, ul. Sienna 63 lok. 80.

☉ Stowarzyszenie „**Otwarte Drzwi**”, prowadzi różnego rodzaju programy skierowane do różnych grup odbiorców: osób bezdomnych, osób niepełnosprawnych, bezrobotnych, młodzieży z problemami, dzieci , ul. Targowa 82.

☉ **Towarzystwo Inicjatyw Twórczych „ę”** – m.in. działania kulturalne grup międzypokoleniowych.

☉ **Grupa Pedagogiki i Animacji Społecznej GPIAS** Praga Północ, realizuje programy skierowane do dzieci i młodzieży w ramach pedagogiki ulicy.

☉ Stowarzyszenie „**Mierz Wysoko**” prowadzi świetlicę środowiskową dla dzieci z ulicy Brzeskiej i okolic ul. Brzeska 20.

☉ Stowarzyszenie **MONAR- Praskie Centrum Pomocy Blizniemu** ul. Kijowska 2.

☉ **Fundacja Praw Dziecka** – m.in. organizacja pomocy rzeczowej *Kiermasz Podaj Dalej*.

☉ Ogniska Środowiskowe: - **Towarzystwa Przyjaciół Dzieci** – 4 ogniska- Zarząd Dzielnicowy Plac Hallera 5 lok. 2a.

☉ Fundacja Pomocy Dzieciom i osobom dorosłym z wadą słuchu i dodatkowymi zaburzeniami „**Pokonać Ciszę**” ul. Markowska 18a m.32.

☉ **Polski Związek Głuchych** – ul. Białostocka 4.

☉ Zespół Ognisk Wychowawczych „im Kazimierza Lisieckiego - Dziadka” **Ognisko „Praga”**, ul. Środkowa 9.

Inne:

▶ **Ochotniczy Hufiec Pracy**, ul. Konopacka 17.

▶ **Oddział Toksykologiczny** w Szpitalu Praskim.

▶ **Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna**, ul. Otwocka 3.

▶ ▶ **Kościół Armia Zbawienia** – ul. Ząbkowska 29/25.

▶ **Polski Komitet Pomocy Społecznej** ul. Środkowa 14.

▶ **Fundacja „Dr Clown”** ul. Jagiellońska 58 lok. 128 a.

▶ Zgromadzenie Sióstr Loretanek Świątlika Środowiskowa „**Dom Ojca Ignacego**” ul. Sierakowskiego 6.

▶ Zgromadzenie **Sióstr Albertynek Posługujących Ubogim** – Kuchnia dla Ubogich – Ul. Kawęczyńska 4.

▶ **Fundacja „Sławek”** ul. Andersa 3.

▶ Stowarzyszenie **Na Rzecz Rozwoju i Pomocy Q zmianom** – ul. Wileńska 13

▶ **Chrześcijańska Fundacja Radość**, ul. Przyleśna 3.

3. PROBLEMY SPOŁECZNE NA TERENIE DZIELNICY PRAGA - PÓŁNOC

Niekorzystna sytuacja mieszkaniowa i demograficzna dzielnicy powoduje, że na jej terenie występują problemy społeczne, które pociągają za sobą szereg negatywnych skutków.

Do najważniejszych z nich należą:

- ❖ ubóstwo,
- ❖ problemy osób niepełnosprawnych,
- ❖ bezrobocie,
- ❖ trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych,
- ❖ problemy związane ze wzrostem populacji ludzi starszych.
- ❖ patologie tj.: alkoholizm, narkomania, przestępczość, przemoc domowa,

❖ Niepełnosprawność

W 2014 r. z różnych form pomocy społecznej korzystały 1133 rodziny, z dysfunkcją niepełnosprawności i w stosunku do roku poprzedniego ich liczba wzrosła (w 2013- 1063 rodzin). Od kilku lat, według skali pomocy udzielonej przez Ośrodek Pomocy Społecznej rodziny/osoby niepełnosprawne stanowią drugą co do wielkości grupę klientów.

W pomocy społecznej zmieniła się struktura osób z niej korzystających a wśród ogólnej liczby świadczeniobiorców najliczniejszą grupę stanowią rodziny/osoby otrzymujące pomoc z powodu: bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej i ciężkiej choroby i bezradności w sprawach opiekuńczo wychowawczych. Jest to tendencja ogólnokrajowa.

Wśród niepełnosprawnych mieszkańców Dzielnicy Praga Północ, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, najliczniejszą grupę stanowią osoby w trzech przedziałach wiekowych: 45-50 lat; 51-60 lat i powyżej 60 roku życia z orzecznym, umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, dla których pomoc finansowa w formie zasiłku stałego stanowi podstawowe lub uzupełniające źródło utrzymania. Są to najczęściej osoby, które nie nabyły uprawnień do uzyskania własnych świadczeń a ze względu na stan zdrowia mają ograniczoną możliwość podjęcia zatrudnienia. W roku 2014 odbiorcami zasiłku stałego były 923 osoby.

Z niepełnosprawnością łączy się także trudna sytuacja materialna. Mimo weryfikacji wysokości zasiłku stałego świadczenie to nie zaspakaja podstawowych potrzeb związanych z utrzymaniem, usprawnianiem czy rehabilitacją. Dlatego też u niemal wszystkich beneficjentów z tej grupy, pomoc finansowa w/w formie jest uzupełniana pomocą w formie zasiłków celowych.

Oprócz trudnej sytuacji materialnej do najbardziej istotnych problemów z jakimi borykają się osoby niepełnosprawne należą: bariery urbanistyczne i architektoniczne zarówno

w obiektach użyteczności publicznej jak i w mieszkaniach, bariery komunikacyjne, ograniczona możliwość udziału w życiu kulturalnym.

Zatrudnienie osób niepełnosprawnych na rynku pracy nie wygląda korzystnie. Z danych GUS wynika, że wskaźnik aktywności zawodowej w I kwartale 2014 roku wyniósł 16,3% a wskaźnik zatrudnienia wyniósł 13,5 % wszystkich osób niepełnosprawnych w wieku produkcyjnym. Stopa bezrobocia wyniosła 17,4 % tj. o 6,8 % więcej niż ogółu Polaków.

W roku 2014 – 205 osób niepełnosprawnych z Dzielnicy Praga Północ (w tym 103 kobiety) były zarejestrowane w UP jako osoby bezrobotne.

Wymienione bariery i problemy ograniczają a nawet uniemożliwiają tej grupie mieszkańców, pełne uczestnictwo w życiu społecznym i zawodowym, powodując zagrożenie wykluczeniem.

Problemy osób niepełnosprawnych i ich znikoma obecność na rynku pracy stają się znaczącym problemem społecznym również w Dzielnicy Praga Północ.

Od roku 2010 problemy osób niepełnosprawnych zostały dostrzeżone także w Dzielnicy Praga Północ m. st. Warszawy a **„Poprawę sytuacji osób niepełnosprawnych poprzez stworzenie im warunków umożliwiających powrót do czynnego życia społecznego”** wskazano jako jeden z istotniejszych priorytetów rozwojowych w sferze społecznej.

Wypracowano plan działań, przewidzianych do realizacji na najbliższe lata, który obejmuje m.in.: przeprowadzenie badań dotyczących potrzeb osób niepełnosprawnych; podjęcie działań zmierzających do stopniowej likwidacji barier architektonicznych, urbanistycznych, komunikacyjnych i społecznych; zwiększenie aktywności osób niepełnosprawnych w obszarze kultury i sportu; podjęcie działań zmierzających do utworzenia Środowiskowego Domu Samopomocy dla Osób Psychiczenie Chorych i Upośledzonych Umysłowo; promowanie i wzmacnianie działań organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych; dostosowanie placówek oświatowych (modernizacja) do potrzeb osób niepełnosprawnych; włączenie programów edukacyjnych o niepełnosprawności, w program kształcenia.

Jak wspomniano, w poprzednim roku sprawozdawczym, w ramach realizacji planu działań wypracowanych w/w *Priorytetach rozwojowych w sferze społecznej* dla Dzielnicy Praga Północ, Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Praga Północ podjął szereg inicjatyw celem poszerzania zakresu, dostępności i jakości świadczonych usług na rzecz tej grupy odbiorców.

Współpraca z realizatorami projektów EFS, kierowanych do osób niepełnosprawnych, zainteresowanych zmianą swojej sytuacji życiowej umożliwiła korzystanie z kompleksowej pomocy (m.in. wsparcia specjalistycznego, rozwoju zawodowego, wzmocnienia funkcjonowania społecznego, korzystania ze szkoleń zawodowych) 38 osobom z czego 20 odbyło staże zawodowe a 10 uzyskało zatrudnienie.

„Nowoczesne technologie szansą rozwoju zawodowego i aktywizacji społecznej osób niepełnosprawnych” – projekt EFS realizowany przez Urząd m.st. Warszawy pozwolił wielu beneficjentom korzystającym z pomocy Ośrodka uzyskać sprzęt komputerowy – umożliwił im także udział w nieodpłatnych szkoleniach oraz zapewnił bezpłatny dostęp do Internetu.

Bardzo pozytywnie rozwija się współpraca z Warszawskim Towarzystwem Pomocy Lekarskiej i Opieki nad Psychicznie i Nerwowo Chorymi, które (dzięki wspólnym staraniom) w Dzielnicy Praga Północ prowadzi filię Środowiskowego Domu Samopomocy. W roku 2013 - 17 osób a w roku 2014 aż 26 osób mogło korzystać z proponowanej oferty. W 2014 roku 91 osób z zaburzeniami emocjonalnymi wraz ze swoimi rodzinami korzystało również z oferty Towarzystwa realizowanej w Klubie Integracyjnym.

Ośrodek Pomocy Społecznej stara się promować indywidualne osiągnięcia osób starszych i niepełnosprawnych np. w ramach uczestnictwa m.in. w *Korowodzie Integracyjnym*, (organizowanym Warszawskie Centrum Pomocy Rodzinie) gdzie zaprezentowano twórczość tych osób czy tworząc warunki do rozwoju zespołu muzycznego „Cała Praga Śpiewa” (w którego składzie są również osoby niepełnosprawne).

❖ **Bezrobocie**

Z danych Urzędu Pracy m.st. Warszawy na dzień **31.12.2014** wynika, że z terenu Dzielnicy Praga Północ zarejestrowane były **3144 osoby** bezrobotne (w tym 1521 kobiet) co stanowi ok. 7 % mieszkańców w wieku produkcyjnym. W porównaniu do roku 2013 (3520 osób w tym 1712 kobiet) liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 376 osób.

W roku 2014 do 335 (w tym 176 kobiet) zmniejszyła się liczba osób, którym przysługiwało prawo do zasiłku. W roku 2013 grupa ta stanowiła **427 osób**.

W roku sprawozdawczym długotrwale bezrobotni (osoby pozostające bez pracy od 6 miesięcy do powyżej 24 miesięcy) stanowili grupę 1699 osób (w tym 843 kobiety).

Liczba młodych osób bezrobotnych - **do 25 r. życia** – w porównaniu do roku 2013 uległa zmniejszeniu (346 osób, w tym 192 kobiety w roku 2013 do 286, w tym 172 kobiety, w roku 2014). Zmniejszyła się również liczba zarejestrowanych bezrobotnych po **55 roku** (754 osoby, w tym 610 kobiet w roku 2013 do 693 osób, w tym 252 kobiety, w roku 2014).

W roku 2014, największą liczbę osób bezrobotnych odnotowano w grupach wiekowych: 35-44 lata (772 osoby, w tym 391 kobiet) oraz 25-34 lata (766 osób, w tym 411 kobiet). Osoby z w/w grup wiekowych stanowili 48,9% wszystkich zarejestrowanych, w roku 2014.

Osoby poszukujące zatrudnienia z wykształceniem wyższym (394 osoby, w tym 236 kobiet, w roku 2014 do 452 osób, w tym 279 kobiet, w 2013 roku) oraz z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (577osób, w tym 303 kobiety w roku 2014 do 693 osób,

w tym 341 kobiet w roku 2013) stanowiły grupy, w których odnotowano zmniejszenie się ich liczebności.

W roku 2014 odnotowano zmniejszenie się liczby osób zarejestrowanych: z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej (1207 osób, w tym 570 kobiet, w roku 2014 do 1327 osób, w tym 617 kobiet w roku 2013), z wykształceniem średnim ogólnokształcącym (311 osób, w tym 186 kobiet w roku 2014 do 329 osób, w tym 207 kobiet w roku 2013) oraz z wykształceniem zasadniczym (650 osób, w tym 224 kobiety, w roku 2014 do 713 osób, w tym 264 kobiety w roku 2013). Osoby bez wykształcenia średniego w Dzielnicy Praga Północ stanowią od kilku lat najliczniejszą grupę zarejestrowanych bezrobotnych (56,7% w roku 2012 - 1793 osób w tym 778 kobiet do 58 % -2040 osób (881 kobiet).

Z danych Urzędu Pracy wynika, że wśród ogółu bezrobotnych z terenu Dzielnicy Praga Północ, zarejestrowanych w roku 2014 **38,4 %** (37,7 % w r. 2013) stanowiły osoby bez kwalifikacji zawodowych, posiadające jedynie wykształcenie gimnazjalne i poniżej.

W roku 2014 z 3144 osób bezrobotnych, zarejestrowanych w Urzędzie Pracy aż 2568 zaliczono do kategorii w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Mieszczą się w niej osoby:

- do 25 roku życia – 286 (w tym 172 kobiety),
- długotrwale bezrobotne - 1699 (w tym 843 kobiety),
- powyżej 50 r. życia – 1024 (w tym 413 kobiety),
- bez kwalifikacji zawodowych – 1160 (w tym 621 kobiet),
- bez doświadczenia zawodowego - 651 (w tym 621 kobiet),
- bez wykształcenia średniego – 1877 (w tym 794 kobiety),
- kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka- 337,
- samotnie wychowujący co najmniej 1 dziecko do 18 roku życia – 496 (w tym 408 kobiet),
- po odbyciu kary pozbawienia wolności – 129 (w tym 9 kobiet),
- niepełnosprawni – 205 (w tym 103 kobiety)

Z przedstawionej analizy wynika, że w porównaniu do roku 2013, w roku sprawozdawczym, zarówno w liczbie osób zarejestrowanych jako bezrobotne jak i w pozostałych kategoriach odnotowano zmniejszenie się liczby osób.

81,7% spośród wszystkich zarejestrowanych zaliczono do kategorii w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Podobnie jak w latach ubiegłych, nadal najliczniejszą grupę (59 % w roku 2014 a 58 % w roku 2013) stanowią osoby bez wykształcenia średniego oraz stosownego doświadczenia i kwalifikacji zawodowych (z wykształceniem na poziomie zasadniczym oraz gimnazjalnym i poniżej).

❖ Bezpieczeństwo

Charakterystyka przestępczości nieletnich.

Na podstawie danych dotyczących Dzielnicy Praga Północ m.st Warszawy, uzyskanych z Komendy Rejonowej Policji Warszawa VI wynika, że w 2014 roku udowodniono nieletnim popełnienie łącznie 163 czynów karalnych będących przestępstwami, co w porównaniu z rokiem 2013 (205) oznacza zmniejszenie ich liczby (o 42).

Liczba nieletnich podejrzanych o popełnienie przestępstw wynosiła 127 (99 dotyczyło chłopców a 28 – dziewcząt).

Przemoc na terenie szkół:

W roku 2014 w sposób ponad dwukrotnie wzrosła liczba przestępstw popełnianych przez nieletnich na terenie szkół. W roku 2013 odnotowano 23 przypadki a w roku sprawozdawczym 2014 - 59.

Przestępstwa najczęściej popełnione przez nieletnich, to m.in.: naruszenie nietykalności cielesnej, znieważenia, znęcanie się, groźby karalne, zmuszanie do określonego zachowania, wymuszenia rozbójnicze.

Przemoc w rodzinie

Ze strony nieletnich - W porównaniu do roku 2013 (5 osób), w roku sprawozdawczym do 8 wzrosła liczba przypadków stosowania przemocy ze strony nieletnich wobec innych członków rodziny.

Ze strony dorosłych - z danych uzyskanych z Komendy Rejonowej Policji Warszawa VI za rok 2014 r. wynika, że wśród przypadków stosowania przemocy przez dorosłych, 2 z nich dotyczyły dzieci co oznacza utrzymanie się ich liczby na podobnym poziomie jak w roku 2013 (3 przypadki).

W roku 2014 przeprowadzono 187 interwencji domowych, w tym 61, w związku z przemocą w rodzinie (ponad dwukrotnie więcej niż w roku 2013 – 29 przypadków).

W roku 2014 sporządzono 61 notatek urzędowych dot. przemocy w rodzinie (Niebieskie Karty) co w porównaniu do roku 2013 oznacza ponad trzykrotny wzrost ich liczby (2013 – 17 NK)

W 2014 wszczęto 66 postępowań o czyn z art. 207 KK, z czego– 21 zakończono przekazaniem do Sądu z aktem oskarżenia, 1 zawieszono a 30 zostało umorzonych.

Wszczęto 285 postępowań o czyn z art. 209 KK, z czego - 63 zakończono przekazaniem do Sądu z aktem oskarżenia, 20 zawieszono a 250 zostało umorzonych.

❖ Alkoholizm

Z danych, Komendy Rejonowej Policji Warszawa VI wynika, że w roku 2014 zatrzymano 19 osób nieletnich pod wpływem alkoholu (w 2013 r. – 6) i 129 osób dorosłych (2013 r. – 224)

nietrzeźwych sprawców czynów karalnych w kategoriach przestępstw, w których badany jest stan trzeźwości. Liczba nietrzeźwych, nieletnich sprawców czynów karalnych zwiększyła się ponad trzykrotnie natomiast o 95 osób zmniejszyła się liczba nietrzeźwych dorosłych.

W stosunku do sprawców czynów karalnych, w kategoriach przestępstw toczyły się 2 postępowania z art. 208 KK.

❖ **Narkomania**

Z danych Komendy Rejonowej Policji W- wa VI wynika, iż w roku 2014 ujawniono 2 przypadki nieletnich będących pod wpływem narkotyków (4 – w roku 2013) a 12 nieletnim, udowodniono popełnienie przestępstw, wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii (31 nieletnich w roku 2013).

W 2014 roku, w stosunku do 260 osób dorosłych było podejrzanych o popełnienie przestępstwa określonego w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii (w 2013 r. liczba ta wynosiła 238).

W roku 2014 ponad dwukrotnie zmniejszyła się liczba nieletnich, którym udowodniono popełnienie przestępstw wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, natomiast niewielki wzrost odnotowano wśród osób dorosłych (22).

4. ZADANIA OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ

Ośrodek Pomocy Społecznej, jest jednostką organizacyjną miasta stołecznego Warszawy i działa na terenie Dzielnicy Praga Północ w oparciu o statut nadany *Uchwałą Nr XXIX/918/2008 Rady miasta stołecznego Warszawy z dnia 17 kwietnia 2008, Załącznik Nr 7, w sprawie nadania statutów ośrodkom pomocy społecznej m. st. Warszawy.*

Ośrodek jest jednostką budżetową w rozumieniu ustawy o finansach publicznych. Statut reguluje podstawę prawną działania Ośrodka określa, jego zakres działania, gospodarkę finansową oraz organizację wewnętrzną.

Zgodnie z celami określonymi w statucie, Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Praga Północ prowadzi działania w zakresie rozpoznawania i zaspokajania niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin, które własnym staraniem nie są w stanie pokonać trudności życiowych oraz umożliwienia im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Staraniem OPS dzielnicy Praga Północ jest dążenie do życiowego usamodzielnienia się osób oraz ich integracji ze środowiskiem, jak również zapobieganie powstawaniu nowych problemów społecznych rodzących zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej.

Ośrodek realizuje **zadania własne** m.st. Warszawy, określone w ustawie o pomocy społecznej i innych ustawach, obejmujące w szczególności: przyznawanie i wypłacanie świadczeń pieniężnych w formie zasiłków: celowych, celowych specjalnych, celowych w formie biletu kredytowego, zasiłków okresowych, zasiłków i pożyczek na ekonomiczne usamodzielnienie się, zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego.

Do zadań Ośrodka należy również: przyznawanie pomocy w naturze, świadczenie usług pielęgnacyjnych i opiekuńczych; sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym; udzielenie schronienia, posiłku, niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym, w tym osobom bezdomnym; praca socjalna; prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkaniach chronionych; diagnozę oraz sporządzenie bilansu potrzeb lokalnych problemów społecznych; koordynuje realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka, dożywianie dzieci oraz sporządzanie sprawozdań.

Działania Ośrodka obejmują również zadania dot.: współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach oraz organizowania prac społecznie użytecznych.

Ośrodek realizuje także **zadania wynikające z rozeznania potrzeb** dotyczące m.in.: udzielania mieszkańcom informacji o przysługujących im uprawnieniach z zakresu pomocy społecznej; organizowania i prowadzenia specjalistycznego, poradnictwa dla rodzin

naturalnych i zastępczych, a także terapii rodzinnej; udzielania pomocy w integracji ze środowiskiem lokalnym osobom: opuszczającym zakłady karne oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze; prowadzenia działań mających na celu integrację ze społeczeństwem repatriantów i osób posiadających status uchodźcy.

Ustawą z dnia 23.01.2009 roku o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w organizacji i podziale zadań administracji publicznej w województwie (Dz. U. z 2009 r. nr 92 poz. 753) od 01.04.2009 r. przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych z pomocy społecznej należy do zadań gminy o charakterze obowiązkowym.

Ośrodek wykonuje również zadania zlecone m. st. Warszawie oraz zadania wynikające z porozumień zawartych z Wojewodą Mazowieckim, innymi jednostkami samorządu terytorialnego i administracją rządową, obejmujące: realizację usług specjalistycznych, przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną .

Zadania zlecone obejmują również wydawania decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków NFZ dla osób nieubezpieczonych oraz udzielanie pomocy komбатantom i innym osobom będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego.

Zadania inne w zakresie - organizacji wsparcia dla rodzin zastępczych oraz zadanie dodane Uchwałą Nr LXIII/1961/2009 Rady Miasta Stołecznego Warszawy z dnia 8 października 2009 r.(zmieniająca uchwałę w sprawie nadania statutów ośrodkom pomocy społecznej m. st. Warszawy) obejmujące: wskazywanie osób, którym mogłaby być powierzona opieka lub kuratela, na wezwanie sądu opiekuńczego oraz wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

Ośrodek jest także realizatorem zadania wynikającego z rządowych programów pomocy społecznej.

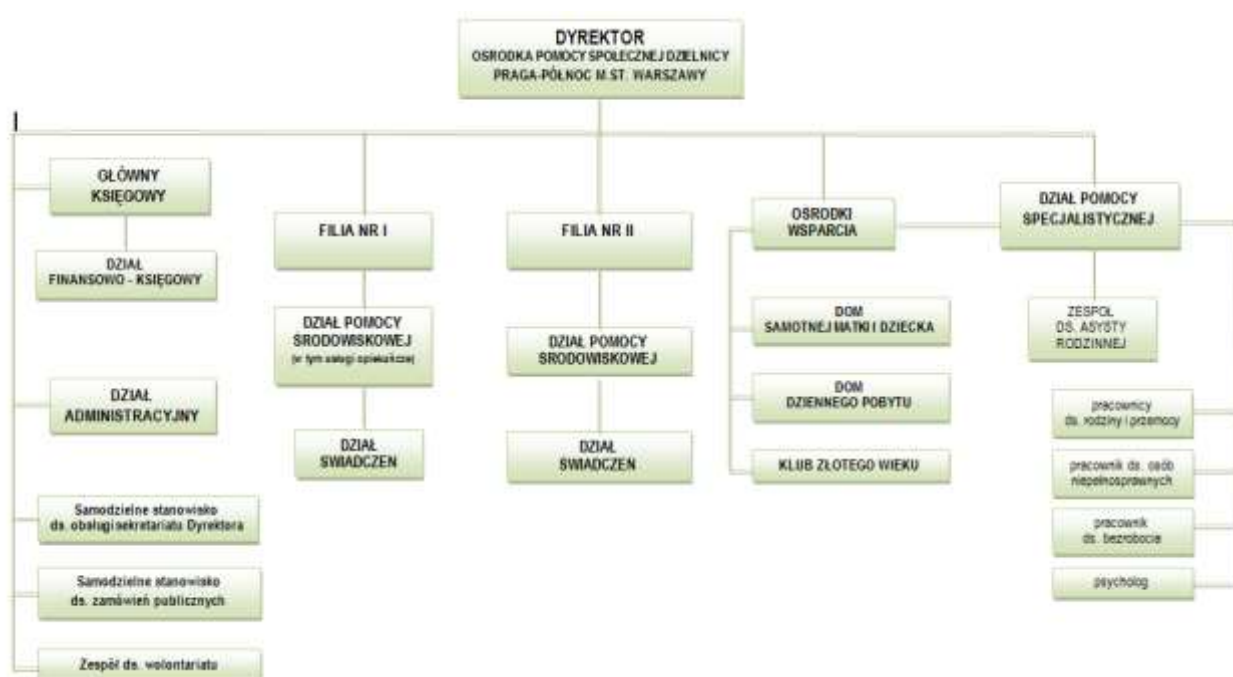
Uchwała Nr XXIX/614/2011 Rady Miasta st. Warszawy z dnia 15 grudnia 2011 r. zmieniająca uchwałę w sprawie nadania statutów ośrodkom pomocy społecznej m. st. Warszawy wprowadziła następujące zmiany w ramach realizacji zadań własnych: Ośrodek organizuje pracę z rodzinami przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, które zamieszkują na terenie dzielnicy, w celu przywrócenia im zdolności do wypełniania tych funkcji; bierze udział w tworzeniu gminnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną; prowadzi diagnozę problemów społecznych na obszarze swojego działania oraz określa potrzeby w zakresie pomocy społecznej. Zadania Ośrodka obejmują także: opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, zapewnia rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa, a także organizuje inne formy pracy

z rodziną; ustanawia rodziny wspierające oraz zawiera i rozwiązuje umowy, o których mowa w art. 31 ust. 1 z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej; prowadzi monitoring sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych; bierze udział w opracowaniu i realizacji trzyletniego programu wspierania rodziny m. st. Warszawy oraz w przygotowaniu corocznej oceny zasobów pomocy społecznej m. st. Warszawy. Ośrodek zapewnia obsługę organizacyjno - techniczną zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz udział swoich przedstawicieli w pracach tego zespołu.

5. STRUKTURA ORGANIZACYJNA OŚRODKA

Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Praga-Północ m.st. Warszawy działa na podstawie Statutu przyjętego Uchwałą Nr XXIX/918/2008 Rady miasta stołecznego Warszawy z dnia 17 kwietnia 2008 r. w sprawie nadania statutów ośrodkom pomocy społecznej m. st. Warszawy.

Struktura organizacyjna Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Praga-Północ m.st. Warszawy określona została w regulaminie organizacyjnym nadanym Zarządzeniem Nr 04/2009 Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Praga-Północ m.st. Warszawy z dnia 12 marca 2009 roku w sprawie regulaminu organizacyjnego Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Praga-

Północ m.st. Warszawy.

Źródło: Schemat organizacyjny stanowiący załącznik do Regulaminu organizacyjnego Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Praga-Północ m.st. Warszawy.

W celu realizacji zadań statutowych Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Praga-Północ m.st. Warszawy wyodrębniono następujące komórki organizacyjne:

- 1) **Dyrekcja** z siedzibą przy ul. K. Szymanowskiego 6/61
 - a) Dział Pomocy Specjalistycznej,
 1. Zespół ds. asysty rodzinnej,
 - b) Dział Finansowo-Księgowy,
 - c) Dział Administracyjny,
 - d) Samodzielne stanowisko ds. zamówień publicznych
 - e) Samodzielne stanowisko ds. obsługi sekretariatu Dyrektora
 - f) Zespół ds. wolontariatu
- 2) **Filia Nr I** z siedzibą przy ul. Groszkowskiego 5:
 - a) Dział Pomocy Środowiskowej,
 1. Usługi Opiekuńcze,

- b) Dział Świadczeń.
- 3) **Filia Nr II** z siedzibą przy ul. Brechta 15/31:
 - a) Dział Pomocy Środowiskowej,
 - b) Dział Świadczeń.
- 4) **Dom Dziennego Pobytu** z siedzibą przy ul. Brzeskiej 4;
- 5) **Dom Samotnej Matki i Dziecka** z siedzibą przy ul. K. Szymanowskiego 4a;
- 6) **Klub Złotego Wieku** z siedzibą przy ul. Jagiellońskiej 56.

Do wspólnych zadań podstawowych komórek organizacyjnych Ośrodka należy w szczególności:

1. właściwa i terminowa realizacja zadań wynikających ze Statutu jednostki,
2. opracowywanie propozycji do projektu planu finansowego Ośrodka, w części dotyczącej zakresu działania,
3. przygotowywanie projektów programów,
4. opracowywanie okresowych raportów o potrzebach związanych z prawidłową realizacją zadań,
5. opracowywanie sprawozdań i analiz z działalności komórki, nie rzadziej niż raz na kwartał.

Do podstawowych zadań **Działu Pomocy Środowiskowej** należy w szczególności:

1. rozpoznanie, ocena i analiza potrzeb mieszkańców w zakresie pomocy społecznej,
2. przeprowadzanie wywiadów środowiskowych oraz występowanie na tej podstawie o pomoc dla zainteresowanych,
3. współpraca z organizacjami pozarządowymi i instytucjami, których działalność uzupełnia bądź wspiera formy pomocy udzielanej klientom Ośrodka,
4. opracowywanie projektów decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej,
5. współpraca z podmiotami świadczącymi usługi opiekuńcze, w tym specjalistyczne na zlecenie Ośrodka oraz nadzór nad ich realizacją.

Do podstawowych zadań **Działu Świadczeń** należy w szczególności:

1. obsługa komputerowej bazy świadczeń dla podopiecznych Ośrodka przy zachowaniu ochrony danych osobowych
2. sporządzanie planów finansowych, harmonogramów wydatków z zakresu działu
3. przygotowanie decyzji administracyjnych z zakresu Ustawy o pomocy społecznej
4. przygotowanie list wypłat i przekazów pocztowych w sprawie przyznanych świadczeń
5. dokonywanie comiesięcznych rozliczeń z ZUS, sporządzanie raportów miesięcznych
6. rozliczanie faktur za przyznane żywnie w placówkach oświatowych i punktach żywieniowych
7. kompletowanie dokumentacji i rozliczanie faktur dotyczących pogrzebów
8. przygotowywanie i sporządzanie sprawozdań rzeczowo – finansowych

Do podstawowych zadań **Działu Pomocy Specjalistycznej** należy w szczególności:

1. specjalistyczna diagnoza środowisk rodzinnych,
2. poradnictwo specjalistyczne,
3. opracowywanie zasad współdziałania z klientem/rodziną w celu rozwiązania występujących problemów,
4. prowadzenie zajęć grupowych dla wybranych kategorii klientów,
5. pomoc psychologiczno - pedagogiczna dla rodzin dysfunkcyjnych,
6. pomoc osobom i ich rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji,

7. wspieranie i animacja współpracy ze środowiskiem lokalnym, organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami działającymi w sferze polityki społecznej,
8. współpraca europejska,
9. inicjowanie, opracowywanie i realizacja lokalnych programów społecznych wynikających z rozpoznanych potrzeb,
10. przygotowanie i współrealizacja projektów finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego,

Do podstawowych zadań **Zespołu ds. asysty rodzinnej** należy w szczególności:

1. zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny w miejscu jej zamieszkania lub miejscu przez nią wskazanym oraz dostępu do konsultacji i poradnictwa specjalistycznego,
2. przygotowanie oceny potrzeb w zakresie asysty rodzinnej, obejmującej:
3. analizy potrzeb objęcia asystą rodzin z dziećmi,
4. określenie skali działań i zaangażowania środków niezbędnych do zabezpieczenia potrzeb w w/w zakresie,
5. ścisła współpraca z pracownikiem socjalnym w zakresie wspierania rodziny z dziećmi, przeżywającej trudności,
6. ścisła współpraca i angażowanie podmiotów lokalnych na rzecz wsparcia rodziny z dziećmi przeżywającej trudności, w tym m.in. z placówkami opiekuńczo - wychowawczymi,
7. prowadzenie konsultacji dla rodziców i dzieci w formie indywidualnej,
8. prowadzenie dokumentacji i sprawozdawczości.

Do podstawowych zadań **Działu Finansowo - Księgowego** należy w szczególności:

1. opracowywanie projektów planów finansowych i sprawozdań z ich wykonania,
2. przygotowywanie okresowych analiz ekonomicznych z wykonania poszczególnych planów finansowych,
3. prowadzenie ksiąg rachunkowych,
4. prowadzenie ewidencji księgowej wszystkich składników majątkowych,
5. prowadzenie gospodarki finansowej Ośrodka,
6. kontrola finansowa działalności Ośrodka.

Do podstawowych zadań **Działu Administracyjnego** należy w szczególności:

1. nadzór nad prawidłową eksploatacją i zabezpieczeniem pomieszczeń użytkowanych przez Ośrodek oraz nad majątkiem Ośrodka,
2. zaopatrywanie w niezbędne materiały biurowe i środki czystości oraz prawidłowy podział tych materiałów,
3. organizowanie i nadzorowanie remontów oraz bieżących napraw,
4. prowadzenie spraw związanych z przestrzeganiem przepisów BHP i przepisów przeciwpożarowych,
5. eksploatacja, utrzymanie i rozwój infrastruktury informatycznej,
6. prowadzenie dokumentacji związanej z ubezpieczeniem mienia,
7. przyjmowanie i wysyłanie korespondencji Ośrodka,
8. prowadzenie spraw kadrowych,
9. prowadzenie magazynu i archiwum zakładowego.

Do zadań **Ośrodków Wsparcia** należy w szczególności:

1. prowadzenie zajęć usprawniających ruchowo,
2. prowadzenie zajęć rekreacyjnych, kulturalnych i edukacyjnych,
3. udzielanie porad psychologicznych,

4. świadczenie pomocy w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych,
5. udzielanie wsparcia w zachowaniu więzi rodzinnych,
6. umożliwienie zachowania higieny,
7. zapewnienie, co najmniej jednego posiłku dziennie,
8. organizowanie innych zajęć i usług w zależności od potrzeb usługobiorców i realnych możliwości placówki,
9. współpraca z różnymi organizacjami i instytucjami w celu rozwijania nowych form działalności.

Do obowiązków osoby zajmującej **samodzielne stanowisko ds. zamówień publicznych** należy w szczególności:

1. sporządzanie planów zamówień publicznych ,
2. ogłaszanie postępowań w miejscach i terminach zgodnych z obowiązującymi przepisami,
3. przygotowanie i prowadzenie postępowań o udzielenie zamówienia publicznego zgodnie z Prawem Zamówień Publicznych,
4. opracowywanie specyfikacji istotnych warunków zamówienia i protokołów,
5. opracowywanie projektów umów zawieranych zgodnie z ustawą Prawo zamówień publicznych,
6. przygotowywanie sprawozdań z realizacji zamówień publicznych,
7. sporządzanie rocznych sprawozdań zbiorczych z udzielonych zamówień publicznych,
8. udział w pracach komisji przetargowych,
9. opisywanie rachunków i faktur, zakwalifikowanie ich pod dany tryb oraz niezwłoczne przekazywanie ich Działowi Finansowo Księgowemu do realizacji.

Do obowiązków osoby zajmującej **samodzielne stanowisko pracy ds. obsługi sekretariatu Dyrektora** należy w szczególności:

1. obsługa sekretariatu Dyrektora i prowadzenie spraw kancelaryjnych,
2. przyjmowanie interesantów zgłaszających się do Dyrektora i organizowanie im kontaktu z kierownictwem bądź kierowanie do właściwych komórek organizacyjnych,
3. prowadzenie terminarza Dyrektora,
4. prowadzenie ewidencji i kompletowanie zarządzeń Dyrektora Ośrodka, przekazywanie ich do publicznej wiadomości i realizacji,
5. prowadzenie strony internetowej Ośrodka,
6. wysyłanie i odbieranie, w tym drogą elektroniczną, korespondencji,
7. prowadzenie rejestru pism wpływających do Ośrodka i pism wysyłanych,
8. przedstawianie pism do podpisu lub dekretacji Dyrektora,
9. obsługa centrali telefonicznej i fax,
10. udzielanie informacji telefonicznych, łączenie rozmów, przygotowywanie pism i opracowanie wg zaleceń Dyrektora,
11. dbałość o zachowanie tajemnicy służbowej i ochrona danych osobowych;
12. przygotowywanie dokumentów do archiwizacji;
13. nadzór nad przechowywaniem pieczęci i udostępnianie dla potrzeb pracowników Ośrodka.
14. prowadzenie rejestru skarg i wniosków klientów oraz przekazywanie ich do załatwienia zgodnie z kompetencją,
15. prowadzenie rejestru wyjść służbowych i prywatnych.

Do podstawowych zadań **Zespołu ds. wolontariatu** należy w szczególności:

1. Promowanie idei wolontariatu w społeczności lokalnej;
2. Pozyskiwanie wolontariuszy i koordynowanie ich pracę;

3. Szkolenie dla wolontariuszy i koordynatorów wolontariatu w organizacjach pozarządowych i innych instytucjach;
4. Prowadzenie bazy danych i dokumentacji wolontariuszy oraz instytucji i innych organizacji pozarządowych, chętnych do korzystania z ich świadczeń.

STRUKTURA ZATRUDNIENIA

Struktura zatrudnienia w Ośrodku Pomocy Społecznej Dzielnicy Praga-Północ m.st. Warszawy w 2014 roku przedstawiała się następująco:

Wyszczególnienie				Liczba osób	Liczba etatów
OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ – OGÓŁEM (2+3+9+10+11+12+14)			1	88	85,50
Z tego	Dyrektor		2	1	1
	Pracownicy socjalni ogółem		3	38	38
	W tym:	Starszy specjalista pracy socjalnej	4	5	5
		Specjalista pracy socjalnej	5	22	22
		Starszy pracownik socjalny	6	7	7
		Pracownik socjalny	7	4	4
		w tym: (z wiersza 3) w rejonach opiekuńczych	8	34	34
		Główny specjalista	9	1	1
	Koordynator ds. usług opiekuńczych		10	1	1
	Koordynator ds. komputeryzacji		11	2	1,75
	Pracownicy pozostali		12	34	32,50
	w tym:	Asystent rodziny	13	4	4
OŚRODKI WSPARCIA			14	11	10,25
z tego	Dom Dziennego Pobytu		15	6	5,25
	Dom Samotnej Matki i Dziecka		16	3	3
	Klub Złotego Wieku		17	2	2
Pracownicy zatrudnieni w ramach programu realizowanego przez OPS „Z rodziną mogę więcej” finansowanego ze środków EFS				4	3,75
w tym	Pracownik socjalny			1	1
	Asystent rodziny			1	1
	Psycholog			1	1

Tabela: Struktura zatrudnienia – opracowanie: Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Praga-Północ m.st. Warszawy.

Zadania realizowane przez Ośrodek wymuszają zatrudnianie dobrze przygotowanej i wykształconej kadry pracowników. Większość pracowników posiadała wykształcenie wyższe. W roku 2014 stanowili oni 67% ogółu zatrudnionych.

Wykres nr 1: Poziom wykształcenia pracowników zatrudnionych w Ośrodku – opracowanie: Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Praga-Północ m.st. Warszawy.

W 2014 r. kadra Ośrodka składała się z: 53 pracowników posiadających wykształcenie wyższe magisterskie o kierunku: pedagogika, politologia, socjologia, psychologia, ekonomia, technologia żywienia, praca socjalna, 6 pracowników posiadających wykształcenie wyższe licencjackie o kierunku: pedagogika, polityka społeczna, praca socjalna, ekonomia, administracja, 24 pracowników posiadających wykształcenie policealne i średnie; 5 pracowników posiadających wykształcenie zawodowe.

Wykres nr 2: Struktura wykształcenia wyższego wg grup pracowników Ośrodka – opracowanie: Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Praga-Północ m.st. Warszawy.

Wykształcenie wyższe posiadało:

- 1) 100% kadry kierowniczej,

- 2) 74% pracowników socjalnych,
- 3) 100% asystentów rodziny,
- 4) 100% pracowników na stanowiskach pomocniczych i obsługi (specjaliści, instruktorzy terapii zajęciowej),
- 5) 45% pracowników samorządowych na stanowiskach urzędniczych.

Wykształcenie policealne i średnie posiadało:

- 1) 55% pracowników samorządowych na stanowiskach urzędniczych,
- 2) 26% pracowników socjalnych,
- 3) 44% pracowników na stanowiskach pomocniczych i obsługi.

Wykształcenie zawodowe posiadało:

- 1) 56% pracowników na stanowiskach pomocniczych i obsługi.

Wykres nr 3: Struktura wykształcenia policealnego i średniego wg grup pracowników Ośrodka – opracowanie: Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Praga - Północ m.st. Warszawy.

Pracownicy legitymujący się wykształceniem wyższym posiadali ponadto ukończone studia podyplomowe:

- 1) 14-tu w zakresie: organizacji pomocy społecznej;
- 2) 8-miu pracowników posiadało ukończone kierunki w zakresie: socjoterapii; służby cywilnej, administracji publicznej, zarządzania jednostkami terenowymi oraz rozwoju regionalnego i lokalnego; rachunkowości; zamówień publicznych; wiedzy o społeczeństwie; coachingu; mediacji i negocjacji;
- 3) 4-rech w zakresie zarządzania gospodarką społeczną, specjalność: ekonomia społeczna;
- 4) 3-ch w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Wśród 34 pracowników socjalnych 10 posiadało specjalizację I stopnia w zawodzie pracownik socjalny, oraz dwóch specjalizację II stopnia.

Ponadto, czterej pracownicy posiadali umiejętność posługiwania się językiem migowym.

Pracownicy na stanowiskach psychologa oraz asystenta rodziny legitymowali się posiadaniem certyfikatu terapeuty Polskiego Towarzystwa Psychologicznego oraz posiadali kwalifikacje do prowadzenia psychoterapii pod supervisionem.

Wykres nr 4: Struktura stażowa pracowników Ośrodka – opracowanie: Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Praga-Północ m.st. Warszawy.

SZKOLENIA ZAWODOWE

Pracownicy Ośrodka, zgodnie z ustawą o pracownikach samorządowych z dnia 28.11.2008 r. (Dz. U. Nr 223 poz. 1458 ze zm.) oraz ustawą o pomocy społecznej z dnia 12.03.2004r. (tekst jednolity: Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 ze zm.), na bieżąco podwyższają swoje umiejętności i kwalifikacje zawodowe poprzez udział w różnego rodzaju odpłatnych szkoleniach, umożliwiających rozwój i doskonalenie kompetencji, niezbędnych do efektywnego wykonywania powierzonych obowiązków.

W 2014 roku Ośrodek umożliwił dwóm pracownikom socjalnym ukończenie szkolenia I-go stopnia specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny realizowanego przez Wyższą Szkołę Pedagogiczną im. Janusza Korczaka na Wydziale Nauk Społecznych w Warszawie oraz dwóm pracownikom socjalnym studiów podyplomowych w zakresie mediacji i negocjacji organizowanych przez Wyższą Szkołę Nauk Społecznych Pedagogium w Warszawie, poprzez udzielenie płatnego urlopu szkoleniowego.

Ponadto, 4 pracowników zatrudnionych na stanowiskach urzędniczych, w tym 1 na stanowisku urzędniczym kierowniczym, ukończyło kurs kancelaryjno-archiwalny I-go stopnia prowadzony przez Krajowe Centrum Edukacji Archiwalnej Stowarzyszenia Archiwistów Polskich. Kursy te były w całości finansowane przez Ośrodek.

W 2014 roku 4-ch pracowników Ośrodka uczestniczyło w XI Ogólnopolskiej Konferencji „Pomoc dzieciom – ofiarom przestępstw”, 5-ciu pracowników w VII Ogólnopolskiej konferencji „Ostrożne – Dziecko! Profilaktyka krzywdzenia małych dzieci” oraz w pozostałych konferencjach o tematyce:

- a) Jestem mamą. Nie rehabilitantką. Jestem tatą. Nie terapeutą. Rodzice dzieci z niepełnosprawnościami a rynek pracy,
- b) Podsumowanie projektu Social/Web-Social/Work,

- 1) Ośrodki wsparcia,
- 2) Asysta rodzinna – rola i miejsce w lokalnym systemie wsparcia i pomocy rodzinie,
- 3) Pilotaż wdrażania Regionalnych Platform Współpracy w Województwie Mazowieckim – podsumowanie,
- 4) Praca socjalna w poszukiwaniu tożsamości na tle przemian społecznych i ekonomicznych – konferencja naukowa.

Pracownicy Ośrodka uczestniczyli w wielu szkoleniach, seminariach i warsztatach, których tematyka dotyczyła między innymi takich zagadnień jak:

1. KPA w jednostkach pomocy społecznej,
2. Obsługa oprogramowania dziedziny OU POMOST oraz oprogramowania go zastępującego – POMOST STD,
3. Bezpieczeństwo online dzieci i młodzieży z grup ryzyka,
4. Depresja – gdy dzieci, nastolatki są zbyt smutne,
5. Tworzenie i rozwijanie standardów usług pomocy i integracji społecznej,
6. Dziecko z FASD – oddziaływania wychowawcze,
7. Choroby psychiczne dzieci i młodzieży,
8. Formy działań jednostek pomocy społecznej na rzecz osób z autyzmem i ich rodzin,
9. Razem – interdyscyplinarne wspieranie osób chorych psychicznie w społecznościach lokalnych,
10. Przemoc a sprawy rodzinne - kwestie prawne,
11. Praca z rodziną, w której współwystępują przemoc i choroba psychiczna,
12. Rozwój psychoseksualny małego dziecka,
13. Człowiek żyjący z HIV w rodzinie i społeczeństwie,
14. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie z problemem alkoholowym,
15. Praca z rodziną biologiczną,
16. Aktywizacja społeczno-zawodowa osób będących klientami UP i OPS,
17. Metody rozwiązywania konfliktów,
18. Szkolenie antydyskryminacyjne w ramach projektów „Multi Tening2” oraz „Program przeciwdziałania dyskryminacji cudzoziemców”,
19. Równościowy samorząd II,
20. Lokalny system wsparcia na terenie Dzielnicy Praga-Północ m.st. Warszawy,
21. Współdziałanie Lokalnych Służb Społecznych w Obszarze Profilaktyki Uzależnień i Przemocy,
22. Kalkulator kosztów zaniechania – wprowadzenie innowacyjnych rozwiązań na Mazowszu w zakresie polityki społecznej w obszarze analizy kosztów braku podejmowania działań aktywizacyjno-wspierających,
23. Technologie informatyczne,
24. Zarządzanie zespołem,
25. Warsztaty komputerowe: księgowość Optivum. Zamykanie roku i tworzenie sprawozdań finansowych,
26. Odpowiedzialność w dziale IT – tworzenie regulaminów, dokumentacji oraz procedur,
27. Zamówienia publiczne po nowelizacji z dnia 29.08.2014,

Analizując zatrudnienie w 2014 roku oraz poziom wykształcenia pracowników zatrudnionych w Ośrodku Pomocy Społecznej Dzielnicy Praga-Północ m.st. Warszawy zauważyć należy, iż systematycznie wzrastają kwalifikacje pracowników.

SYSTEMY INFORMATYCZNE

Do realizacji zadań statutowych, wzorem lat ubiegłych były wykorzystywane wyspecjalizowane narzędzie programistyczne. Wśród użytkowanych w 2014 roku produktów znalazły się między innymi:

- 1) Pomost Standard - program wspomagający działalność Ośrodka w realizacji ustawowych zadań;
- 2) SAC Statystyczna Aplikacja Centralna – elektroniczna obsługa procesu zbierania sprawozdań finansowo-budżetowych;
- 3) PŁATNIK – program wymagany do rozliczania z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych;
- 4) KSIĘGOWOŚĆ OPTIVUM – elektroniczna obsługa finansowo-księgowa Ośrodka;
- 5) FAKTURY OPTIVUM;
- 6) ROZRACHUNKI OPTIVUM;
- 7) KASA OPTIVUM;
- 8) PŁACE OPTIVUM,
- 9) KADRY OPTIVUM;
- 10) ZAMÓWIENIA PUBLICZNE OPTIVUM;
- 11) INWENTARZ OPTIVUM;
- 12) STOŁÓWKA;
- 13) BUDŻET JB PLUS;
- 14) Elektroniczna Skrzynka Podawcza.

W ramach adaptacji systemu informatycznego zmodyfikowano istniejącą sieć oraz sprzęt peryferyjny, a w niektórych przypadkach przeprowadzono we własnym zakresie modernizację polegającą na wymianie przestarzałych i wyeksploatowanych komputerów i drukarek na nowe, spełniające bieżące wymagania.

6. UDZIELONE ŚWIADCZENIA

ZADANIA WŁASNE GMIN

W 2014 roku na realizację wszystkich zadań własnych z zakresu pomocy społecznej Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Praga-Północ m.st. Warszawy wydatkował łączną kwotę **11.888.677 zł** co oznacza zwiększenie środków finansowych na realizację w/w zadań w porównaniu z rokiem **2013** o kwotę **1.848.173 zł (18%)**, z rokiem **2012** o kwotę **2.283.819 (24 %)** i aż o kwotę **2.985.637 (33,5%)** w stosunku do roku **2011**.

2014 r. był kolejnym rokiem, w którym odnotowano znaczący wzrost środków na realizację zadań własnych. W ramach w/w zadań przyznano świadczenie **2648** rodzinom. Natomiast liczba osób w tych rodzinach, którym przyznano decyzją świadczenie wyniosła **3493**. Liczba wszystkich osób w tych rodzinach, czyli praktycznie objętych pomocą to **4855**. Oznacza to „że nastąpił kolejny spadek liczby rodzin, którym przyznano świadczenie w ramach zadań własnych w porównaniu do lat ubiegłych (w **2013 r.** było to **2723** rodziny, w **2012 r.** - **2892** rodziny, w **2011 r.** - **2911** rodzin). W porównaniu do roku **2013** (**3176** osób) zwiększyła się liczba osób w rodzinach, którym decyzją przyznano świadczenia i kształtowała się na poziomie roku **2012** (**3450** osób) i roku **2011** (**3425** osoby).

Jeśli chodzi o liczbę wszystkich osób w rodzinach objętych pomocą w ramach zadań własnych nastąpił niewielki wzrost w stosunku do roku **2013** (**4800** osób) i spadek w porównaniu do roku **2012** (**5831** osób) i roku **2011** (**5700** osób).

Analizując wydatkowanie środków finansowych (na poszczególne świadczenia) w roku 2014 podobnie jak w latach ubiegłych zdecydowane pierwszeństwo miał **zasilek stały**. W **2014r.** na powyższe świadczenie wydatkowano łącznie **4.300.454 zł** i była to kwota niemal identyczna jak w roku **2013** kiedy wyniosła **4.359.620 zł**.

Środki finansowe na realizację zasiłków stałych w latach **2011 i 2012** były znacznie niższe. Decydujący wpływ na to miał fakt iż do **30.09.2012 r.** obowiązywały mniejsze kwoty zasiłków stałych.

W **2014 roku** zmniejszyła się liczba osób, którym decyzją przyznano zasiłek stały. Takich osób było **923** co oznacza spadek do roku **2013** o **41** osób , do roku **2012** o **73** osoby i do roku **2011** o **72** osoby.

W **2014 roku** wśród świadczeniobiorców zasiłku stałego zdecydowanie przeważały osoby prowadzące jednoosobowe gospodarstwo domowe (**765 osób, tj. 83%**). Osób pozostających w rodzinach było **158**.

Średnia wysokość zasiłku stałego w przypadku osób samotnie gospodarujących wyniosła **478,33 zł** i była zbliżona do roku **2013** kiedy wyniosła **475,00 zł**.

W przypadku osób w rodzinie średnia wysokość zasiłku stałego wyniosła **296,62 zł** i była nieznacznie wyższa niż w roku **2013 (285,15 zł)**.

W latach **2011 i 2012** średnia wysokość w/w świadczenia była zdecydowanie niższa, w związku z tym, jak już wspomniano, że do **30.09.2012** obowiązywały niższe wysokości zasiłku stałego.

Warto podkreślić, że wskazane powyżej średnie wysokości zasiłku stałego absolutnie nie pozwalają osobom pobierającym w/w świadczenie zaspokoić podstawowych potrzeb życiowych, nawet w podstawowym zakresie. Należy bowiem pamiętać, że świadczeniobiorcy zasiłku stałego to osoby niezdolne do pracy z powody wieku lub niepełnosprawności, a często niezdolne nawet do samodzielnej egzystencji. Tym samym nie mają możliwości uzyskania, oprócz zasiłku stałego, dodatkowego źródła dochodu. Dlatego niezbędne staje się wsparcie tych osób innymi finansowymi formami pomocy, głównie zasiłkami celowymi przyznawanymi właśnie na zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych tj. na zakup żywności, leków, opatu, odzieży, obuwia, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, pokrywanie należności związanych z użytkowaniem lokalu (czynsz, energia, gaz).

Osoby uprawnione do zasiłku stałego z uwagi na wiek, stan zdrowia oprócz finansowych form wsparcia w większości przypadków wymagają również objęcia pomocą w formie świadczeń niepieniężnych takich jak: usługi opiekuńcze, gorący posiłek czy świadczeń niematerialnych takich jak m.in. praca socjalna, poradnictwo prawne, psychologiczne. Często wymagają one również pomocy w załatwianiu spraw urzędowych (np.: w placówkach ochrony zdrowia) bądź wsparcia i ukierunkowania celem uzyskania przysługujących im uprawnień np. rentowych, emerytalnych, dodatku mieszkaniowego, pielęgnacyjnego, orzeczenia o niepełnosprawności.

Niepieniężne formy pomocy, działania pomocowe oraz działania osłonowe w formie świadczeń pieniężnych mają szczególne znaczenie jeśli weźmie się pod uwagę, że kierowane są do osób starszych, chorych, niepełnosprawnych, niezaradnych życiowo. Pozwalają świadczeniobiorcom stałym przezwyciężyć trudną sytuację życiową, ograniczenia w samodzielnym funkcjonowaniu w środowisku, zaspokoić podstawowe potrzeby życiowe, a zarazem włączyć się do aktywnego życia społecznego czy też nabycia przysługujących uprawnień.

Kolejnym istotnym świadczeniem pieniężnym, realizowanym w ramach zadań własnych, jest **zasiłek okresowy**. Zgodnie z Ustawą o pomocy społecznej skierowany ta forma pomocy jest kierowana, przede wszystkim, do osób bezrobotnych, długotrwale chorych, niepełnosprawnych, wymagających wsparcia w związku z ochroną macierzyństwa.

W 2014 roku w/w formą pomocy objętych było **1070** osób i była to liczba zbliżona do roku **2013 (1060 osób)**, ale znacznie wyższa niż w roku **2012 (952 osób)** czy w roku **2011 (945 osób)**.

W **2014 r.** środki na realizację zasiłków okresowych wyniósł **2.626.340 zł** i był znacznie wyższy niż w latach poprzednich - o **541,710 zł (26%)**, w porównaniu z rokiem **2013** o **981,580 zł (60%)**, w porównaniu z rokiem **2012** i aż o **1.220.368 (87%)** z rokiem **2011**.

Głównym powodem przyznawania zasiłków okresowych pozostało niezmiennie bezrobocie (**62%** ogółu przyznanych zasiłków). Długotrwała choroba była powodem przyznania **16%** w/w świadczeń, a niepełnosprawność **12%**.

Przyczyną znaczącej różnicy w wysokości środków wydatkowanych, szczególnie w odniesieniu do roku **2011** i **2012**, jest przede wszystkim, wzrost kwot kryteriów dochodowych oraz wzrost minimalnej kwoty zasiłku okresowego (obowiązujący od **01.10.2012 r.**).

Wzrost wysokości środków finansowych na realizację zasiłków okresowych przy zbliżonej liczbie świadczeniobiorców spowodował wzrost średniej wysokości tego świadczenia.

W 2014r średnia wysokość zasiłku okresowego wyniosła **373,27 zł** i była to wartość wyższa niż w latach poprzednich, tj. w **2013** roku - **344,40 zł**, w **2012 r.** - **309,63 zł**, w **2011 r.** - **266,69 zł**. Jeszcze raz należy podkreślić, że do **30.09.2012 r.** obowiązywały niższe kryteria dochodowe, a tym samym niższe wysokości zasiłków okresowych.

Pomimo tendencji wzrostowej, podobnie jak w przypadku zasiłku stałego, średnia wysokość zasiłku okresowego nie pozwala ich odbiorcom na zaspokojenie elementarnych potrzeb życiowych. Tym samym niezbędne stało się wsparcie tych osób dodatkowymi świadczeniami pieniężnymi w formie zasiłków celowych przeznaczonych na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych, tj. na zakup żywności, odzieży, obuwia, leków, pokrycie opłat za czynsz, gaz, energię.

Uwzględniając obiektywne czynniki społeczne jak chociażby skalę bezrobocia, postępujący wzrost kosztów utrzymania, specyfikę mieszkańców Dzielnicy należy domniemywać, że w najbliższych latach liczba osób uprawnionych do zasiłku okresowego może ulegać zwiększeniu.

Tym bardziej istotne jest aby tendencja wzrostowa jeśli chodzi o środki finansowe przeznaczone na realizację powyższego świadczenia została utrzymana.

Innym istotnym zasiłkiem w katalogu świadczeń realizowanych w ramach zadań własnych jest **zasiłek celowy**.

W 2014 r na realizację w/w świadczenia wydatkowano kwotę **2.945.412 zł** i była ona znacznie wyższa niż w latach poprzednich (**2013 r - 1.716.727 zł** (wzrost o **72%**), w **2012 r. - 2.184.212 zł** (wzrost o **35%**), w **2011 r. - 1.395.911 zł** (ponad dwukrotny w stosunku do roku sprawozdawczego). Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie w formie zasiłku celowego wyniosła **1891** i była wyższa o **207** osoby (1684 osoby) niż w roku **2013** i wyższa niż w latach **2011 - 2012** (po **1823** osoby).

Zgodnie z zapisami Ustawy o pomocy społecznej zasiłek celowy ma na celu zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych osób, rodzin, które własnym staraniem wykorzystując własne możliwości i uprawnienia, nie są w stanie samodzielnie ich zaspokajać. W praktyce katalog celów na jaki może być zasiłek celowy jest otwarty i szeroki, obejmuje m.in.: zakup żywności, leków, odzieży, obuwie, środków czystości, artykułów higieny osobistej, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, pokrywanie należności związanych z użytkowaniem lokalu (czynsz, energia, gaz, opał). Dlatego też znaczący wzrost wysokości środków finansowych przeznaczonych na realizację zasiłków celowych jest bardzo istotny dla osób, które wymagają wsparcia w tej formie.

W katalogu zadań własnych, bardzo istotnym świadczeniem niepieniężnym jest **pomoc w formie gorącego posiłku**. Adresowana jest zarówno do dzieci w żłobkach, przedszkolach, szkołach jak i osób dorosłych, które z powodu wieku, stanu zdrowia nie są w stanie przygotować sobie gorącego posiłku własnym staraniem. Ta forma pomocy jest realizowana, przede wszystkim, w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata **2014 - 2020**. Wcześniej program ten obejmował lata **2006 - 2013**. W **2014** roku na realizację w/w świadczenia wydatkowano łącznie **998.150 zł** i była to kwota niższa niż w ostatnich trzech latach (**2013 r. - 1.048.139 zł**, **2012 r. - 1.121.165 zł**, **2011 r. - 1.324.741 zł**). Wynika to głównie z faktu, że koszty posiłków w żłobkach, przedszkolach, szkołach od kilku lat utrzymują się na podobnym poziomie, natomiast w barach, w wyniku postępowania przetargowego, stopniowo ulegają zmniejszeniu.

W 2014 roku z pomocy w formie gorącego posiłku korzystało **1145** osób w tym **971** dzieci. Liczba osób korzystających z tej formy pomocy utrzymuje się na podobnym poziomie jak w latach 2013 (**1174** osób w tym **970** dzieci) i 2012 (**1158** osób w tym **947** dzieci) i była nieco niższa niż w roku **2011** (**1314** osób w tym **1004** dzieci). Choć liczbą osób wymagających wsparcia w formie posiłku utrzymuje się na bardzo wysokim poziomie (zajmuje drugie miejsce pod względem liczby osób korzystających z poszczególnych świadczeń realizowanych przez Ośrodek) to jak wynika z danych, od trzech lat zauważalna jest pewna stabilizacja.

W systemie pomocy społecznej jest to bardzo ważna forma wsparcia, gdyż jej odbiorcami są grupy najuboższe społecznie, tj. dzieci, osoby starsze, chore, niepełnosprawne, niezaradne życiowo.

Kolejną, równie ważną rolę w systemie wsparcia społecznego odgrywają świadczenia w formie **usług opiekuńczych** (gospodarczych i pielęgnacyjnych) realizowane w miejscu zamieszkania świadczeniobiorców.

W **2014** roku usługami opiekuńczymi objętych było **307** osób a w porównaniu do roku **2013** (**311** osób) jest to liczba zbliżona oraz mniejsza w stosunku do roku **2012** (**374** osoby) i roku **2011** (**328** osób).

Na realizację usług opiekuńczych (gospodarczych i pielęgnacyjnych) w **2014** roku wydatkowano łącznie **846.554 zł** co oznacza znaczący wzrost (o **223.361zł**) w porównaniu do roku **2013** (o **292.201 zł** -36%) i roku **2012** (53%) oraz nieznaczny wzrost w porównaniu z rokiem **2011** (o **59.342zł** - 7,5%).

Należy zaznaczyć, że roczne wydatki na realizację w/w świadczeń są uzależnione zarówno od jednostkowej (za 1 godzinę) ceny usług opiekuńczych (u realizatora wyłonionego w trybie przetargu) jak i ilości zrealizowanych świadczeń (godzin).

W **2014** roku zrealizowano łącznie **115.429** świadczeń (godzin) i był to kolejny rok znacznego wzrostu zrealizowanych świadczeń w porównaniu z latami poprzednimi – (2013 roku o **44%** - **80 230** świadczeń, **2012 rok** o **78%** - **64 771** świadczeń, **2011 rok** o **81%** - **63 760** świadczeń).

Realizacja usług opiekuńczych umożliwia osobom chorym, starszym pozostanie w dotychczasowym środowisku zamieszkania. Jak wynika z przedstawionej analizy, w roku 2014 przy zmniejszającej się liczbie odbiorców wzrosła liczba zrealizowanych świadczeń (godzin) co oznacza , że osoba wymagająca wsparcia w tej formie otrzymała pomoc w znacznie szerszym wymiarze.

W 2014 r. , w ramach zadań własnych Ośrodek sprawił **60 pogrzebów** - mniej niż w roku **2013** (**70**) i podobnie jak w roku **2012** (**60**) oraz w roku **2011** (**61**).

W **2014 r** przyznano 1 zasiłek celowy na pokrycie wydatków powstałych w **wyniku zdarzenia losowego** (w **2013** nie było takiego zdarzenia, w **2012** przyznano **5** zasiłków, w **2011** - **25** zasiłków) .

W odróżnieniu od poprzednich **3** lat tj. **2011 - 2013** kiedy nie udzielono żadnego zasiłku celowego w **formie biletu kredytowanego** - w **2014 r** przyznano **2 tego typu** świadczenia.

Wśród niematerialnych form pomocy realizowanych w ramach zadań własnych, w roku **2014** główną pozycję zajmowała praca socjalna (**3251** osób/rodzin), interwencja kryzysowa (**997** osób/rodzin) i poradnictwo specjalistyczne (**686** osób/rodzin).

W porównaniu do lat **2011 - 2013** zmniejszyła się liczba osób/rodzin, którym udzielono wsparcia w w/w formach co jest wynikiem m.in. ogólnego zmniejszenia się liczby odbiorców korzystających z różnych form wsparcia na przestrzeni lat 2011 - 2014 (o ok. 500 osób)

Zgodnie z Ustawą o pomocy społecznej Ośrodek realizuje dwa rodzaje świadczenia pieniężne (zasiłek stały, okresowy, celowy) i świadczenia niepieniężne (usługi opiekuńcze, pomoc w formie gorącego posiłku, sprawienie pogrzebu, pracę socjalną, poradnictwo specjalistyczne, interwencję kryzysową).

Z przedstawionej analizy wynika, że rok **2014** był kolejnym, w którym odnotowano ogólny spadek liczby osób objętych pomocą w ramach zadań własnych (bez podziału na poszczególne świadczenia). Tendencję spadkową odnotowano w świadczeniach materialnych, w formie zasiłku stałego oraz pomocy niematerialnej tj. pracy socjalnej, poradnictwie specjalistycznym i interwencji kryzysowej. Nastąpił wzrost wśród świadczeniobiorców zasiłku okresowego i zasiłku celowego. Liczba osób, którym udzielono wsparcia w formie gorącego posiłku i usług opiekuńczych w **2014 r.** była zbliżona do roku **2013**.

Rok **2014** był kolejnym rokiem, w którym odnotowano znaczący wzrost wysokości środków finansowych przeznaczonych na realizację świadczeń w ramach zadań własnych (bez podziału na poszczególne świadczenia). Największy wzrost wydatkowanych środków finansowych dotyczył zasiłków celowych, zasiłków okresowych i usług opiekuńczych.

Należy podkreślić, że w roku 2014 przy ogólnym wzroście wysokości środków finansowych przeznaczonych na realizację świadczeń w ramach zadań własnych jednocześnie zmniejszyła się liczba osób uprawnionych co wpłynęło na wzrost średniej wysokości poszczególnych świadczeń.

Wielo problemowość i złożoność problemów występująca w rodzinach korzystających z systemu pomocy społecznej powoduje konieczność podejmowania wielokierunkowych, kompleksowych działań zarówno z zakresu wsparcia materialnego jak i w formie szeroko rozumianej pracy socjalnej, poradnictwa specjalistycznego czy interwencji kryzysowej.

ZADANIA ZLECONE GMINIE

W 2014 r świadczeniami realizowanymi przez Ośrodek Pomocy Społecznej, w ramach zadań zleconych gminie były specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz pomoc przyznawana cudzoziemcom, którzy uzyskali zgodę na pobyt tolerowany na terytorium RP lub ze względów humanitarnych .

Specjalistycznymi usługami opiekuńczymi objętych było **17 osób** - **5** dorosłych (osoby z chorobą psychiczną) i **12** dzieci (z autyzmem).

W ramach w/w usług zrealizowano **3858** świadczeń (godzin). Łączna kwota wydatkowana na realizację świadczeń wyniosła **66.703 zł** i była zbliżona do lat poprzednich, gdzie wyniosła w **2013 r.** - **67.863 zł** , **2012 r.** - **62.467 zł** , **2011 r.** - **66.000 zł** .

5 świadczeniobiorców to osoby samotne, **12** osób pozostawało w rodzinie. Osoby objęte specjalistycznymi usługami opiekuńczymi korzystały z pomocy w formie nauki i rozwijania umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia, wsparcia psychologiczno-pedagogicznego i edukacyjno-terapeutycznego. Dzieci dodatkowo korzystały z zajęć rehabilitacyjnych i rewalidacyjno-wychowawczych. Należy zaznaczyć, że od kilku lat liczba osób korzystających z tej formy pomocy sukcesywnie wrasta (w roku **2013 r. - 16** osób, **2012 r. - 13** osób, **2011 r. - 12** osób).

Podobnie jak w 2013 r. w ramach zadań zleconych została udzielona pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali zgodę na pobyt tolerowany na terytorium RP lub ze względów humanitarnych. Wsparcie w formie pieniężnej otrzymało **5** rodzin (3 z Rosji i 2 z Armenii). Przyznano łącznie **58** zasiłków celowych na kwotę **34.180 zł**.

Warto zauważyć, że w porównaniu z rokiem 2013, przy podobnej liczbie rodzin (6) w 2014 roku wzrosła liczba przyznanych świadczeń (**2013 r. - 49** świadczeń) oraz wydatkowana kwota (**2013 r. - 19.900 zł**).

Należy zaznaczyć, iż zgodnie z art. 5 pkt 2 b Ustawy o pomocy społecznej zasiłek celowy jest jedynym świadczeniem pieniężnym jaki można przyznać cudzoziemcom mającym zgodę na pobyt tolerowany na terytorium RP lub ze względów humanitarnych.

7. RODZINY OBJĘTE POMOCĄ SPOŁECZNĄ W DZIELNICY PRAGA PÓŁNOC 2014 rok

Celem pomocy społecznej jest zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. W związku z czym działalność OPS charakteryzuje się systemowym podejściem do pomocy udzielanej rodzinom / osobom, które uwzględnia takie formy wsparcia jak: pomoc finansowa, szeroko rozumiana praca socjalna oraz poradnictwo specjalistyczne.

TYPY RODZIN OBJĘTYCH POMOCĄ SPOŁECZNĄ:

W 2014 roku z pomocy ogółem skorzystało **3251 rodzin**, w których liczba osób wyniosła **6086**.
Wśród rodzin tych było:

- ▣ **810** rodzin z dziećmi;
- ▣ **464** rodzin niepełnych;
- ▣ **558** rodzin emerytów i rencistów.

Liczba rodzin prowadzących gospodarstwo domowe w tym:

α jednoosobowe	- 1994 osób
α dwuosobowe	- 523 / 1046 osób w rodzinie
α trzyosobowe	- 301 / 903 osób w rodzinie
α czterosobowe	- 229 / 916 osób w rodzinie
α pięcioosobowe	- 110 / 550 osób w rodzinie
α sześćoosobowe i więcej	- 94 / 677 osób w rodzinie

Liczba rodzin z dziećmi:

α z jednym dzieckiem	- 350 / 881 osób w rodzinie
α z dwojgiem dzieci	- 267 / 960 osób w rodzinie
α z trójką dzieci	- 127 / 611 osób w rodzinie
α z czwórką dzieci	- 45 / 273 osób w rodzinie
α z piątką dzieci	- 12 / 82 osób w rodzinie
α z szóstką dzieci	- 8 / 68 osoby w rodzinie
α z siedmiorgiem i więcej	- 1 / 10 osób w rodzinie

Liczba rodzin niepełnych:

α z jednym dzieckiem	- 221 / 466 osób w rodzinie
α z dwojgiem dzieci	- 158 / 520 osoby w rodzinie
α z trójką dzieci	- 66 / 293 osób w rodzinie
α z czwórką i więcej	- 19 / 106 osoby w rodzinie

Liczba rodzin emerytów i rencistów:

α jednoosobowe	- 410 / 410 osób w rodzinie
α dwuosobowe	- 113 / 226 osoby w rodzinie
α trzyosobowe	- 21 / 63 osób w rodzinie
α czteroosobowe i więcej	- 14 / 60 osób w rodzinie

Z analizy danych za rok 2014 wynika, że w porównaniu do roku 2013 zmniejszyła się ogólna liczba rodzin korzystających z różnych form pomocy, w tym pracy socjalnej **(3335 w 2013 r. do 3251 w 2014 r.)**.

Najistotniejsze zmiany odnotowano w kategorii rodzin: prowadzących jednoosobowe gospodarstwo domowe **(- 90 rodzin)** oraz trzyosobowych **(- 23 rodzin)**. W roku sprawozdawczym wzrosła liczba gospodarstw dwuosobowych **(+ 9)**, rodzin czteroosobowych **(+ 10 rodzin)** oraz sześćoosobowych i więcej **(+ 10)**.

W roku 2014 zaobserwowano niewielką tendencję spadkową w kategorii rodzin z dziećmi **(825 w 2013 r. do 810 w 2014 r.)** oraz rodzin emerytów i rencistów **(600 w 2013 r. do 558 w 2014 r.)**. Natomiast w kategorii rodzin niepełnych zaobserwowano niewielki wzrost ich liczby **(458 w 2013 r. do 464 w 2014 r. .**

W roku 2014, nastąpił niewielki spadek liczby rodzin z dwojgiem dzieci **(- 20)**, z jednym dzieckiem **(- 10)** natomiast wzrosła liczba rodzin z trojgiem dzieci **(+ 18)**.

Wśród rodzin niepełnych utrzymuje się tendencja podobna do roku 2013. Niewielkie zmiany jakie odnotowano w 2014 r dotyczyły wzrostu liczby rodzin z trojgiem dzieci **(+ 14)** oraz zmniejszenie się liczby rodzin z czworgiem i więcej dzieci **(- 9)**.

W analizowanym roku, wśród korzystających z pomocy Ośrodka zmniejszyła się liczba rodzin emerytów i rencistów **(- 42)** ze szczególnym uwzględnieniem jednoosobowych gospodarstw domowych **(- 38)**.

Powody przyznania pomocy rodzinom w roku 20143

Ubóstwo – 2316 rodzin

Za najważniejszy wskaźnik określający zasięg ubóstwa przyjmuje się dochód gospodarstwa domowego. Ubóstwo uwarunkowane jest wieloma czynnikami i w różnym stopniu dotyka poszczególne grupy mieszkańców. Im liczniejsze gospodarstwo domowe, tym większe prawdopodobieństwo życia w niedostatku.

Problemy w zaspokojeniu podstawowych potrzeb (takich jak m.in. wyżywienie, ubranie, koszty utrzymania mieszkania, ochrona zdrowia, uzyskanie wykształcenia) wynikają z braku dostatecznej ilości środków finansowych, jakimi dysponuje rodzina czy osoba, w stosunku do

stałe rosnących kosztów utrzymania i nie są one wynikiem nieracjonalnego gospodarowania posiadanymi zasobami.

Ubóstwo stanowi jedno z najistotniejszych kryteriów, które ma wpływ na przyznanie pomocy finansowej. Przyczynami ubożenia świadczeniobiorców Ośrodka, odnotowanymi w roku 2014 były m.in. niepełnosprawność, bezrobocie (niski status zawodowy, niski poziom wykształcenia), wielodzietność, samotne rodzicielstwo, długotrwała lub ciężka choroba, uzależnienia w rodzinie.

Beneficjenci, którzy otrzymują pomoc z powodu złej sytuacji materialnej stanowią najliczniejszą grupę osób korzystających z różnych form wsparcia. W stosunku do roku 2013 odnotowano wzrost liczby rodzin, które otrzymały pomoc z powodu ubóstwa (**z 2169 rodzin w roku 2013 - do 2316 rodzin w roku 2014**).

Sieroctwo - 2 rodziny

Sieroctwo zupełne, tj. sytuacja, kiedy rodzice dziecka nie żyją, wśród klientów Ośrodka Pomocy Społecznej występuje sporadycznie. Rodziny/osoby, u których występuje problem sieroctwa wymagają wieloaspektowego wsparcia. Dlatego też aby wspomagać ich usamodzielnienie, Ośrodek oprócz wsparcia materialnego uzupełnia tę pomoc o pracę socjalną i poradnictwo specjalistyczne. Podobnie jak w roku 2013, w roku sprawozdawczym liczba rodzin, która korzystała z pomocy i mieściła się w tej kategorii była niewielka (2 rodziny).

Bezdomność – 57 rodzin

W porównaniu do roku 2013 wzrosła liczba rodzin, które w 2014 r. uzyskały pomoc z powodu bezdomności (**+ 21 rodzin**). Pomoc kierowana do tej kategorii rodzin to, przede wszystkim, zasiłki stałe oraz wydawanie decyzji w sprawie potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej ze środków publicznych. W dalszej kolejności to również zasiłki celowe oraz praca socjalna realizowana wspólnie z pracownikami socjalnymi na terenie placówek, w których przebywały osoby bezdomne (takich jak: Stowarzyszenie „Otwarte Drzwi” i Stowarzyszenie „Monar”). Realizowana praca socjalna obejmowała m.in. takie działania jak: pomoc w uzyskaniu orzeczenia stopnia niepełnosprawności, załatwianie spraw urzędowych, pomoc w wyrobieniu dowodu osobistego. Dodatkowo, w zależności od indywidualnych potrzeb osoby bezdomne korzystały z poradnictwa specjalistycznego: prawnego, psychologicznego, rodzinnego, zawodowego, dla osób niepełnosprawnych.

Potrzeba ochrony macierzyństwa - 158 rodzin

w tym :

♦ **wielodzietność – 48 rodzin**

Celem pomocy społecznej jest wzmocnienie sił rodziny w chwilach trudnych i pomoc w wypełnianiu przez nią podstawowych funkcji, dlatego też bardzo ważnym działaniem Ośrodka jest jej wspieranie zwłaszcza w pierwszym okresie życia dziecka.

Rodziny wielodzietne, ze względu na wysokie koszty utrzymania bardzo często mają problemy z zaspokajaniem podstawowych potrzeb. Nie zawsze poziom dochodów tych rodzin wynika z braku aktywności zawodowej czy niezaradności.

Działania Ośrodka adresowane do tej grupy, obejmowały pomoc materialną w formie świadczeń kierowanych do całej rodziny, w tym również do dzieci (np. finansowanie obiadów szkolnych, dofinansowanie różnych form wypoczynku, dofinansowanie kosztów żywienia w placówkach – żłobek, przedszkole). To także działania w ramach pracy socjalnej oraz poradnictwa specjalistycznego, zmierzające do wspomagania rodziny, motywowania jej do większej aktywności i rozwoju oraz współpraca z podmiotami lokalnymi, celem indywidualnego wsparcia zainteresowań i rozwoju dzieci.

W roku 2014 o **46 wzrosła** liczba rodzin, które uzyskały pomoc z powodu ochrony macierzyństwa **w tym wielodzietności (+ 19 rodzin)**.

Bezrobocie – 1119 rodzin

Bezpośrednim i najbardziej widocznym skutkiem bezrobocia jest obniżenie statusu materialnego rodziny. Mniej widoczne, lecz nie mniej zagrażające spójności rodziny są skutki psychologiczne bezrobocia (frustracje, utrata autorytetu w rodzinie, obniżenie poczucia wartości). Dlatego oprócz pomocy finansowej w większości osoby te korzystają również z pomocy rzeczowej, wsparcia w postaci pracy socjalnej, konsultacji , porad i poradnictwa specjalistycznego (prawnego, psychologicznego, rodzinnego)

W porównaniu do roku 2013 (**1091 rodzin**), w roku sprawozdawczym odnotowano wzrost liczby rodzin, które uzyskały pomoc z powodu bezrobocia **(+ 28 rodzin)**.

Wśród świadczeniobiorców Ośrodka Pomocy Społecznej najliczniejszą grupę stanowią osoby długotrwale bezrobotne (powyżej 1 roku), które na obecnym rynku pracy mają mniejsze szanse z powodu: wieku, braku motywacji do podjęcia pracy i utrzymania się w zatrudnieniu, a przede wszystkim, niskiego poziomu wykształcenia i braku kwalifikacji zawodowych. Dlatego też ich aktywizacja jest trudna, długotrwała i wymaga wielokierunkowych oddziaływań.

Od siedmiu lat Ośrodek realizuje projekty systemowe współfinansowane w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego, których celem było m.in. zwiększenie szans

zawodowych osób bezrobotnych, klientów pomocy społecznej, zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Oprócz projektu systemowego, od roku 2012 Ośrodek realizuje program prac społecznie - użytecznych, w którym corocznie uczestniczy 15 osób.

Istotnym uzupełnieniem działań kierowanych do tej grupy beneficjentów jest także współpraca z innymi podmiotami (w tym organizacjami pozarządowymi) a jej wynikiem był udział osób bezrobotnych w kilku różnych projektach finansowanych ze środków EFS.

Niepełnosprawność – 1133 rodziny

Niepełnosprawną jest osoba, która uzyskała stosowne orzeczenie o stopniu niepełnosprawności.

W porównaniu do roku 2013 (1063), w roku 2014 zwiększyła się (1133) liczba rodzin, które otrzymywały pomoc z powodu niepełnosprawności.

Problemy osób niepełnosprawnych są złożone i obejmują różne obszary funkcjonowania i rozwoju takie jak m.in. bariery (architektoniczne, komunikacyjne..), utrudniony dostęp do leczenia i rehabilitacji, utrudniony dostęp do rynku pracy, zła sytuacja materialna. Często także w/w problemom towarzyszą dysfunkcje w rodzinie (uzależnienia, przemoc..). Są one przyczyną pogłębiania się izolacji i wykluczenia społecznego tej grupy osób.

Zarówno liczebność tej grupy jak i złożoność występujących problemów, wymaga wielu działań, których celem jest zarówno poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych jak i ułatwianie im funkcjonowania w społeczeństwie.

Ośrodek Pomocy Społecznej w roku 2014 kierował do tej grupy świadczeniobiorców różne formy pomocy: zarówno materialnej (w postaci zasiłków stałych, okresowych i celowych) jak i w formie pracy socjalnej.

Do działań realizowanych w ramach pracy socjalnej należały: pomoc w uzyskaniu sprzętu rehabilitacyjnego, kontaktowanie z organizacjami działającymi na rzecz konkretnych grup osób niepełnosprawnych, zapewnienie pomocy w formie usług opiekuńczych i pielęgnacyjnych. To także działalność doradcza i informacyjna, prowadzona przez pracowników socjalnych oraz specjalistów, zarówno w zakresie przysługujących praw jak i możliwości korzystania z różnych form pomocy. W ramach prowadzonych działań integracyjnych osobom niepełnosprawnym wskazywano możliwość udziału w programach finansowanych ze środków EFS (realizowanych przez różne podmioty).

W wyniku współpracy ze Środowiskowym Domem Samopomocy 26 osób z zaburzeniami emocjonalnymi zostało objętych wsparciem specjalistycznym tej placówki.

Długotrwała lub ciężka choroba – 1068 rodzin

W roku 2014 odnotowano **wzrost (o 256 osób)** liczby odbiorców pomocy z powodu długotrwałej i ciężkiej choroby.

Należy zaznaczyć, iż wśród ogólnej liczby świadczeniobiorców Ośrodka Pomocy Społecznej niezmiennie od kilku lat liczba osób, które otrzymują pomoc z powodu długotrwałej i ciężkiej choroby utrzymuje się na bardzo wysokim poziomie (stanowi ok. 33 % środowisk). Działania kierowane do tych beneficjentów wymagały uruchomienia wsparcia finansowego, niematerialnego (w postaci usług gospodarczych, pielęgnacyjnych i specjalistycznych) oraz pracy socjalnej i poradnictwa specjalistycznego. Długotrwała lub ciężka choroba często bywa przyczyną ogromnych stresów, które obciążają nie tylko osobę chorą ale i całą rodzinę. Dlatego ważnym działaniem, w przypadku tych osób, jest współpraca ze środowiskiem lokalnym i organizacjami pozarządowymi, które oprócz pomocy świadczonej przez Ośrodek, mogą także udzielać wsparcia.

Należy podkreślić, iż w przypadku w/w rodzin, niejednokrotnie konieczne jest bezzwłoczne podejmowanie działań i uruchamianie wszechstronnej pomocy.

Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego - 527 rodzin

w tym :

♦ rodziny niepełne – **421**

♦ rodziny wielodzietne - **66**

Przejawem bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych są, z jednej strony zachowania dzieci związane z łamaniem obyczajów i norm społecznych oraz problemami z nauką, z drugiej strony zaś, brak ze strony rodziców właściwej i adekwatnej postawy wobec tych zachowań.

Często przyczyną pojawiania się problemów natury wychowawczej w rodzinach jest nadużywanie alkoholu, przemoc w rodzinie, niezaradność, bezrobocie. Społecznym skutkiem występowania zjawiska bezradności opiekuńczo-wychowawczej są konflikty rodzinne, przemoc i agresja, problemy w nauce, słaby start edukacyjny, wzrost przestępczości dzieci i młodzieży, przenoszenie złych wzorców na bieżące i przyszłe zachowania młodych ludzi.

Pomoc tym rodzinom, udzielana przez Ośrodek w roku 2014 obejmowała zarówno świadczenia pieniężne jak i wsparcie w odbudowaniu prawidłowych relacji i umacnianiu postaw rodzicielskich (np. kierowanie na warsztaty umiejętności wychowawczych, pomoc w formie poradnictwa rodzinnego). To także ścisła współpraca ze środowiskiem lokalnym, w celu objęcia dzieci właściwym programem wychowawczym i wspomagającym oraz realizacja asysty rodzinnej.

W porównaniu do roku 2013, w roku sprawozdawczym o 15 wzrosła liczba rodzin, które z powodu tej dysfunkcji korzystały z pomocy Ośrodka. Zmiany odnotowano w kategorii **rodzin niepełnych (+ 23) i rodzin wielodzietnych (- 3).**

Przemoc w rodzinie – 20

Przemoc w rodzinie to zamierzone i wykorzystujące przewagę siły, działanie skierowane przeciwko członkowi rodziny, naruszające prawa i dobra osobiste, powodujące cierpienie i szkody psychiczne, fizyczne lub materialne. Często przyczyną przemocy są uzależnienia.

W ramach identyfikacji problemu pracownicy socjalni Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Policji realizują Procedurę Niebieskiej Karty, którą wprowadza się w przypadku stwierdzenia występowania wszelkiej przemocy wobec jakiegokolwiek członka rodziny.

W ramach ograniczania przypadków przemocy w rodzinie wobec małych dzieci od 2008 roku Ośrodek, w partnerstwie z Fundacją Dzieci Niczyje, prowadzi program profilaktyczno - edukacyjny "Dobry Rodzic – Dobry Start".

Możliwość monitorowania ujawnionej przemocy tworzy *Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie*. W ramach powoływanych Grup Roboczych (w ich skład wchodzi przedstawiciele organizacji społecznych, instytucji i służb zajmujących się pracą z rodziną dysfunkcyjną oraz pracownicy socjalni Ośrodka) ustala się kierunki oraz zakres wsparcia rodzin, w których występuje w/w problem.

W ramach działań kierowanych do rodzin, w których występuje przemoc niezwykle istotne znaczenie ma również wsparcie w postaci poradnictwa specjalistycznego, w tym: psychologa i specjalisty ds. przemocy.

W porównaniu do roku 2013 (19 przypadków) w roku 2014 (20 przypadków) nie odnotowano istotnej zmiany w liczbie osób korzystających z pomocy, z powodu przemocy w rodzinie.

Alkoholizm – 272

Alkoholizm jest chorobą, która powoduje wiele problemów nie tylko zdrowotnych ale również natury psychicznej. Jest to choroba, która wywiera niekorzystny wpływ na każdego członka rodziny, w tym dzieci. Dlatego też działania kierowane do tych rodzin wymagają poradnictwa specjalistycznego, mobilizowania do podjęcia leczenia i utrzymania się w abstynencji oraz opieki i wspomagania rozwoju dzieci.

W porównaniu do roku 2013, w roku sprawozdawczym o **41** zwiększyła się liczba rodzin, które z powodu w/w dysfunkcji korzystały z pomocy Ośrodka. Ze względu na charakter choroby alkoholowej pomoc finansowa dla tej kategorii rodzin jest kierowana w formie wsparcia materialnego, pośredniego (związanego z zabezpieczeniem potrzeb mieszkaniowych, bytowych, opłacaniem obiadów szkolnych dla dzieci, finansowaniem wypoczynku dzieci ...),

poradnictwa specjalistycznego: rodzinnego, psychologicznego, prawnego oraz w formie doradztwa zawodowego i działalności informacyjnej.

Narkomania – 30

Trudno dokładnie określić ile osób w Dzielnicy Praga Północ jest uzależnionych od narkotyków i jaka jest dynamika tego zjawiska. Sytuację utrudnia fakt, iż wykrywalność uzależnienia we wczesnym stadium jest sporadyczna.

Klientami Ośrodka, korzystającymi z pomocy, z powodu narkomanii są przede wszystkim osoby, które zgłosiły się same i wyrażają chęć podjęcia leczenia oraz wyjścia z uzależnienia bądź są byłymi narkomanami w okresie abstynencji. Są to na ogół osoby młode, nie posiadające własnych środków utrzymania, pozostawione bez wsparcia ze strony rodziny.

W roku 2014 o **15** zwiększyła się liczba osób korzystających z pomocy OPS z w/w powodu, co w porównaniu do roku poprzedniego oznacza prawie dwukrotny wzrost.

Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego – 72

W roku 2014 zwiększyła się liczba rodzin, które uzyskały pomoc w adaptacji po opuszczeniu zakładu karnego (**+ 6 rodzin**) w porównaniu do roku 2013).

Osoby, które przez dłuższy czas przebywały w warunkach zorganizowanej społeczności, mają problemy z odnalezieniem się w społeczeństwie. Wymagają wsparcia i pomocy w procesie adaptacji, uwzględniającym samodzielne podejmowanie decyzji, uczenie się na nowo pełnienia określonych ról społecznych. Ze względu na społeczną ocenę osób karanych mają oni także mniejsze szanse na rynku pracy. Dlatego bardzo ważne jest wielokierunkowe wsparcie do momentu adaptacji osoby karanej w nowych warunkach, które obejmuje zarówno pomoc materialną jak i niematerialną w postaci pracy socjalnej i poradnictwa specjalistycznego.

Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą - 16

W 2014 r pomoc dla w/w beneficjentów była kierowana w przypadku, kiedy osoby te nie poradziły sobie z procesem adaptacji ze względu na trudności z opanowaniem języka polskiego i miały problemy z uzyskaniem zatrudnienia. Ważnym partnerem Ośrodka w działaniach kierowanych do tych osób były organizacje pozarządowe, które w ramach statutowych zadań realizują programy dla uchodźców (m.in. Polska Akcja Humanitarna, Caritas – Centrum Pomocy Emigrantom i Uchodźcom).

W porównaniu do roku 2013 (15 osób), w roku sprawozdawczym nie odnotowano istotnej zmiany w liczbie w/w, osób korzystających z pomocy (16 osób).

Zdarzenie losowe – 1

W roku 2014 odnotowano 1 zdarzenie losowe związane z pożarem.

Sytuacja kryzysowa – 97

Sytuacja kryzysowa to stan narastającej destabilizacji, niepewności i napięcia, będący następstwem zagrożenia, charakteryzujący się szczególną dynamiką zmian. Zmiany te zachodzą w krótkim czasie rozwijają się gwałtownie i zaskakują człowieka aż do możliwości utraty kontroli nad przebiegiem wydarzeń.

Sytuacja kryzysowa wywołuje określone reakcje *na płaszczyźnie emocjonalnej* (m.in. intensywny lęk, poczucie winy i klęski, bezradność i poczucie beznadziejności, niepokój o przyszłość, brak poczucia bezpieczeństwa, poczucie utraty kontroli, niepewność, depresja, frustracja itp.) oraz *na płaszczyźnie zachowania* (niezdolność do podejmowania typowych aktywności, zwiększenie zależności od otoczenia, intensyfikacja działań nieprzemyślanych lub patologicznych - alkohol, narkotyki, brak umiejętności radzenia sobie, bierność, bezradność, brak motywacji do zmiany, skłonność do wycofywania się, lęk przed wysiłkiem i kontaktami, utrata zdolności rozwiązywania problemów).

Aby zapobiegać pogłębieniu się sytuacji kryzysowej potrzeba szybkich działań obejmujących: pomoc materialną i niematerialną (m.in. pracę socjalną i poradnictwo specjalistyczne, doradztwo i działalność informacyjną).

W porównaniu do roku 2013 (102 rodziny), w roku sprawozdawczym zmniejszyła się liczba rodzin, którym udzielono pomocy z powodu sytuacji kryzysowej (- 5 rodzin).

RODZINY OBJĘTE POMOCĄ SPOŁECZNĄ W DZIELNICY PRAGA - PÓŁNOC
w latach 2011 – 2014

Rok	2011/ 3749 rodzin	2012/ 3707 rodzin	2013/ 3335 rodzin	2014/ 3251 rodzin
Ubóstwo	2523	2610	2169	2316
Sieroctwo	8	5	3	2
Bezdomność	49	44	36	57
Bezrobocie	1002	1012	1091	1119
Niepełnosprawność	1206	1117	1063	1133
Długotrwała i ciężka choroba	644	698	812	1068
Przemoc w rodzinie	25	18	19	20
Potrzeba ochrony macierzyństwa	112	98	112	158
Wielodzietność	35	28	29	48
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gosp. domowego w tym:	563	491	512	527
• rodziny niepełne	449	377	398	421
• rodziny wielodzietne	89	79	69	66
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy	13	13	15	16
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	32	58	66	72
Alkoholizm	272	273	231	272
Narkomania	14	19	15	30
Zdarzenia losowe	25	5	0	1
Sytuacje kryzysowe	131	114	102	97

Z analizy danych zawartych w tabeli wynika, że od roku 2011 zmniejsza się liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej. O ile różnica pomiędzy rokiem 2011 i 2012 była nieznaczna (42 rodziny) to już pomiędzy rokiem 2012 a 2013 wyniosła 372 rodziny. Od 2011 do roku 2014 o 498 rodzin zmniejszyła się liczba korzystających z różnych form pomocy.

W ciągu czterech lat, zmieniała się liczba odbiorców pomocy społecznej w poszczególnych kategoriach. Jak wynika z danych, największa różnica wystąpiła w kategorii osób niepełnosprawnych (na przestrzeni lat 2011 - 2013 liczba odbiorców zmniejszyła się o 143 rodziny, natomiast w roku 2014 zaobserwowano wzrost ich liczby o 73 rodziny) oraz w kategorii długotrwała i ciężka choroba, w której liczba korzystających zwiększyła się aż o 424 rodziny.

O ile zmniejszanie się lub sukcesywne zwiększanie się liczby korzystających z pomocy rodzin z niepełnosprawnością może być związane raczej z utratą i odzyskiwaniem uprawnień o tyle sukcesywny wzrost liczby odbiorców z kategorii długotrwała i ciężka choroba jest zjawiskiem niepokojącym i może wskazywać na potrzebę zwiększenia środków na organizację pomocy specjalistycznej dla tej grupy odbiorców (np. w zakresie usług opiekuńczych gospodarczych i specjalistycznych oraz poradnictwa specjalistycznego).

Analiza danych przedstawionych w tabeli wskazuje jednoznacznie, że co najmniej od roku 2011 rodziny korzystające z pomocy społecznej w kategoriach: niepełnosprawność i długotrwała i ciężka choroba stanowią najliczniejszą grupę beneficjentów Ośrodka Pomocy Społecznej (56% w roku 2013 natomiast w roku 2014 grupa ta stanowiła już 67,7% korzystających z pomocy).

Z danych ujętych w tabeli wynika, że przy tendencji sukcesywnego zmniejszania się liczby odbiorców pomocy w roku 2014 odnotowano niewielki wzrost liczby rodzin w kategorii: bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, sytuacja kryzysowa. W odniesieniu do rodzin bezdomnych, w roku sprawozdawczym odnotowano wzrost ich liczby o 21.

Jak wynika z danych zawartych w tabeli, w roku 2014 wzrosła liczba osób korzystających z pomocy, z powodu ubóstwa (z 2169 w roku 2013 do 2316 w roku 2014), potrzeby ochrony macierzyństwa i wielodzietności (112 i 29 w roku 2013 do 158 i 48 w roku 2014). W roku sprawozdawczym odnotowano wzrost liczby rodzin korzystających z pomocy z powodu alkoholizmu (231 w roku 2013 do 272 w roku 2014) oraz dwukrotnie liczniejszą grupę odbiorców pomocy w kategorii narkomania (z 15 w roku 2013 do 30 w roku 2014).

We wspomnianych latach zwiększyła się liczba rodzin z problemem bezrobocia (o 117 osób). W pozostałych kategoriach rodzin, które korzystały z pomocy społecznej roku 2014 nie odnotowano istotnych zmian.

Zaznaczenia wymaga fakt, że w rodzinach, które korzystały z pomocy (spełniały kryteria ustawy o pomocy społecznej), w ciągu ostatnich czterech lat występowały więcej niż dwie dysfunkcje jednocześnie i jest to tendencja, która się utrzymuje- rodziny zgłaszające się do pomocy społecznej charakteryzuje wielopropblemowość.

8.DZIAŁ POMOCY SPECJALISTYCZNEJ

Dział Pomocy Specjalistycznej zajmuje się udzielaniem pomocy niematerialnej w formie poradnictwa specjalistycznego: psychologicznego, rodzinnego, prawnego, pedagogicznego.

To także działania, które obejmują szeroko rozumianą współpracę ze środowiskiem lokalnym i jego aktywizację, poradnictwo dla osób bezrobotnych oraz poszukujących pracy jak również poradnictwo specjalistyczne skierowane do: niepełnosprawnych mieszkańców dzielnicy oraz osób uzależnionych, zagrożonych uzależnieniem czy jakąkolwiek formą przemocy.

Dział Pomocy Specjalistycznej zajmuje się inicjowaniem, opracowaniem i realizacją lokalnych programów społecznych wynikających z rozeznanych potrzeb oraz współpracą europejską, w tym współpracą przy realizacji projektów systemowych EFS.

Skład Działu Pomocy Specjalistycznej w roku 2014

1. psycholog (w tym specjalista ds. uzależnień)
2. starszy specjalista ds. rodziny i przemocy
3. starszy specjalista ds. rodziny i przemocy, koordynator Zespołu asysty rodzinnej
4. starszy specjalista ds. aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych
5. starszy specjalista ds. osób niepełnosprawnych
6. 4 asystentów rodziny
7. Kierownik

Formy pomocy realizowane w 2014 r. w ramach poradnictwa psychologicznego

W 2014, w ramach pracy Działu Pomocy Specjalistycznej pomocą i poradnictwem psychologicznym objętych zostało 90 rodzin (136 rodzin w roku 2013), którym udzielono 182 konsultacji (168 w roku 2013).

Konsultacje i interwencje psychologiczne odbywały się zarówno w siedzibie Ośrodka Pomocy Społecznej, jak i w środowisku podczas wizyt domowych. Zdarzało się jednak, że wizyty domowe nie dochodziły do skutku z powodu nieobecności klientów lub ich niechęci do skorzystania z pomocy (niewpuszczanie pracowników OPS do domu). Część osób korzystała z pomocy psychologa kilkakrotnie, nie zawsze z tego samego powodu. Oprócz bezpośredniego wsparcia klientów OPS, psycholog udzielił także w ich sprawie ok. 165 konsultacji pracownikom socjalnym.

Rodzaje udzielanej pomocy:

Pomoc psychologiczna dla osób znajdujących się w kryzysie psychologicznym - 46 rodzin

W 2014 r., podobnie jak w roku 2013, najliczniejszą grupą, która zgłosiła się lub została skierowana po pomoc psychologiczną, stanowiły osoby znajdujące się w kryzysie, wywołanym najczęściej trudną sytuacją rodzinną i ekonomiczną.

Podobnie jak w latach beneficjentami z tej grupy były przede wszystkim kobiety (35 osób). Z pomocy psychologicznej w roku 2014 korzystało tylko **11** mężczyzn. W grupie tej do najistotniejszych problemów z jakie powodowały kryzys należały m.in. nie radzenie sobie z bieżącą sytuacją i wychowaniem dzieci, w tym samotne rodzicielstwo, przedłużające się bezrobocie, ciężkie choroby zagrażające życiu.

Klientom oferowano wsparcie w postaci spotkań (o różnej częstotliwości w zależności od potrzeb). Osoby wymagające bardziej specjalistycznej pomocy (terapeutycznej lub psychiatrycznej) kierowano do odpowiednich placówek ochrony zdrowia oraz i innych podmiotów specjalizujących się w rozwiązywaniu danego problemu. Osoby korzystające z tej formy pomocy specjalistycznej do psychologa byli kierowani przez pracowników socjalnych, specjalistów bądź samodzielnie szukali pomocy psychologicznej.

Pomoc psychologiczna rodzinom, w których występuje problem alkoholowy i/lub przemoc – 21 rodzin

Z konsultacji psychologicznych w tym zakresie najczęściej korzystały kobiety. I jest to sytuacja, która nie ulega zmianie już od kilku lat. Chociaż najskuteczniejszej pomocy można udzielić osobie, która jest zmotywowana aby z niej skorzystać to jednak w przypadku beneficjentów zgłaszających się do psychologa z problemami, które są wynikiem występującego w rodzinie uzależnienia (niejednokrotnie również przemocy) najczęściej mamy raczej do czynienia z osobami biernymi, współuzależnionymi, które wymagają pomocy wielokierunkowej i długofalowej. W związku z tym tylko niewielka liczba z tych osób chętnie podejmuje działania i korzysta z oferowanej pomocy inni natomiast podejmują działania po kilku lub kilkunastu konsultacjach.

Praca z tą grupą klientów polega przede wszystkim na wsparciu psychicznym, uświadamianiu im ich praw, motywowaniu do zmiany, kierowaniu do prawnika oraz kierowaniu do specjalistycznych placówek, gdzie mogą otrzymać długoterminową pomoc psychoterapeutyczną.

Pomoc osobom nadużywającym alkoholu (diagnoza uzależnienia, motywowanie do terapii, monitorowanie przebiegu leczenia) – 11 rodzin.

Choć stereotypowo pomoc społeczną kojarzy się z osobami uzależnionymi w praktyce liczba klientów kierowanych do psychologa w związku z problemem alkoholowym jest

niewielka. W tej grupie osób, korzystających z pomocy psychologicznej w roku 2014 przeważali mężczyźni, w średnim wieku, od wielu lat nadużywający alkoholu, najczęściej nie posiadający umiejętności radzenia sobie ze stresem pochodzących ze środowisk, w których alkohol jest naturalnym sposobem radzenia sobie z problemami.

Ponieważ osoby uzależnione nie mają motywacji do leczenia z pomocy psychologicznej (w efekcie również z ew. terapii) korzystają wtedy gdy powstaje zagrożenie utraty pomocy finansowej. Często opuszczają terapię używając wykrętnych tłumaczeń. Wymagają oni przede wszystkim dobrej diagnozy i pracy nad motywacją do zmiany swojej sytuacji życiowej. Wynikiem takiej pracy niejednokrotnie jest wyrażenie chęci do podjęcia terapii. W przypadku podjęcia terapii przez beneficjenta psycholog zajmował się monitorowaniem przebiegu jego leczenia (m.in. poprzez regularne konsultacje psychologiczne oraz bieżące sprawdzanie wypełniania karty aktywności terapeutycznej).

Oprócz pomocy osobie uzależnionej wsparciem obejmowana była także jej rodzina.

Działania interwencyjne wobec osób chorych psychicznie, współpraca z Poradnią Zdrowia Psychicznego – 9 rodzin

W roku 2014 interwencje w sprawach osób chorych psychicznie najczęściej były podejmowane w sytuacji pogorszenia się funkcjonowania danych osób w wyniku zaostrzenia się objawów chorobowych.

Klienci tej grupy, to głównie osoby starsze i w średnim wieku, przeważnie samotne. Praca psychologa w takich przypadkach polegała na wizycie w środowisku, diagnozie psychologicznej oraz ocenie, na ile dana osoba wymaga leczenia szpitalnego, usług lub innej pomocy specjalistycznej. W większości tego typu sytuacji organizowana była także wizyta domowa lekarza psychiatry a w środowisku psycholog towarzyszył pracownikowi socjalnemu.

W przypadkach, kiedy w wizycie domowej nie uczestniczył lekarz psychiatra psycholog dokonywał diagnozy i wydawał opinię w sprawie planu niezbędnej pomocy specjalistycznej wskazanej w danych przypadku.

Pomoc psychologiczna rodzinom, w których występuje problem uzależnienia od środków psychoaktywnych – 3 rodziny

W roku 2014, podobnie jak w roku 2013, na konsultacje psychologiczne związane z uzależnieniem od narkotyków zgłaszały się przede wszystkim rodziny osób nadużywających środków psychoaktywnych, nie radzące sobie z tym problemem. Oprócz konsultacji psychologicznej wymagały one informacji w zakresie problematyki uzależnień oraz o instytucjach realizujących programy terapeutyczne dla tych osób. Mimo niewielkiego wzrostu liczby rodzin korzystających z pomocy Ośrodka z powodu uzależnienia od narkotyków sytuacja ta nie spowodowała jednoczesnego wzrostu liczby osób korzystających z pomocy psychologicznej.

Pozostałe działania

Psycholog utrzymywał stałą współpracę z pracownikami socjalnymi, a część spraw konsultował także z pozostałymi członkami Działu Pomocy Specjalistycznej w OPS, brał udział w kilkunastu grupach roboczych powołanych przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, kontaktował się w sprawach dodatkowej pomocy dla klientów OPS z podmiotami zewnętrznymi (instytucjami i organizacjami)

W ramach działań dodatkowych psycholog prowadził warsztaty z asertywności dla seniorów Klubu Złotego Wieku OPS.

Formy pomocy realizowane w 2014 r., w ramach poradnictwa specjalistycznego dla osób niepełnosprawnych

W 2014 r. z pomocy specjalistycznej korzystało 96 rodzin, którym udzielono 376 konsultacji. Dotyczy to osób i rodzin w stosunku do, których podjęto działania lub interwencje natomiast statystyka nie ujmuje jednorazowo udzielanych informacji.

W ramach pomocy specjalistycznej wsparcie informacyjne realizowano w zakresie:

- Zasad dofinansowania do sprzętu ortopedycznego i środków pomocniczych w ramach Narodowego Funduszu Zdrowia.

- Warunków jakie należy spełnić aby uzyskać dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na : turnusy rehabilitacyjne, likwidację barier architektonicznych, sprzęt ortopedyczny i środki pomocnicze, zakup sprzętu rehabilitacyjnego.

Osoby niepełnosprawne informowano o przysługującym im ulgach i uprawnieniach w zakresie przejazdu środkami komunikacji, możliwości skorzystania z transportu osób niepełnosprawnych, uzyskania rabatu za usługi telekomunikacyjne, i ulg podatkowych przysługujących osobom niepełnosprawnym.

Beneficjenci uzyskiwali także informacje i stosowne druki niezbędne do ustalenia stopnia niepełnosprawności a także kierowano zainteresowane osoby do Miejskiego Zespołu do Spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności.

Przedstawiano również klientom oferty DPS-ów; wskazywano instytucje świadczące rehabilitację; udzielano informacji o warunkach korzystania z usług oraz świadczeń, uprawnieniach przysługujących osobom niepełnosprawnym; wskazywano grupy samopomocowe, informowano o możliwości uczestnictwa w programach i projektach EFS oraz możliwościach podjęcia szkoleń zawodowych; kierowano do instytucji i organizacji pozarządowych świadczących pomoc dla niepełnosprawnych.

Praca polegała również na pomocy przy wypełnianiu wniosków i kompletowaniu dokumentacji.

Ze wsparcia informacyjnego skorzystało **198 osób**.

Formy pomocy realizowane w stosunku do osób, które objęto działaniami to:

- Diagnozowanie potrzeb klientów, ustalenie możliwości ich zaspokojenia n. p.: w ramach usług opiekuńczych i specjalistycznych czy pomocy materialnej.
- Praca z indywidualnym przypadkiem oraz z rodziną i krewnymi podopiecznych, która obejmowała szereg działań podjętych w stosunku do jednej rodziny takich jak: tworzenie zespołów interdyscyplinarnych (specjalista ds. osób niepełnosprawnych, pracownik socjalny, prawnik, psycholog. Diagnozę przypadku, opracowywanie planów pomocy, wielokrotne wizyty w miejscu zamieszkania, pracę z rodziną w celu poprawy kontaktów interpersonalnych, pomoc klientom w wykonywaniu pewnych zadań oraz monitorowanie ustalonych działań. A także współdziałanie z organizacjami, instytucjami o charakterze pomocowym, placówkami ochrony zdrowia, ZUS w sprawach klienta. Tą formą pomocy objęto **20 rodzin**.
- Współpraca z psychologiem polegająca m.in. na wspólnym omawianiu trudnych przypadków, konsultacjach w skomplikowanych sytuacjach pojawiających się w pracy z klientami oraz wizytach interwencyjnych w środowisku.
- Aktywizacja społeczna - polegająca na pomocy w usamodzielnianiu się klientów poprzez integrację ze środowiskiem społecznym w celu przeciwdziałaniu ich izolacji i marginalizacji poprzez wspieranie i rozmowy motywujące do podejmowania aktywności, zachęcania do uczestnictwa w życiu społecznym, kulturalnym i zawodowym. Zachęcanie do uczestnictwa w bezpłatnych zajęciach realizowanych dla osób niepełnosprawnych i seniorów jak m.in.: warsztaty muzyczne, zajęcia sportowo- rehabilitacyjne, joga, warsztaty komputerowe.

Opracowano *informatory* bezpłatnych zajęć dla seniorów i osób niepełnosprawnych realizowanych w Dzielnicy Praga Północ przez Ośrodek Pomocy Społecznej oraz inne lokalne podmioty. Z tej formy pomocy korzystali **62** osoby.

- Aktywizacja zawodowa i wsparcie rozwoju - ukierunkowane bezpośrednio na rozwój osoby niepełnosprawnej, wyrównywanie szans związanych z nauką, podniesieniem kwalifikacji zawodowych, informowanie i kierowanie do uczestnictwa w programach EFS w ramach PO KL, realizowanych od 2012 roku przez: WYG International Sp. z o.o. pt. „Mogę więcej” i Stowarzyszeniem Pomocy Osobom z Problemami Emocjonalnymi „SPOZA” pt. „Ośrodki wsparcia”.

Do udziału w projektach skierowano **38 osób niepełnosprawnych** (10 osób - WYG International Sp. z o. o i 28 osób – SPOZA). Z 38 osób, które przystąpiły do projektów – 27 brało udział we wszystkich zaplanowanych działaniach, 20 osób odbyło staże zawodowe a **10 uzyskało zatrudnienie** (projekt Ośrodki Wsparcia – SPOZA)

Osoby niepełnosprawne kierowano również do uczestnictwa w innych projektach aktywizacji zawodowej takich jak: „Poradnia życiowa dla osób z niepełnosprawnościami” oraz „Biura pośrednictwa pracy dla osób z niepełnosprawnościami” realizowanych przez Fundację „Normalna Przyszłość” (4 osoby).

5 osób brało udział w szkoleniach komputerowych, w ramach projektu „Człowiek najlepsza inwestycja”.

➤ wsparcie emocjonalne - niezbędne osobie niepełnosprawnej i jej rodzinie w sytuacjach silnych przeżyć, stresu, załamania jakie mogą towarzyszyć utracie sprawności. Osoba niepełnosprawna lub członkowie rodziny przeżywają kryzys psychiczny, nie są w stanie poradzić sobie i wymagają działania podtrzymującego, obecności innych osób, życzliwego zrozumienia i wysłuchania. (14 osób).

➤ pomoc w załatwianiu spraw bieżących wsparcie i ukierunkowanie działań zmierzających do uzyskaniu stosownych uprawnień, (np. uzyskaniu stopnia niepełnosprawności – pomoc w kompletowaniu niezbędnej dokumentacji i monitorowanie działań klienta w tym zakresie), możliwości skorzystania z usług specjalistycznych, pielęgnacyjnych i opiekuńczych, materialnej pomocy rzeczowej. Działania te obejmowały również pomoc np. w przygotowaniu odwołań do ZUS oraz Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności czy pism w sprawach zamiany mieszkania (35 osób).

Współpraca z Warszawskim Towarzystwem Pomocy Lekarskiej i Opieki nad Psychiczenie i Nerwowo Chorymi w Ząbkach prowadzącym Ośrodek Oparcia Społecznego tj. Środowiskowy Domu Samopomocy w Dzielnicy Praga Północ przy pl. Jagiellońskiej 54. W 2014 r. z zajęć rehabilitacyjnych w Środowiskowym Domu Samopomocy przy ul. Jagiellońskiej 54.

Z pomocy Ośrodka Wsparcia w roku 2014 korzystało 26 osób, a z różnych form terapii i wsparcia realizowanych w Klubie Integracyjnym działającym przy ŚDS – 91 osób.

W ramach stałej współpracy z ŚDS – uczestniczono w spotkaniach zespołu kwalifikującego i na bieżąco wyjaśniano sprawy sporne związane z umieszczeniem lub funkcjonowaniem beneficjenta w placówce.

➤ W ramach stałych działań realizowanych od 3 lat specjalista ds. osób niepełnosprawnych był koordynatorem działań związanych z udziałem OPS w **Korowodzie Integracyjnym** (organizowanym przez Warszawskie Centrum Pomocy Rodzinie). Przygotowano stoisko informacyjne OPS, zaprezentowano wystawę dotychczasowych dokonań, występ wokalny-artystyczny oraz wystawę obrazów: pensjonariuszy Domu Dziennego Pobytu OPS i zaproszonego do współpracy Klubu Seniora „Melodia” (przy ul. Środkowej 14).

Poradnictwo zawodowe i pomoc w zakresie aktywizacji zawodowej w roku 2014.

Relatywnie do lat 2012 - 2013 liczba bezrobotnych zgłaszających potrzebę specjalistycznego wsparcia w OPS, utrzymuje się średnio na zbliżonym poziomie i wynosiła w 2014 roku 158 rodzin, udzielone zostały 463 konsultacje.

Problem braku zatrudnienia zaostrza się zazwyczaj w okresie zimy, w związku z przestojem w budownictwie drogowym i mieszkaniowym, także w rolnictwie i ogrodnictwie.

W strukturze klientów OPS przeważają osoby długotrwale korzystające z pomocy Ośrodka (w wieku 50+, karane, niepełnosprawne, samotne matki). Większość z nich nie posiada wykształcenia, wymaganych kwalifikacji zawodowych oraz udokumentowanego stażu pracy.

Niskie kwalifikacje zawodowe lub całkowity ich brak, lokują te osoby w trzech obszarach zatrudnienia tj. w sektorze usług porządkowych, w branży budowlanej (głównie na stanowiskach pomocniczych) i usługach gastronomicznych (pomoc kuchenna, zmywanie naczyń).

Problemem na rynku pracy są nieuczciwi pracodawcy, których ofiarami są niejednokrotnie nasi klienci. W tym przedmiocie, najczęściej występującym zjawiskiem jest zaniżanie wynagrodzeń, lub ich całkowita niewypłacalność. Ten stan rzeczy, ułatwia bezumowne zatrudnienie. Ma to negatywny wpływ na motywację klientów do szukania pracy. Dużo czasu w tej sytuacji, zajmuje doradcy przekonywanie tych osób do zwiększenia swojej aktywności, w celu znalezienia odpowiedniej dla siebie oferty.

Wsparciem dla klientów jest realizacja przez Ośrodek Pomocy Społecznej, projektów, współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, ukierunkowanych na aktywizację zawodową. W roku 2014 w projekcie „Z rodziną mogę więcej”, udział w nim zakończyło 46 osób, część osób zostało również skierowanych do innych projektów, realizowanych na terenie Warszawy przez stowarzyszenia i fundacje.

Osoby bezrobotne korzystają ze wsparcia specjalisty d/s aktywizacji zawodowej, uzyskując informacje: o zachodzących zmianach na rynku pracy i popytu na określone zawody, możliwościach bezpłatnego dokształcania na różnych poziomach (np.: w ponad gimnazjalnych szkołach zaocznych i wieczorowych) oraz o kursach i szkoleniach zawodowych organizowanych w ramach projektów, realizowanych przez różne organizacje i instytucje.

Realizowana jest pomoc w przygotowaniu dokumentów aplikacyjnych i do rozmów kwalifikacyjnych. Także tworzenie i realizacja indywidualnego planu działania (IPD), wskazywanie skutecznych metod szukania pracy, w relacji do zmieniających się potrzeb rynku zatrudnienia. Działania związane z przekazywaniem aktualnych informacji o pracodawcach i ofertach pracy wraz z materiałami (informatory, poradniki, ulotki).

Korzystnym rozwiązaniem w sytuacji długotrwałego bezrobocia organizowanie i finansowanie prac społecznie użytecznych (PSU) dla bezrobotnych, bez prawa do zasiłku, beneficjentów pomocy społecznej.

Prace społecznie użyteczne stanowią jeden z wielu instrumentów aktywizacji zawodowej pozwalający na stworzenie bezrobotnym właściwych warunków do powrotu na rynek pracy. Ten nowy instrument rynku pracy, skierowany do osób najuboższych i pozbawionych szans na zatrudnienie stanowi m. in. formę pobudzenia aktywności osoby bezrobotnej, a w efekcie realizację podstawowych założeń aktywnej polityki społecznej, wyrażanych pojęciem „praca zamiast” zasiłku”.

Ośrodek Pomocy Społecznej zrealizował plan PSU w porozumieniu z lokalnymi podmiotami takimi jak m. in. gimnazja, przedszkola, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Społeczna (Wydział Oświaty i Wychowania Urzędu Dzielnicy), Dom Pomocy Społecznej.

Wykaz miejsc pracy w tych placówkach obejmował 15 stanowisk, na które skierowanych zostało docelowo 17 osób bezrobotnych (dwie osoby z różnych przyczyn zostały z projektu wycofane). Wykonywały one proste prace fizyczne: sprzątanie terenów zewnętrznych i wewnętrznych, malowanie ogrodzeń, prace pomocnicze w kuchni.

W 2014 roku, pilotażowo został wdrożony Program Aktywizacja i Integracja (PAI), w którym 10 uczestników prac społecznie użytecznych brało udział w warsztatach psychospołecznych.

W Dzielnicy Praga Północ program prac społecznie-użytecznych jest realizowany od 2012 roku. Program ten zapoczątkował szerszą współpracę różnych lokalnych podmiotów publicznych. Pozytywne rezultaty, skłoniły nas do wytypowania w 2015 roku 20 osób do udziału w PAI.

Poradnictwo prowadzone w roku 2014 przez specjalistów ds. rodziny i przemocy w rodzinie

Z pomocy specjalistycznej może korzystać każdy mieszkaniec Dzielnicy Praga Północ, w zależności od indywidualnych potrzeb.

Udzielane poradnictwo rodzinne polegało na wsparciu dorosłych członków rodziny aby dzieciom stworzyli możliwość dorastania w spokoju, potrafili je aktywizować do rozwoju fizycznego, intelektualnego i społecznego oraz umieli reagować na pojawiające się problemy. Istotą udzielanej pomocy była współpraca wewnętrzna (z pracownikami socjalnymi i innymi specjalistami Działu) oraz współdziałanie z innymi podmiotami.

Podstawowe działania realizowane w ramach pomocy rodzinie koncentrowały się na: przeprowadzeniu pogłębionej diagnozy, wyznaczeniu celów szczegółowych, planu działania,

wyboru modelu pracy z klientem(określenie metod i form pomocy) oraz monitorowaniu przebiegu działania.

Głównym problemem, który dotyczył osób korzystających z tej formy pomocy była bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego łącznie z innymi dysfunkcjami związanymi z problemem:

- zewnętrznych stosunków rodziny, jej konfliktów sąsiedzkich, obowiązkami rodzinnymi, kontaktami ze szkołą, kłopotami mieszkaniowymi wynikającymi z braku umiejętności komunikacji interpersonalnej, funkcjonowaniem w rodzinie osoby uzależnionej, brakiem zainteresowania sytuacją szkolną dziecka, brakiem umiejętności radzenia sobie z agresją własną i otoczenia, brakiem wiedzy o instytucjach wychowania, zdrowia, pomocy, które mogą udzielić wsparcia, brakiem wiedzy o przysługujących prawach i umiejętności jego stosowania w trudnych, problemowych sytuacjach.

- stosunkach wewnątrzrodzinnych

- związanych z relacjami małżeńskimi i partnerskimi rodziców lub opiekunów dziecka (m.in. brak właściwej komunikacji, konflikty małżeńskie, zachowaniami wykazującymi niedojrzałość emocjonalną, zaburzeniami osobowości, przemocą, brakiem wiedzy na temat uzależnień i sposobów postępowania z osobą uzależnioną),

- obejmujących poznawanie i korygowanie relacji opiekunów, w zakresie ról rodzicielskich, wspomaganie prawidłowego wychowania dzieci.

W rodzinach tych często występowały problemy z zaburzoną komunikacją (brak jasnych komunikatów dostosowanych do wieku i poziomu odbiorcy, jednostronne, agresywne wydawanie poleceń), brakiem: wzorców (dziedziczenie negatywnego stylu życia, brak pozytywnych odniesień, problemy w kontaktach z ludźmi), autorytetów (niedojrzałość emocjonalna rodziców), właściwych metod wychowawczych (konsekwencji, systemu kar i nagród), zainteresowania problemami i potrzebami rozwojowymi dziecka (w tym brak umiejętności i potrzeby organizowania czasu wolnego i wspólnej zabawy z dzieckiem).

Oprócz pomocy udzielanej rodzinom z w/w problemami, które zwróciły się o pomoc bądź zostały skierowane przez pracownika socjalnego specjalści Działu PS sprawowali merytoryczną opiekę nad mieszkankami z Domu Samotnej Matki i Dziecka, zajmowali się także koordynacją działań w ramach programu Dobry Rodzic- Dobry Start, programu Grupa Wsparcia dla Rodzin Zastępczych, sprawami administracyjnymi związanymi z funkcjonowaniem Zespołu Interdyscyplinarnego oraz uczestniczyli w posiedzeniach grup roboczych ZI.

W przypadku rodzin, których złożone problemy wymagały wielu działań – specjaliści konsultowali z pracownikiem socjalnym propozycje i możliwe kierunki wsparcia (uwzględniając zarówno zasoby rodziny jak i zasoby lokalnych instytucji) bądź organizowali zespół, w ramach którego omawiane były możliwości wsparcia danej rodziny.

W roku 2014 z pomocy specjalistycznej korzystało 158 rodzin (140 rodzin w roku 2013), udzielono 463 konsultacji w/w sprawach (348 w roku 2013).

W roku sprawozdawczym nieznacznie zwiększyła się liczba rodzin, które korzystały z bieżącej, specjalistycznej pomocy i znacznie zwiększyła się liczba udzielonych konsultacji.

Działania związane z pomocą rodzinom w sytuacji przemocy.

W porównaniu do roku 2014, w roku sprawozdawczym tylko nieznacznie zwiększyła się liczba rodzin z problemem przemocy, które wyraziły chęć korzystania z pomocy specjalistycznej. **(2014 r. – 21 rodzin do 19 rodzin- w 2013 r.)**. Chociaż problem ten dotyczy najczęściej całej rodziny to jednak niezmiennie ofiarami przemocy domowej są, przede wszystkim kobiety w następnej kolejności – dzieci.

Najczęściej osoby te wymagały wielokierunkowej pomocy: rodzinnej, psychologicznej, prawnej, medycznej i socjalnej. Niezmiennie istotną okazała się w tych przypadkach współpraca i dobry przepływ informacji między poszczególnymi instytucjami i organizacjami, które udzielają wsparcia osobom/rodzinom z tym problemem.

W 2014 roku, w/w specjaliści uczestniczyli, w 487 posiedzeniach Grup Roboczych związanych z problemem przemocy w rodzinie (z uruchomieniem procedury Niebieskiej Karty).

Koordynowanie działań związanych z realizacją w Dzielnicy Praga Północ Projektu Dobry Rodzic - Dobry Start - Koalicja na rzecz Profilaktyki Krzywdzenia Małych Dzieci

W roku 2014 do Działu Pomocy Specjalistycznej Ośrodka Pomocy Społecznej Praga Północ wpłynęło 18 **ankiet** dotyczących rodzin o zwiększonym czynniku ryzyka.

Większość zgłoszonych rodzin była wizytowana i monitorowana przez koordynatora programu. Oprócz pakietu informacyjnego, rodziny otrzymywały aktualne informacje o możliwościach korzystania z pomocy psychologicznej, prawnej i socjalnej, dostępnej na terenie Dzielnicy lub poza nią, świadczoną w ramach Programu. Osoby wymagające pogłębionej pomocy, włączone do Programu DR - DS były kierowane do specjalistów Fundacji Dzieci Niczyje m.in.: psychiatry, psychologa, pedagoga, prawnika.

Koordinacja działań w Domu Samotnej Matki i Dziecka

Działania związane z pomocą kierowaną do rodzin przebywających w Domu Samotnej Matki i Dziecka obejmowały monitorowanie sytuacji rodzin i pomoc w przezwyciężeniu sytuacji kryzysowej. Specjalista, współpracując z pracownikiem socjalnym bierze czynny udział w działaniach związanych z kwalifikacją danej rodziny do Ośrodka Wsparcia: uczestniczy w przeprowadzaniu wywiadu z osobą zainteresowaną pobytem w placówce, zapoznaje się z jej trudną sytuacją życiową i pomaga w przygotowaniu dokumentów niezbędnych do spełnienia warunków formalnych.

Ważnym elementem specjalistycznego wsparcia kierowanego do rodzin przebywających w Domu Samotnej Matki i Dziecka była współpraca z innymi podmiotami, które mogą uczestniczyć w procesie ich usamodzielniania się (m.in. Wydział Zasobów Lokalowych Dzielnicy Praga Północ, lokalne i poza lokalne organizacje pozarządowe).

Pomoc była także kierowana do dzieci, oprócz konsultacji obejmowała również działania polegające na wskazaniu rodzicowi bezpłatnej lub najtańszej oferty specjalistycznej.

W roku 2014 pomoc specjalistyczna była kierowana do 9 kobiet oraz 21 dzieci przebywających w Domu Samotnej Matki i Dziecka.

Budowanie wsparcia rodzin zastępczych

W roku 2014 pomocą specjalistyczną, w ramach poradnictwa rodzinnego i pedagogicznego objęto także rodziny zastępcze. Podobnie jak w latach poprzednich, oprócz w/w poradnictwa, działania kierowane do tej grupy odbiorców polegały na kontynuowaniu spotkań grupy wsparcia i współorganizacji imprez okolicznościowych.

Inne działania realizowane w roku 2014 w ramach Działu Pomocy Specjalistycznej

Asystent Rodziny

Od stycznia 2012 r. obowiązuje Ustawa o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r. (Dz. U. 2011 nr 149 poz.887). Nakłada ona na gminy obowiązek udzielania pomocy rodzinom dysfunkcyjnym z dziećmi. Pomoc ta realizowana jest poprzez działania *asystenta rodzinnego*, którego zadaniem jest wsparcie rodziny w przezwyciężaniu trudności związanych z opieką i wychowaniem małoletnich dzieci.

Stosownie do zapisów ustawy, pomoc w ramach asysty rodzinnej była kierowana, przede wszystkim, do rodzin z wieloma problemami, w których wychowują się małoletnie dzieci – doświadczających splotu co najmniej dwu spośród wymienionych w Ustawie o pomocy społecznej, trudnych sytuacji życiowych m.in. ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego i sytuacji kryzysowej.

W roku 2014 pięciu asystentów rodziny zapewniło pomoc w ramach asysty rodzinnej 55 rodzinom. Jeden z pięciu asystentów rodziny, był zatrudniony w projekcie systemowym EFS „Z rodziną mogę więcej”.

Część środków na zatrudnienie asystentów rodziny Ośrodek Pomocy Społecznej pozyskał w ramach dotacji MPiPS (przystępując do konkursu dot. Resortowego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na rok 2014 - Asystent Rodziny).

Zadaniem asystentów rodziny było ułatwienie rodzicom wypełnianie ról społecznych aby doprowadzić do osiągnięcia podstawowej stabilizacji życiowej i nie dopuścić do umieszczania dzieci w placówkach lub rodzinach zastępczych. To także wsparcie i wzmocnienie umiejętności wychowawczych rodziny tak by był możliwy powrót dziecka z pieczy zastępczej.

Asystentura rodzinna to forma pomocy, na którą dana rodzina dobrowolnie wyraża zgodę. Współpraca z asystentem może przynieść korzyści w postaci dodatkowych punktów przy kwalifikacji dziecka do żłobka lub przedszkola.

W 52 rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny w roku 2014 przebywało 119 dzieci. W trakcie trwania pracy z asystentem 8 dzieci z 4 rodzin zostało umieszczonych w pieczy zastępczej, z czego 2 wróciło do rodziców w trakcie roku. W przypadku 5 rodzin (w opinii pracowników OPS) objęcie wsparciem asystenta rodziny zapobiegło umieszczeniu 21 dzieci w pieczy zastępczej.

Rodziny objęte wsparciem asystenta charakteryzowały się trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi, problemami emocjonalnymi, niepełnosprawnością i zaburzeniami psychicznymi. W rodzinach tych występowały zaburzone relacje pomiędzy jej członkami a także niewystarczające umiejętności społeczne.

Asystent rodziny udzielał pomocy w zakresie uzgodnionych wspólnie problemów i potrzeb. Indywidualna pomoc służyła, przede wszystkim, rozwiązywaniu konkretnych problemów rodzin, wzbudzeniu w nich wiary w swoje możliwości oraz motywowaniu do podejmowania działań do tej pory uznawanych przez nich za niemożliwe. Asystent miał za zadanie zmienić stosunek osób w rodzinach do własnej sprawczości, zwiększyć ich poczucie wpływu na swoje życie, zmienić samoocenę.

Jednym z etapów pracy z rodziną była analiza relacji i problemów wychowawczych z dziećmi. Asystent pomagał i wspierał w pokonywaniu trudności, w realizacji zamierzeń, podtrzymywał w kryzysach i wahaniach wynikających z braku poczucia wiary we własne siły.

Często potrzebny był trening i ustalenie zasad związanych z codzienną higieną członków rodziny i otoczenia, problemami natury psychicznej: lękami, depresją. Niezbędne było wdrażanie treningu zarządzania budżetem domowym i czasem.

Działania uzupełniające to m.in.:

- ❖ Aktualizacja bazy danych o organizacjach i instytucjach wspomagających działania Ośrodka Pomocy Społecznej;
- ❖ Wizytowanie lokalnych placówek i organizacji pozarządowych, realizujących zadania z zakresu pomocy społecznej;
- ❖ Opiniowanie i rekomendacje projektów, podmiotów ubiegających się o dotacje z zakresu pomocy społecznej;

- ❖ Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji pracowników Działu Pomocy Specjalistycznej (udział w specjalizacji, szkoleniach, kursach, konferencjach);
 - ❖ Współpraca z instytucjami i innymi Ośrodkami Pomocy Społecznej w ramach realizacji zadań.
-

9.PROJEKTY REALIZOWANE PRZEZ OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W 2014 ROKU

Dobra diagnoza środowisk rodzinnych i analiza potrzeb, analiza możliwości lokalnych realizatorów polityki społecznej oraz dotychczasowych dokonań Ośrodka Pomocy Społecznej w zakresie pomocy różnym kategoriom rodzin i osób stała się podstawą do formułowania projektów i intensyfikacji działań kierowanych m.in. do tych grup społecznych, które w Priorytetach Rozwojowych dla Dzielnicy Praga Północ zostały wskazane jako zagrożone wykluczeniem społecznym.

W tym rozdziale dokonano charakterystyki działań podejmowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w roku 2014 z uwzględnieniem poziomu zaangażowania przy ich realizacji zarówno OPS jak i innych partnerów społecznych. Są to działania dodatkowe, które oprócz zadań podstawowych (własnych i zleconych wynikających z ustawy o pomocy społecznej) były realizowane na rzecz mieszkańców Dzielnicy ze szczególnym uwzględnieniem beneficjentów Ośrodka.

Projekt: Dobry Rodzic - Dobry Start

**Realizowany w partnerstwie z Fundacją Dzieci Niczyje,
Koalicja na rzecz Profilaktyki Krzywdzenia Małych Dzieci.**

Cel główny programu to: *ochrona dzieci przed krzywdzeniem, poprzez wczesną profilaktykę i pracę z rodzicami małych dzieci poprzez: podniesienie świadomości społecznej w zakresie krzywdzenia małych dzieci oraz propagowanie idei profilaktyki krzywdzenia małych dzieci.*

Program wczesnej interwencji i profilaktyki krzywdzenia małych dzieci rozumiany jako:

- działania ukierunkowane na zmniejszenie poziomu stresu w życiu rodziców małych dzieci, podniesienie poziomu ich wiedzy i umiejętności rodzicielskich,
- a także bezpośrednie wspieranie zdrowia dziecka, obejmuje m.in.: wizyty domowe, warsztaty umiejętności rodzicielskich, warsztaty radzenia sobie ze stresem, zapewnienie poradnictwa i wsparcia lekarskiego oraz psychologicznego.

Program „Dobry Rodzic - Dobry Start” Fundacji Dzieci Niczyje, jest skierowany do rodziców dzieci w wieku od 0 do 3 lat oraz profesjonalistów pracujących z małymi dziećmi i ich rodzicami.

Realizatorzy Programu w ramach Koalicji na terenie Dzielnicy Praga Północ: pracownicy Samodzielnego Zespołu Publicznych Zakładów Lecznictwa Otwartego Warszawa Praga Północ, Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Praga Północ, Straży Miejskiej oraz Komendy Rejonowej Policji IV oddział Praga Północ.

To bardzo ważny program w systemie pomocy dziecku i rodzinie, ponieważ stanowi niejako pierwszy jego element – pozwala identyfikować problemy rodziny jeszcze przed urodzeniem się dziecka oraz występujące w pierwszych 3 latach jego życia a także kieruje różne formy wsparcia do tych rodzin.

Doświadczenia, które zdobył Ośrodek Pomocy Społecznej i lokalni partnerzy przy realizacji programu Dobry Rodzic- Dobry Start pozwoliły na utworzenie swoistego systemu szybkiego informowania i reagowania na możliwe zagrożenia.

Dla odbiorców programu bardzo cenna wydaje się możliwość bezpłatnego korzystania z różnych form pomocy (konsultacji, warsztatów: umiejętności wychowawczych, radzenia sobie ze stresem, spotkań edukacyjnych, porad psychologicznych i lekarskich) oferowanej przez Fundację Dzieci Niczyje.

Ważnym działaniem w ramach Programu jest również wsparcie dla jego realizatorów (w ramach superwizji).

Realizacja Programu „Dobry Rodzic - Dobry Start” w Dzielnicy Praga Północ.

W roku 2014 do Działu Pomocy Specjalistycznej Ośrodka Pomocy Społecznej Praga Północ wpłynęło **18 ankiet** (w roku 2013 – **38**), w tym 15 (28 w roku 2013) ankiet od pracowników socjalnych i 3 ankiety przekazane przez SZ PZLO.

Spśród 18 nowych rodzin z dziećmi do lat 3, które w roku 2014 zostały zgłoszone do OPS w ramach DR –DS, tylko 15 zostało uznanych jako rodziny o zwiększonym czynniku ryzyka natomiast rodziny wskazane przez SZ PZLO nie były zarejestrowane jako beneficjenci pomocy społecznej.

Większość z tych rodzin, po wizytacji odbytej przez specjalistów DPS, otrzymała: pakiet edukacyjny Programu DR-DS oraz informuje o możliwościach uzyskania pomocy specjalistycznej na terenie dzielnicy a także zasadach udziału w szkoleniach i warsztatach tematycznych organizowanych przez Fundację Dzieci Niczyje. Od początku realizacji w Dzielnicy Praga Północ m.st. Warszawy Programu Dobry Rodzic - Dobry Start, najliczniejszą grupę wśród zgłaszanych do monitorowania rodzin, stanowiły te, w których występował problem bezrobocia, wielodzietności, uzależnienia od alkoholu, samotnego macierzyństwa, trudności materialnych oraz zadłużenia mieszkaniowego.

Grupa Wsparcia dla Rodzin Zastępczych - kontynuacja.

Realizator: Dział Pomocy Specjalistycznej OPS.

Problematyka rodzin zastępczych.

Rodzina zastępcza jest formą ograniczenia lub pozbawienia władzy rodzicielskiej rodziców biologicznych dziecka, w przypadku, gdy dobro dziecka jest zagrożone, a inne środki pomocy dziecku i jego rodzinie są nieskuteczne. Wśród przyczyn takiej sytuacji można wymienić m.in.: niewydolność wychowawczą, niezaradność życiową, patologię społeczną (alkoholizm, prostytutka, narkomania, rażąco zaniedbywanie dziecka).

Rodzinną opiekę zastępczą może sprawować zarówno osoba fizyczna jak i rodzina, która do pełnienia tej funkcji została odpowiednio przygotowana i posiada adekwatne zaświadczenie o uzyskaniu kompetencji w tym zakresie (warunek ten nie dotyczy rodzin spokrewnionych).

Rodzina zastępcza to jedna z form pomocy dzieciom i rodzicom, która swoją funkcję wypełnia do momentu powrotu dziecka do rodziny naturalnej lub do ukończenia przez dziecko 18 r. życia. Jej celem jest wzmocnienie rodzin naturalnych tak, aby po zaistniałym kryzysie mogły wrócić do pełnienia swoich właściwych ról. W rodzinie zastępczej przebiega proces pracy wychowawczej, w którym oprócz opiekunów zastępczych uczestniczą: pracownicy socjalni, pracownicy sądów, lekarze, doradcy, terapeuci i rodzice biologiczni. Jej utworzenie nie powoduje więzi rodzinno - prawnej pomiędzy opiekunami a dzieckiem, rodzina zastępcza nie przejmuje pełni władzy rodzicielskiej nad dziećmi.

Rodziny zastępcze w Dzielnicy Praga Północ – Grupa Wsparcia.

Większość z rodzin zastępczych funkcjonujących w Dzielnicy to rodziny spokrewnione, w których opiekunem prawnym jest kobieta (zwykle babcia). Rodziny ustanowione na oboje małżonków, stanowią ok. 15 % .

Program Grupy Wsparcia w Dzielnicy Praga Północ jest realizowany od roku 2007 i w tym okresie uruchomiono: - indywidualne poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, organizowano spotkania Wigilijne oraz Mikołajkowe dla dzieci, udział w Festynach z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego organizowanych w partnerstwie z innymi Ośrodkami Pomocy Społecznej.

Dzięki doświadczeniu wynikającemu ze spotkań z rodzinami zastępczymi udało się zdefiniować ich najistotniejsze problemy i potrzeby. Posiadając wiedzę na temat problemów i potrzeb zgłaszanych najczęściej przez rodziny zastępcze, aby poszerzyć zakres działań i pomocy kierowanej do tej grupy odbiorców, Ośrodek Pomocy Społecznej przygotował i realizował projekty konkursowe pt. „Centrum Wsparcia Rodzicielstwa Zastępczego”(2009 r.), oraz pt.: „SEZAM - Praski System Wsparcia Dziecka i Rodziny” (2010 r.), współfinansowane z dotacji celowej Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

Grupa Wsparcia dla Rodzin Zastępczych w Dzielnicy ma już swoją historię i zauważalne osiągnięcia zarówno w aktywizacji rodzin do działań samopomocowych jak i aktywizacji środowiska lokalnego na rzecz wspierania rodzin zastępczych. Najistotniejsze zmiany jakie zostały zaobserwowane u uczestników Grupy to: umiejętność definiowania swoich problemów i sięganie po specjalistyczną pomoc (w tym psychologiczną i rodzinną); większe zainteresowanie sprawami i kłopotami innych; inicjowanie pomocy wzajemnej, współorganizowanie spotkań i imprez okolicznościowych; dostrzeganie braku umiejętności wychowawczych i chęć ich uzupełniania; większe zainteresowanie dzieckiem i jego problemami.

Oprócz cyklicznych spotkań Grupy Wsparcia, w roku 2014 rodziny korzystały z poradnictwa psychologicznego, rodzinnego, prawnego. Uczestniczyły we współorganizowanych spotkaniach okolicznościowych, z okazji Świąt Bożego Narodzenia i Świąt Wielkanocnych.

Projekt: Forum Praskich Organizacji Pozarządowych i instytucji działających na rzecz dzieci i młodzieży.

Odpowiedzią na zwiększenie efektywności i jakości społecznego oddziaływania (dostosowanego do potrzeb środowiska lokalnego) było utworzenie nieformalnej koalicji instytucji i organizacji pozarządowych – Praskiego Forum, dla wspólnego działania na Rzecz Dzieci i Młodzieży.

Realizator: Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Praga Północ oraz organizacje i instytucje zajmujące się w Dzielnicy Praga Północ m. st. Warszawy w/w problematyką.

Podstawowe cele, Forum to: - podnoszenie jakości współpracy pomiędzy zrzeszonymi partnerami (a także partnerami zewnętrznymi) i tworzenie możliwości stałego dostępu do informacji; - poszerzanie kręgu odbiorców poprzez włączanie się podmiotów działających na terenie całej dzielnicy w realizację projektów oraz upowszechnianie informacji o ich realizowaniu wśród dzieci i młodzieży oraz ich rodzin; - poszerzanie wiedzy merytorycznej; wzajemne wspieranie się oraz szukanie nowych rozwiązań i metod pracy (m. in. poprzez: wymianę doświadczeń, wspólne szkolenia); - definiowanie problemów dzieci, młodzieży oraz ich rodzin i podejmowanie działań w celu ich rozwiązywania; - analiza skuteczności realizowanych programów i ich weryfikacja; - dbałość o poprawianie wizerunku Pragi; - aktywizacja środowiska praskiego m.in. poprzez organizowanie kampanii i festynów.

- ❖ Cykliczne spotkania lokalnych realizatorów działań na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży, służą: zarówno polepszeniu jakości form oddziaływania pedagogicznego, profilaktycznego i społecznego jak i wymianie informacji oraz realizowaniu wielokierunkowej pomocy kierowanej do w/w grupy odbiorców.
- ❖ Określeniu potrzeb oraz tworzeniu wspólnych działań do realizacji w ramach Forum.
- ❖ Bieżącej wymianie informacji i doświadczeń dotyczącej działań kierowanych do w/w grup odbiorców.

Praskie Forum działa od kwietnia 2004 roku do dziś. Tworzą je instytucje publiczne i organizacje pozarządowe (w tym świetlice środowiskowe i socjoterapeutyczne), które prowadzą działalność z zakresu m.in.: profilaktyki problemów dzieci i młodzieży, promocji zdrowego stylu życia, pomocy psychologicznej, socjoterapii, terapii, rozwiązywania problemów wiążących się ze stosowaniem substancji psychoaktywnych, edukacji, animacji kulturalnej i sportowej, organizacji czasu wolnego, doradztwa zawodowego, bezpieczeństwa.

Zasady funkcjonowania Forum

Spotkania członków Forum odbywają się raz w miesiącu (z roczną przerwą od 10 lat). Ważną zasadą Forum jest *otwarty i niesformalizowany charakter spotkań*. Kolejną zasadą funkcjonowania Forum jest *dobrowolny udział*. Członek Forum może uczestniczyć we wszystkich organizowanych spotkaniach bądź tylko wtedy, gdy chce przedstawić swój pomysł czy realizowany program i szuka wsparcia.

W ciągu 10 lat funkcjonowania, skład Forum ulegał modyfikacjom - z udziału rezygnowały organizacje, które ograniczyły lub przerwały swoją działalność jednocześnie dołączały nowe podmioty z ofertą kierowaną do mieszkańców Dzielnicy.

Do przetrwania tej lokalnej inicjatywy przyczyniły się m.in.: nieformalna struktura Forum, wspólnie określone zasady działania jak również jasno określone cele oraz koordynacja OPS.

Program, oprócz współpracy i współdziałania partnerów umożliwia efektywne wykorzystanie lokalnych zasobów ludzkich oraz bazy lokalowej.

Spotkania Forum były również organizowane w roku 2014. Wynikiem tych spotkań było wypracowanie sposobu informowania się o aktualnych propozycjach lokalnych podmiotów. Aktualizowana tabela o poszczególnych inicjatywach jest zamieszczona na stronie internetowej Forum. Tam też zamieszczane są informacje o lokalnych realizatorach działań kierowanych m.in. do dzieci, młodzieży i ich rodzin.

W wyniku spotkań Forum w roku 2014 podjęto inicjatywę wspólnej organizacji pikniku rodzinnego pt.: Piknik Rodzinna Praga .. będzie zabawa ,będzie się działo, na który zostali zaproszeni mieszkańcy Pragi Północ - zarówno, młodszy i starszy, dzieci i rodzice.

W trakcie pikniku zaproponowano udział w wielu konkurencjach sportowych, prezentację działań praskich świetlic, naukę zumbi, gry na bębnach. Odbywały się pokazy żonglerki. Na scenie wystąpiły najważniejsze gwiazdy ze świetlic działających w Dzielnicy. Uczestnikom zaproponowano również wspólne malowanie kilkumetrowej kolorowanki. Wszyscy goście mieli możliwość skorzystania z pomocy stylistów – pomalować twarz, zapleść wielobarwne warkocze, zrobić bransoletkę. Zapewnimy dobrą zabawę, wesołe towarzystwo oraz poczęstunek (grill, ciasta i watę cukrową)

Impreza odbyła się 11 października w godzinach 11.00-16.00 na terenie Świetlicy TPD, ul. Wileńska 55/57. Hasłem imprezy było "jeżeli każdy da trochę – powstanie wiele". Przy niewielkim nakładzie pracy i środków każdego z uczestników udało się zorganizować piknik, który proponował uczestnikom wiele atrakcji.

Drugi CZERWCOWY PIKNIK NA BRZESKIEJ

Organizacja: Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Praga Północ m. st. Warszawy- Dom Dziennego Pobytu przy wsparciu: Zarządu Gospodarowania Nieruchomościami, Spółki Port Praski, Stowarzyszenia Otwarte Drzwi (które wypożyczyło namioty, a 4 uczestników programu Dom „R”otacyjny pomagało organizatorom).

Z udziałem grup seniorów – przedstawiciele większości lokalnych placówek realizujących programy (zadania) kierowane do tej grupy odbiorców jak m.in.: Dom Pomocy Społecznej, Dom Kultury, Klub Złotego Wieku ...

Impreza odbyła się **24 Czerwca 2014 r.**

Czerwcowy Piknik na ul. Brzeskiej w Dzielnicy Praga Północ był kolejną imprezą plenerową dla seniorów zorganizowaną przez Ośrodek Pomocy Społecznej z udziałem DDP, pracowników socjalnych oraz specjalistów Działu Pomocy Specjalistycznej). Ideą Czerwcowego Pikniku jest zachęcenie osób starszych do udziału i aktywności w programach realizowanych zarówno w Domu Dziennego Pobytu OPS jak i w innych lokalnych instytucjach i placówkach.

Oprócz wystawy prac plastycznych, które powstały m.in. w ramach warsztatów artystycznych „Tryptyk Praski” i „Na szkle malowane” oraz w ramach projektów plastycznych realizowanych w Domu Dziennego Pobytu zorganizowano konkurs na najpiękniejszy kapelusz.

Do programu zaproszono różne grupy artystyczne, które mogły zaprezentować własny program oraz włączyć się we wspólne śpiewanie piosenek praskich (wykonanych przez przedstawicieli Kapeli Cała Praga Śpiewa oraz Zespołu Praskie Małmazyje). Seniorom towarzyszyła grupa młodych muzyków skupionych wokół Towarzystwa Inicjatyw Twórczych „ę”.

Czerwcowy Piknik stał się okazją do zaprezentowania specjalnego programu Kabaretu DDP, (wg. własnej scenografii we własnoręcznie przygotowanych kostiumach).

Oprócz w/w prezentacji prac plastycznych i występów artystycznych seniorów DDP OPS i zaproszonych gości, uczestnicy Pikniku (ponad 100 osób) wzięli udział w wielkim grillowaniu.

„Z rodziną mogę więcej”

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt realizowany w ramach PO KL 2007-2013,
poddziałanie 7.1.1.:

Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji
przez ośrodki pomocy społecznej
współfinansowany przez Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Praga-Północ m.st. Warszawy, 03-477 Warszawa, ul. Szymanowskiego 6/61
Biuro Programu: OPS Praga Północ, 03-477 Warszawa, ul. Szymanowskiego 6/61, tel. 22 511 24 15, fax. 22 619 34 37

PROJEKT „Z RODZINĄ MOGĘ WIĘCEJ”

Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Praga Północ m.st. Warszawy w styczniu 2014 roku rozpoczął, po raz siódmy, realizację projektu systemowego „Z rodziną mogę więcej”. Projekt realizowany był w ramach Poddziałania 7.1.1. Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki – „Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej”.

Celem głównym projektu była aktywizacja i zapobieganie wykluczeniu społecznemu 82 klientów (w tym 58 kobiet) OPS Dzielnicy Praga Północ w tym; 44 osób powracających do projektu, członków wieloprotblemowych rodzin, w okresie od 01.04.2012 do 31.01.2015 r.

Szczegółowe cele projektu to: podwyższenie poziomu wiedzy i umiejętności wychowawczych w rodzinach z problemami wychowawczymi, podwyższenie poziomu aktywności zawodowej, umiejętności psychospołecznych i umiejętności poszukiwania pracy, podniesienie poziomu kwalifikacji zawodowych dostosowanych do lokalnego rynku pracy, uzupełnienie wykształcenia w formie edukacji szkolnej, a także zapobieganie dysfunkcjom, w tym w otoczeniu rodziny; w sprawowaniu opieki rodzicielskiej i funkcjonowaniu rodziny oraz podniesienie poziomu materialnego rodzin.

Zgodnie z harmonogramem realizacji projektu, przygotowano kompleksowe formy pomocy i wsparcia o charakterze indywidualnym i grupowym.

Wśród form indywidualnych znalazły się: spotkania z psychologiem (porady psychologiczne, indywidualna terapia psychologiczna), konsultacje z doradcą zawodowym, spotkania z trenerem pracy.

Zajęcia grupowe przewidziane dla uczestników projektu, to: warsztat aktywizacji zawodowej, warsztat wychowawczy, warsztat umiejętności psychospołecznych, grupa wsparcia.

Zajęcia, podczas których zapewniony był poczęstunek oraz opieka nad dziećmi, prowadzone były metodami aktywnymi (dyskusje, burze mózgów, odgrywanie scenek, ćwiczenia indywidualne i grupowe).

W 2014 r. czternaście rodzin zostało objętych wsparciem asystenta rodziny. W ramach pracy animatora, w Klubie Samopomocy Rodzinie organizowane były dodatkowe

zajęcia dla uczestników projektu oraz ich rodzin. Odbyły się zajęcia z wizażu, profilaktyki zdrowotnej, kurs pierwszej pomocy, warsztaty dla rodziców i dzieci metodą Ruchu Rozwijającego, zabawa z okazji Dnia Dziecka oraz piknik dla rodzin. Zostały zorganizowane także dwa wyjazdy integracyjne dla uczestników projektu i ich rodzin. W wyjazdach łącznie wzięło udział 38 osób (w tym 22 kobiety). Wyjazdy integracyjne umożliwiły uczestnikom aktywne spędzenie czasu ze swoimi dziećmi, podczas wspólnych wycieczek oraz zajęć i zabaw prowadzonych przez animatorów.

W 2014 r. zrealizowano następujące szkolenia zawodowe: artystyczne układanie roślin – florystyka (1 os.), zawodowy kurs kosmetyczny (5 os.), stylizacja paznokci (1 os.), pracownik administracyjno-biurowy z obsługą komputera i modułem archiwizacji (4 os.), kurs projektowania wnętrz (1 os.), kurs kucharski I i II stopnia (1 os.), magazynier z obsługą wózków jezdniowych, wymianą butli gazowej oraz obsługą komputerowych programów magazynowych (1 os.), opiekun w żłobku lub klubie dziecięcym (2 os.), księgowość od podstaw (1 os.), kurs fryzjerski (1 os.), eksploatacja urządzeń elektroenergetycznych do 1 KV (1 os.). Szkolenia były dostosowane do potrzeb uczestników, w tym uczestników posiadających orzeczenia o niepełnosprawności. Łącznie uczestnicy uzyskali 19 certyfikatów potwierdzających zdobycie wiedzy i umiejętności w ukończonych obszarach szkoleń zawodowych.

Wstępna rekrutacja do projektu dokonana została w momencie pracy nad projektem przez pracowników socjalnych OPS. Każdy z kandydatów do projektu odbył rozmowę kwalifikacyjną z psychologiem. Z osobami zakwalifikowanymi do udziału w projekcie zostały podpisane kontrakty socjalne. W 2014 r. kontraktami socjalnymi objętych zostało 46 osób (w tym 34 kobiety), z czego 45 osób (w tym 33 kobiety) planowo zakończyło udział w projekcie „Z rodziną mogę więcej”.

W czasie trwania projektu, na bieżąco mierzono zakładane rezultaty. Przed i po zakończeniu każdego warsztatu przeprowadzano ankiety monitorujące, a po zakończeniu całości – ankiety ewaluacyjne. Treść warsztatów i treningów dostosowana jest do oczekiwań każdej grupy, by w efektywny sposób przekazywać niezbędne informacje. Trenerzy, w zależności od tematyki zajęć, przygotowywali dla uczestników autorskie materiały szkoleniowe.

Finansowanie projektu w latach 2012 - 2015

Budżet projektu: 1 509 444,14 zł
Dotacja rozwojowa: 1 346 503,88 zł
Wkład własny OPS: 162 940,26 zł

Budżet 2012 r.	Budżet 2013 r.	Budżet 2014 r.	Budżet 2015 r.
481 989,94 zł	543 223,00 zł	499 329,18 zł	14 902,00 zł
Dotacja rozwojowa: 400 959,96 zł	Dotacja rozwojowa: 483 583,00 zł	Dotacja rozwojowa: 447 058,92 zł	Dotacja rozwojowa: 14 902,00 zł
Wkład własny OPS: 51 030 zł	Wkład własny OPS: 59 640 zł	Wkład własny OPS: 52 270,26 zł	Wkład własny OPS: -

Cel główny projektu

Aktywizacja i zapobieganie wykluczeniu
społecznemu 82 klientów (58 kobiet)
OPS Dzielnicy Praga Północ, w tym:
44 osoby powracające do projektu,
członków wieloprotymowych rodzin,
w okresie od 01.04.2012 do 31.01.2015 roku.

Cele szczegółowe projektu

- Podwyższenie poziomu wiedzy i umiejętności
wychowawczych w rodzinach z problemami
wychowawczymi – 50 rodzin
- Podwyższenie poziomu aktywności zawodowej,
umiejętności psychospołecznych i umiejętności
poszukiwania pracy – 77 os. (55K)
- Podniesienie poziomu kwalifikacji zawodowych
dostosowanych do lokalnego rynku pracy – 45 os. (32K)
- Uzupełnienie wykształcenia w formie edukacji szkolnej
u uczestników projektu z uwzględnieniem ich
indywidualnych potrzeb – 2 os.
- Zapobieganie dysfunkcjom uczestników w tym
w oświacie rodziny; w sprawowaniu opieki
rodzicielskiej i funkcjonowaniu rodziny oraz
podniesienie ich poziomu materialnego – 45 os. (34K)

Rekrutacja uczestników w projekcie

2012 r.

39 uczestników, w tym 10 osób objętych wsparciem asystenta rodziny

2013 r.

- 29 nowych uczestników, w tym 10 osób objętych wsparciem asystenta rodziny
- 13 osób powracających do projektu

2014 r.

- 16 nowych uczestników
- 30 osób powracających do projektu, w tym 14 osób objętych wsparciem asystenta rodziny

Kontrakt socjalny

Kontrakt socjalny realizowano z zastosowaniem 4 instrumentów aktywnej integracji:

aktywizacji zawodowej,

aktywizacji edukacyjnej,

aktywizacji społecznej,

aktywizacji zdrowotnej

Każdy uczestnik zrealizował minimum 3 z instrumentów aktywnej integracji.

Kontrakt socjalny

indywidualne spotkania z doradcą zawodowym

indywidualna terapia psychologiczna

Warsztat aktywizacji zawodowej

Warsztat wychowawczy

Indywidualna praca trenera pracy z uczestnikiem

Kursy zawodowe i specjalistyczne kursy komputerowe, podjęcie nauki

Warsztat umiejętności psychospołecznych

Praca z asystentem rodziny

Porady psychologiczne

Wyjazd integracyjny

Grupa wsparcia

Projekt „Brzeska” realizowany w partnerstwie ze Stowarzyszeniem „Barwy Kultury”.

Projekt „Brzeska” był współfinansowany w ramach konkursu „Seniorzy w Akcji” Towarzystwa Inicjatyw Twórczych ę ze środków Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności.

Jego celem była organizacja cyklu spotkań historycznych, animacyjnych i muzycznych dla seniorów z zespołu „Cała Praga Śpiewa” (działającego przy Domu Dziennego Pobytu OPS Dzielnicy Praga Północ m. st. Warszawy) oraz dzieci z Klubu Młodzieżowego „Mierz Wysoko” (mieszczącego się przy ul. Brzeskiej 20) a także integracja tych grup.

Międzypokoleniowy zespół angażował się w zbieranie faktów historycznych i wspomnień mieszkańców z ul. Brzeskiej, przygotował wystawę oraz opracował program artystyczno - muzyczny dla swoich sąsiadów.

W dniu 27 czerwca 2014 przygotowano *Święto Ulicy Brzeskiej*, na które zostali zaproszeni mieszkańcy z ulicy Brzeskiej i okolic.

Program: Prace społecznie-użyteczne w Dzielnicy Praga Północ

Rynek pracy wymaga od poszukujących zatrudnienia osób, kwalifikacji, doświadczenia zawodowego i dyspozycyjności. W wielu przypadkach, ze względu na takie wymagania łącznie lub z powodu braku jednego z nich, jest on właściwie niedostępny dla klientów OPS zwłaszcza długotrwale bezrobotnych..

Korzystne rozwiązanie tej sytuacji wprowadziła ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz.415, późn. zm.) w części dot. organizowania i finansowania prac społecznie użytecznych dla bezrobotnych, bez prawa do zasiłku, korzystających z pomocy społecznej. W trakcie trwania projektu ustawa z dnia 14 marca 2014 r. o zmianie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucji rynku pracy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2014 poz. 598) wprowadziła III profile - które określają właściwy ze względu na sytuację i potrzeby osoby bezrobotnej zakres form pomocy.

Celem profilowania jest zastosowanie wobec osoby bezrobotnej takiej pomocy, która najbardziej odpowiada jej aktualnej sytuacji i potrzebom.

Prace społecznie użyteczne – to prace wykonywane przez bezrobotnych (zakwalifikowanych do Profilu III, bez prawa do zasiłku, objętych kontraktem socjalnym) na skutek skierowania przez starostę, organizowane przez gminę w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, organizacjach lub instytucjach statutowo zajmujących się pomocą charytatywną lub na rzecz społeczności lokalnej. W III profilu pomocy urząd pracy może zastosować m.in. Program Aktywizacja i integracja (PAI).

Realizacja programu związanego z organizacją prac społecznie użytecznych i programu PAI miała na celu zaktywizowanie osób bezrobotnych- klientów Ośrodka, w stopniu pozwalającym na zwiększenie ich motywacji do korzystania z własnej samodzielności w zaspokajaniu swoich potrzeb i stanowiła ważny czynnik zapobiegający ich wykluczeniu.

W 2014 roku program prac społecznie-użytecznych był realizowany od marca do listopada a każdy z uczestników wykonywał prace w wymiarze 10 h tygodniowo (40 miesięcznie). Ośrodek Pomocy Społecznej w porozumieniu z 6 lokalnymi podmiotami przygotował plan organizacji prac społecznie użytecznych dla beneficjentów. Wśród proponowanych stanowisk pracy w lokalnych instytucjach, dla **15** skierowanych osób bezrobotnych znalazły się, przede wszystkim, proste prace fizyczne: sprzątanie terenów zewnętrznych i wewnętrznych, malowanie ogrodzeń, prace pomocnicze w kuchni, prace gospodarcze.

W roku 2014 dodatkowo w ramach porozumienia z Urzędem Pracy Ośrodek przystąpił do pilotażowego *Programu Aktywizacja i Integracja (PAI)*. W ramach programu, w ciągu 2 miesięcy (wrzesień – październik) uczestnicy prac społecznie-użytecznych korzystali z grupowego i indywidualnego wsparcia w wymiarze 42 h miesięcznie.

Zakładanym rezultatem organizowanych prac społecznie użytecznych było zniesienie barier jakie towarzyszą osobom długotrwale bezrobotnym w poszukiwaniu zatrudnienia, ich aktywny powrót na rynek pracy i podniesienie motywacji do uniezależnienia się od środków pomocy społecznej.

Należy podkreślić, że większość osób uczestniczących w programie PSU i PAI wykazała duże zaangażowanie, zwiększając swoją aktywność w poszukiwaniu zatrudnienia. W ciągu całego cyklu trwania programu tylko 2 osoby zrezygnowały (1 z powodów zdrowotnych, druga z powodu zatrudnienia) a ponieważ ta rezygnacja była uzasadniona udało się dokonać dodatkowego naboru.

Instytucje współpracujące w realizacji prac społecznie-użytecznych, występujący jako zleceńodawcy są bardzo zainteresowani zatrudnieniem klientów OPS w latach następnych. Istotne znaczenie ma, przede wszystkim, pozytywna zmiana jaka nastąpiła w postrzeganiu osób korzystających z pomocy Ośrodka.

10. INNE DZIAŁANIA OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ DZIELNICY PRAGA - PÓŁNOC

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy w Rodzinie dla dzielnicy Praga Północ

(Zlds.PwR).

Na podstawie art.9 a ust 15 ustawy z dn.29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz.1493, z 2009, poz.1589 oraz z 2010r.nr.28, poz.146 i nr.125, poz.842) oraz zgodnie z zarządzeniem nr 16663/2011 Prezydenta m.st. Warszawy z dnia **25.10.2011 został powołany Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy w Rodzinie dla Dzielnicy Praga - Północ** (ZI ds. P w R).

W roku 2014 przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego została - pracownik socjalny Ośrodka Pomocy Społecznej, a zastępcą przewodniczącej - starszy specjalista pracy socjalnej, koordynator asysty rodzinnej Działu Pomocy Specjalistycznej OPS.

Skład Zespołu nadal stanowi 3 pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Praga Północ, pracownicy Urzędu Dzielnicy Praga Północ m.st. Warszawy, przedstawiciel Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych m.st. Warszawy, policji, oświaty, ochrony zdrowia oraz kuratorzy sądowi. *Na mocy w/w ustawy Ośrodek Pomocy Społecznej zajmuje się obsługą administracyjno - biurową Zespołu Interdyscyplinarnego a wyznaczeni pracownicy uczestniczą każdorazowo w jego posiedzeniach.*

ZI ds. P w R realizuje zadania wynikające z programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy, w tym: integrowanie i koordynowanie działań podejmowanych przez instytucje i służby w związku z realizacją procedury Niebieskiej Karty, diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, podejmowanie działań i inicjowanie interwencji w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie.

W sytuacji przemocy w rodzinie, każdy z jej członków może zgłosić sprawę do Zespołu i poprosić o pomoc. W zależności od sytuacji i potrzeb danej osoby/rodziny podejmowane są działania - zarówno przez pracownika socjalnego jak i specjalistów z Działu Pomocy Specjalistycznej OPS, mające na celu diagnozę sytuacji i udzielenie wsparcia.

Ośrodek może zaproponować specjalistyczną pomoc: psychologa, prawnika, poradnictwo rodzinne i konsultację specjalisty ds. przemocy oraz skierować do specjalistycznej placówki pomocowej dla ofiar przemocy lub dla sprawców, dostępnej na terenie m.st. Warszawy.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie umożliwia wdrożenie procedury Niebieskiej Karty nawet bez zgody ofiary. Procedura NK może być wdrożona także na wniosek pracownika socjalnego. W przypadku zgłoszenia problemu przemocy przez członka rodziny,

pracownik OPS ma obowiązek wypełnić druk NK część A i przekazać go jak najszybciej do Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla Dzielnicy Praga Północ.

Przewodniczący ZI tworzy Grupę Roboczą, do której powoływani są przedstawiciele służb i instytucji, którzy mogą udzielić pomocy danej rodzinie. W skład Grupy Roboczej wchodzi każdorazowo również pracownik socjalny, zgodnie ze swoim rejonem działania (także w przypadku, gdy NK dotyczy rodziny nie współpracującej czy też nie korzystającej z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej).

W roku 2014 odbyło się 13 posiedzeń Zespołu interdyscyplinarnego. Pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego zostało objętych 140 rodzin. W ramach procedury utworzono 80 Grup Roboczych i odbyło się 487 spotkań (712 osób powołanych – pracujących w grupach roboczych), na których rozpatrywano sprawy 248 osób (z czego 79 stanowiły kobiety, 83- mężczyźni a - 86 dzieci).

W porównaniu do roku 2013, w roku sprawozdawczym liczba posiedzeń Grup Roboczych wzrosła ponad 2,5 krotnie.

Jak wspomniano w materiale, we wszystkich spotkaniach Grup Roboczych brali udział pracownicy socjalni, specjaliści Ośrodka.

W Dzielnicy Praga Północ wiele działań jest realizowanych przez lokalne podmioty i organizacje pozarządowe. Ośrodek, ułatwia kontakt z odbiorcami tych działań, udziela pomocy merytorycznej czy też włącza się w nie na zasadzie partnerstwa. Działania te ujęto w niniejszym rozdziale.

Współpraca z Wydziałem Spraw Społecznych i Zdrowia Urzędu Dzielnicy Praga Północ

Kolonie letnie z programem profilaktycznym były organizowane na zamówienie Zarządu Dzielnicy Praga Północ m.st. Warszawy za pośrednictwem Wydziału Spraw Społecznych i Zdrowia. Zasady kierowania i kwalifikowania dzieci i młodzieży na kolonie letnie z programem profilaktycznym w Dzielnicy Praga Północ m.st. Warszawy określał Załącznik do Uchwały nr 4328/2014 Zarządu Dzielnicy Praga Północ z dnia 12.02.2014.

Stosownie do zapisów & 3.1 Załącznika do Uchwały, decyzję o zakwalifikowaniu i skierowaniu dziecka na kolonie z programem profilaktycznym podejmował Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej lub osoba przez niego upoważniona w oparciu o rozpoznanie środowiska lokalnego oraz współpracę z podmiotami realizującymi w Dzielnicy Praga Północ zadania, w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie (& 4.1.). Zgodnie z & 4.2. placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, w terminie do 31 marca roku, w którym miały być organizowane kolonie mogły wystąpić do OPS z wnioskiem o zakwalifikowanie dziecka/dzieci na wyjazd kolonijny. Do 31 maja OPS miał przekazać organizacjom

pozarządowym i innym podmiotom, które wnioski wytypowanych przez nich dzieci zostały zakwalifikowane do wyjazdu.

Ośrodek Pomocy Społecznej zorganizował merytoryczne spotkanie informacyjne, w wyniku którego, w wymaganym terminie 3 organizacje pozarządowe zgłosiły 45 dzieci do udziału w koloniach (Armia Zbawienia - 8, Klub Alternatywny – 2; Stowarzyszenie „Karan” – 35).

Ze względu na krótki czas, w jakim miała zostać przygotowana rekrutacja oraz wobec małej liczby uczestników zgłoszonych przez placówki wsparcia dziennego OPS wystosował pismo z propozycją wytypowania dzieci na dotychczasowych zasadach. Pracownicy socjalni obu Filii OPS sporządzili imienne listy i przekazali karty kolonijne rodzicom dzieci zakwalifikowanych.

Uczestnikami kolonii było **168** dzieci i młodzieży w wieku 7-15 lat, z rodzin dysfunkcyjnych, zamieszkałych w Dzielnicy Praga Północ.

W ramach działań interwencyjnych, wytypowani pracownicy socjalni każdorazowo byli obecni w dniu wyjazdu i przyjazdu dzieci na poszczególne turnusy, utrzymywali stały kontakt z rodzinami uczestników kolonii oraz Wydziałem Spraw Społecznych i Zdrowia.

Akcja Mikołajkowa -2014

Realizator: młodzież ze Społecznego Wielokierunkowego Liceum im. Jacka Kuronia

Współrealizator: Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Praga - Północ.

Od wielu lat młodzież ze Społecznego Wielokierunkowego Liceum im. Jacka Kuronia, w ramach wolontariatu, organizuje Akcję Mikołajkową dla dzieci z ubogich, wielodzietnych rodzin, zamieszkałych w Dzielnicy Praga Północ. Podobnie jak w akcji prowadzonej w roku 2013, w/w rodziny zostały wytypowane przez pracowników socjalnych i wyraziły zgodę na odwiedzić Mikołaja.

W roku sprawozdawczym, podobnie jak w roku 2013 organizacja akcji przebiegała dwuetapowo. W pierwszym etapie młodzież i ich opiekunowie przeprowadzili akcję pozyskiwania i pakowania prezentów, w drugim zaś, organizatorzy w przebraniach Mikołaja, tuż przed Wigilią i w Wigilię, odwiedzali rodziny i osobiście dostarczali przygotowane prezenty.

W ramach w/w działania, paczki świąteczne otrzymało **161 dzieci z 91 rodzin.**

Szlachetna Paczka

SZLACHETNA PACZKA to ogólnopolska akcja świątecznej pomocy – realizowana od 2001 roku przez Stowarzyszenie WIOSNA. Głównym jej założeniem jest idea przekazywania bezpośredniej pomocy – by była ona skuteczna, konkretna i sensowna.

Przez ostatnie 10 lat projekt włącza w pomoc coraz większą liczbę Darczyńców i Wolontariuszy. Rodzin, którym udało się pomóc w ramach **SZLACHETNEJ PACZKI** jest z roku na rok coraz więcej.

Pomysłodawcą i założycielem Stowarzyszenia Wiosna jest ks. Jacek Stryczek – Prezes organizacji i pomysłodawca takich projektów jak m.in.: Szlachetna Paczka i Akademia Przyszłości.

W roku 2014 do udziału w projekcie Szlachetna Paczka Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Praga Północ m. s.t Warszawy wytypował **31 najuboższych rodzin**.

Akcja Mikołajkowa z Fundacją „Piękne Anioły”

W grudniu 2014 roku OPS przystąpił do akcji zaproponowanej przez „Fundację Piękne Anioły”. Była ona skierowana do dzieci z rodzin współpracujących z asystentem rodziny. W ramach akcji dzieci pisały list do Mikołaja – natomiast on starał się spełnić zawarte w nim życzenie.

Paczki świąteczne otrzymało **20 dzieci**.

Kolonie dla dzieci z Chrześcijańską Fundacją Radość

Dzięki współpracy nawiązanej z Chrześcijańską Fundacją Radość w roku 2013, w roku sprawozdawczym Ośrodek Pomocy Społecznej otrzymał propozycję zorganizowania nieodpłatnego wyjazdu kolonijnego dla dzieci beneficjentów. Po uzgodnieniu przez strony wszystkich zobowiązań **16 dzieci** wyjechało na Pojezierze Mazurskie do Ostródy, w terminie 24 - 29 sierpnia. Dzieci miały okazję uczestniczyć w bardzo atrakcyjnym programie obejmującym: rejs statkiem, plażowanie, kąpiele w jeziorze pod opieką ratownika, zajęcia plastyczne, naukę jęz. angielskiego, zajęcia sportowo-rekreacyjne, zabawy, ognisko.

Porozumienia i współpraca

Ośrodek Pomocy Społecznej, w ramach działań kierowanych do mieszkańców Dzielnicy Praga - Północ stara się jak najbardziej urozmaicić i uzupełniać ofertę pomocy.

Zdajemy sobie sprawę, że w ramach naszych możliwości nie jesteśmy w stanie zaspokoić wielu istotnych potrzeb mieszkańców. Szansą na tworzenie szerszej oferty pomocy jest wykorzystanie lokalnego potencjału i lokalnych zasobów, który stanowią podmioty publiczne i niepubliczne.

W przedstawionym rozdziale wskazujemy te z działań, które poszerzają ofertę pomocy kierowaną do grup i osób najbardziej potrzebujących. Zwracamy uwagę również na inicjatywy, które dzięki partnerskiej współpracy i zaangażowaniu różnych podmiotów wnoszą pozytywne zmiany i przynoszą wymierne korzyści realizatorom, pracownikom Ośrodka Pomocy Społecznej, a przede wszystkim mieszkańcom Dzielnicy Praga Północ.

Współpraca z Warszawskim Centrum Pomocy Rodzinie

- Udział w Warszawskim Korowodzie Integracyjnym 12 września 2014 r. – Park Sowińskiego

Od kilku lat jednym z działań realizowanych w ramach projektu „Integracja dla samodzielności” (realizowanego w ramach Programu operacyjnego Kapitał Ludzki przez Warszawskie Centrum Pomocy Rodzinie) jest coroczne spotkanie integrujące środowiska skupione wokół problematyki osób niepełnosprawnych (realizatorów pomocy, środowiska artystyczne..), oraz osoby niepełnosprawne – *Warszawski Korowód Integracyjny*.

Ośrodek Pomocy Społecznej od 2012 roku (kiedy to w partnerstwie z Warszawskim Centrum Pomocy Rodzinie realizował działania w ramach w/w programu) bierze także udział w tym wydarzeniu.

W roku 2014, na wyznaczonym stoisku zostały zaprezentowane prace artystyczne przygotowane przez uczestników programów realizowanych w Domu Dziennego Pobytu OPS i Klubie Złoty Wiek OPS. Pensjonariusze Domu Dziennego Pobytu OPS (Zespół Cała Praga Śpiewa i Kabaret DDP OPS) zaprezentowali program artystyczny.

Do udziału w imprezie zostali także zaproszeni członkowie Klubu Seniora „Melodia” (działającego przy PKPS ul. Śródkowa 14) – zaprezentowano także wystawę obrazów praskiego artysty - uczestnika zajęć realizowanych w w/w klubie.

Współpraca z Ochotniczym Hufcem Pracy

Współpraca realizowana od 2007 - dotyczy działań kierowanych do osób młodych, które nie wypełniają obowiązku szkolnego. Ta grupa klientów często występuje w rodzinach, które znajdują się w zasięgu zainteresowania Ośrodka Pomocy Społecznej. Dlatego niezwykle ważne jest to aby istniała oferta, która tworzy możliwości adaptacji społecznej i zawodowej dla tych osób. Taką ofertę w środowisku lokalnym, posiada właśnie OHP. Zarówno propozycja programowa OHP jak i działania realizowane w ramach projektów konkursowych EFS, tworzą realną szansę dla w/w młodych mieszkańców Dzielnicy.

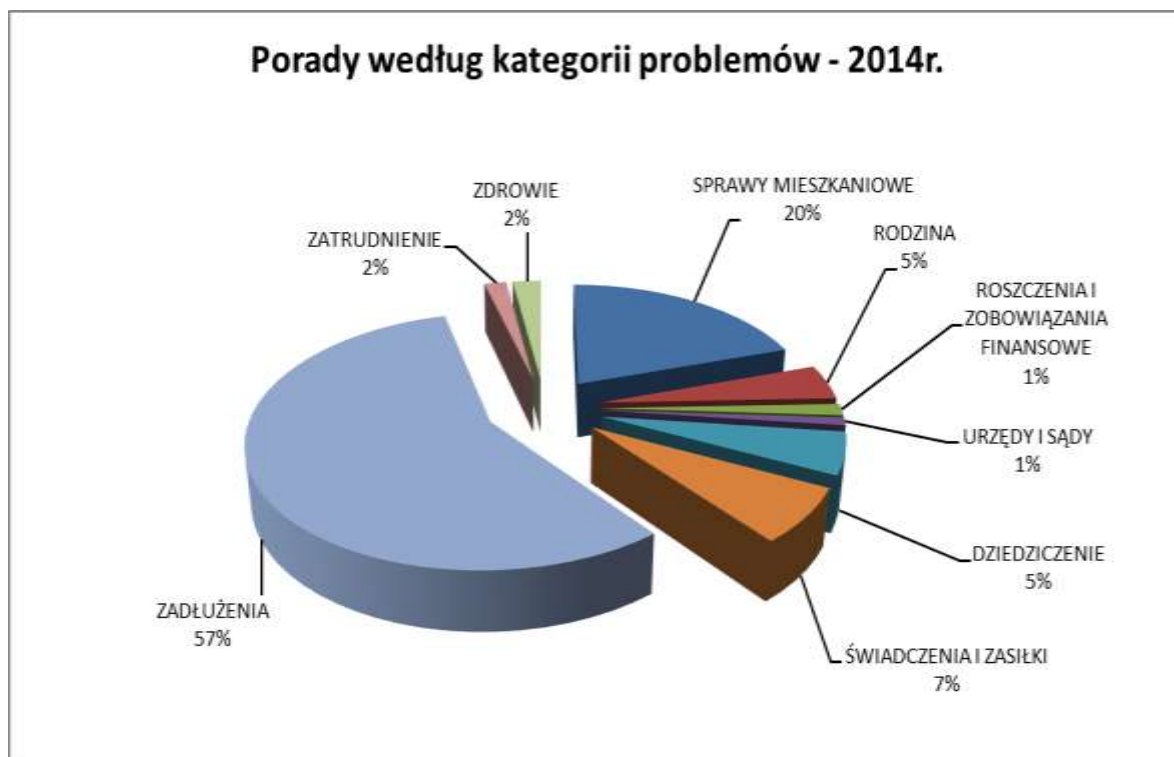
Porozumienie, pozwala Ośrodkowi Pomocy Społecznej na monitorowanie postępów kierowanych osób, oraz motywowanie ich do utrzymania się w działaniach (projekcie). OHP – może prosić o interwencje, w sytuacjach np. zbyt dużej absencji.

Istotą porozumienia jest również bezpośrednie przekazywanie informacji o działaniach proponowanych przez OHP oraz włączanie się w realizację lokalnych kampanii czy festynów.

Współpraca ze Stowarzyszeniem Centrum Informacji Społecznej

Biuro Porad Obywatelskich ul. Gałczyńskiego 3 w Warszawie, któremu Ośrodek Pomocy Społecznej od roku 2001 użycza pomieszczenia Klubu „Złoty Wiek”, organizacja zaś udziela nieodpłatnie porad i informacji w Punkcie Porad Obywatelskich.

Porady udzielone w Biurze Porad Obywatelskich w 2014 roku

W 2014 roku, w północno-praskim punkcie Biura Porad Obywatelskich BPO przy ul. Jagiellońskiej 56 udzielono **porad 1018 osobom**. Podobnie jak w latach ubiegłych większość korzystających z porad to kobiety (647 osób). Tendencja ta jest stała i utrzymuje się od początku funkcjonowania BPO, w głównej siedzibie i wszystkich punktach poradniczych.

Porady odbywały się w poniedziałki w godz. 12.00 - 16.00 i we wtorki w godz. 11.00 - 15.00. Wtorkowy dyżur był przeznaczony dla osób zmagających się z problemem zadłużenia.

W 2014 roku, podobnie jak w roku 2013 najliczniejszą grupę zgłaszanych problemów stanowiły te, dotyczące zadłużenia. W stosunku do roku 2013, w roku sprawozdawczym liczba spraw dotyczących tego problemu znacznie wzrosła (z 32% 2013 do 57 % w roku 2014). W tej kategorii znalazły się głównie kwestie zadłużeń czynszowych i za media (energia, woda, gaz), ale także inne długi - za telefony komórkowe, telewizje kablowe, przejazdy bez biletów, kredyty i pożyczki (w tym coraz więcej w para-bankowych firmach pożyczkowych) i długi alimentacyjne.

Praca z dłużnikami czynszowymi przyniosła wymierne efekty w postaci dwóch porozumień w sprawie spłaty zadłużenia czynszowego podpisanych ze Skarbnikiem m.st. W-wy i kilkunastu z ZGN.

Drugą, pod względem liczebności kategorią zgłaszanych problemów były sprawy mieszkaniowe (20%), w których dominowały eksmisje - na różnym etapie. Część osób dopiero otrzymała pozwę, część już miała eksmisję orzeczoną. Zdarzały się także prośby o poradę dotyczącą możliwości otrzymania mieszkania z zasobów Miasta i zamiany lokalu na mniejszy. Wiele spraw dotyczyło lokatorów kamienic przejętych przez prywatnych właścicieli.

W roku 2014 klienci zgłaszali się także ze sprawami dotyczącymi możliwości korzystania ze z pomocy finansowej oraz innych świadczeń (7%). Innymi zagadnieniami zgłaszanymi przez interesantów w roku sprawozdawczym były sprawy związane z dziedziczeniem (5%), problemy rodzinne (5%), problemy z zatrudnieniem lub wynikające z zatrudnienia (2%) oraz sprawy związane z ochroną zdrowia (2%).

(opracowanie: Stowarzyszenie Centrum Informacji Społecznych -Biuro Porad Obywatelskich – Anna Masny)

W Klubie Złotego Wieku od kwietnia 2013 roku do września 2014 roku był realizowany **projekt partnerski** Stowarzyszenia CIS – Biuro Porad Obywatelskich pt.: „**Długi - Wspólny Problem**”, współfinansowany w ramach Szwajcarskiego Programu Współpracy z Nowymi Krajami Członkowskimi Unii Europejskiej. Był to projekt na rzecz osób dotkniętych problemem zadłużenia czynszowego we współpracy z Ośrodkami Pomocy Społecznej 3 dzielnic: Praga - Północ, Praga - Południe, Wola oraz Zakładami Gospodarowania Nieruchomościami tych rejonów.

Porozumienie z WYG International Sp. z o.o. na rzecz realizacji projektu współfinansowanego z EFS w ramach POKL „Mogę więcej- aktywizacja społeczno - zawodowa osób niepełnosprawnych”. Projekt był realizowany w latach 2012 - do 31.05.2014 .

Działania projektu były kierowane do osób niepełnosprawnych w wieku aktywności zawodowej. Projekt oferował profesjonalne wsparcie w powrocie na rynek pracy, obejmujące: poradnictwo psychologiczne, doradztwo d. s kariery, indywidualne poradnictwo zawodowe, warsztaty poszukiwania pracy, szkolenia komputerowe, szkolenia zawodowe, staże zawodowe.

Od roku 2012 do 31.05.2014 roku w projekcie uczestniczyło **10 osób** niepełnosprawnych, z których 5 ukończyło wszystkie proponowane działania.

Porozumienie ze Stowarzyszeniem Pomocy Osobom z Problemami Emocjonalnymi „Spoza” na rzecz realizacji projektu współfinansowanego z EFS w ramach POKL „Ośrodki Wsparcia” - aktywizacja społeczno - zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym”. Projekt był realizowany w latach 2012 do 31.05.2014 r.

Celem projektu było wzmacnianie potencjału i poprawa dostępu do zatrudnienia przez udział w kompleksowych „Ośrodkach wsparcia”.

Był on kierowany do osób niepełnosprawnych w wieku aktywności zawodowej. Oferował profesjonalne wsparcie w powrocie na rynek pracy obejmujące: m.in. specjalistyczne konsultacje indywidualne (psychologiczne, prawne i pośrednictwa pracy), szkolenia zawodowe ze stypendiami szkoleniowymi oraz, staże zawodowe.

Szkolenia zawodowe obejmowały zawody określone przez Urząd Pracy jako najbardziej deficytowe (m.in.: pracownik ochrony fizycznej I stopnia, pracownik centrum obsługi telefonicznej, opiekunka do dziecka). W projekcie przewidziano także 4 miesięczne, płatne staże zawodowe, które dawały szansę na praktyczne sprawdzenie nabytych umiejętności u konkretnego pracodawcy i ewentualne zatrudnienie.

Od roku 2012 w projekcie uczestniczyło **28 osób** niepełnosprawnych - a ukończyły 22 osoby (6 osób wycofało się w trakcie realizacji). Spośród osób uczestniczących – 20 odbyło staż zawodowy. **Efektem końcowym projektu było zatrudnienie 10 osób (skierowanych przez OPS)**

Porozumienie z Komitetem Ochrony Praw Dziecka na rzecz realizacji projektu partnerskiego (Partner: Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Śródmieście) współfinansowanego z EFS w ramach POKL „Krok do aktywności społeczno - zawodowej”. Projekt realizowany w latach 2012 - do 31.05.2014 r.

Projekt był kierowany do osób w wieku aktywności zawodowej, zagrożonych wykluczeniem społecznym ze względu na: przemoc w rodzinie, bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych, doświadczonych przez różnego rodzaju zdarzenia losowe

i sytuacje kryzysowe, zamieszkałe na terenie 6 dzielnic Warszawy: Mokotów, Praga Północ, Praga Południe, Śródmieście, Targówek, Wola.

W ramach projektu realizowano kompleksowe wsparcie psychologiczne (konsultacje psychologiczne, mediacje rodzinne, grupy psychoedukacyjne dla rodziców, warsztaty umiejętności wychowawczych, terapie indywidualne krótko i długoterminowe) oraz pomoc w znalezieniu pracy (warsztaty aktywnego poszukiwania pracy, doradztwo i kursy zawodowe). Do udziału w projekcie zostały skierowane **22 osoby**.

W ramach zawartych porozumień, dotyczących realizacji projektów EFS, Ośrodek Pomocy Społecznej zobowiązał się m.in. do: - pomocy przy przeprowadzeniu działań rekrutacyjnych; organizacji spotkań z w/w potencjalnymi beneficjentami; informowania o projekcie i promowania projektu poprzez wywieszenie plakatów i wyłożenie informacji w placówkach Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Praga Północ; stałego monitorowania aktywności osób uczestniczących w projekcie oraz współpracy w tym zakresie z pracownikami socjalnymi; wyznaczenia koordynatorów tych działań .

Dzięki zawartym porozumieniom, do udziału, w/w projektach EFS zostało skierowanych **60 osób**.

Porozumienie z Fundacją Praw Dziecka – na rzecz realizacji Kiermaszu „PODAJ DALEJ”

celem wsparcia w formie pomocy rzeczowej osób korzystających z pomocy społecznej. Przygotowaniem rzeczy przeznaczonych na kiermasz, ich przewiezieniem i rozłożeniem zajęła się Fundacja. Ośrodek Pomocy Społecznej zaś sporządził listę osób wytypowanych do uzyskania tego typu wsparcia (rozprowadził kupony uprawniające do korzystania), przygotował pomieszczenie na organizację kiermaszu oraz wytypował 2 osoby spośród pracowników do organizacyjnego wsparcia pracowników organizacji w dniu przeprowadzenia przedsięwzięcia.

Kolejny **kiermasz odzieży używanej i przedmiotów użytkowych** organizowany przez Fundację Praw Dziecka i Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzielnicy Praga Północ odbył się *dnia 22 listopada 2014 roku*

110 rodzin (ponad 250 osób) z Dzielnicy Praga Północ skorzystało z tej formy pomocy rzeczowej.

Wśród asortymentu, który został przekazany beneficjentom Ośrodka znalazły się m.in.: zimowa odzież dziecięca i dla dorosłych, obuwie, drobny sprzęt gospodarstwa domowego, zabawki, wózki dziecięce.

Współpraca z Fundacją United Way Polska (wcześniej Fundacja „Wspólna Droga” United Way Polska) – datuje się już od ponad 11 lat i w tym czasie Ośrodek Pomocy Społecznej w partnerstwie realizował projekty społeczne kierowane, przede wszystkim, do dzieci (Partnerstwo dla Rodzin i Dzieci Warszawskiej Pragi) i rodzin.

W roku 2014, dzięki dotychczasowym kontaktom i dobrej współpracy, nasi beneficjenci mogli korzystać z działań proponowanych w ramach oferty programowej Fundacji np. Poradni „Pokonaj Kryzys”. Głównym celem tego programu jest pomoc osobom, ze względu na trudną sytuację życiową np.: utratę pracy, niepełnosprawność, długotrwałą chorobę, wiadomość o chorym dziecku, kłopoty z prawem. Bezpłatna pomoc była świadczona wszystkim, tym którzy tej pomocy potrzebowali, natomiast głównymi odbiorcami byli beneficjenci Pragi Północ oraz Pragi Południe.

Oprócz porad prawnych, psychologicznych, pomocy doradcy zawodowego uzyskali pomoc rzeczową w postaci ubrań.

Brali oni również udział w programie pomocy w formie bezpłatnych kart podarunkowych do Aptek Dbamy o Zdrowie.

10 osób przewlekle chorych, wymagających stałego leczenia farmakologicznego otrzymało karty na wykup leków o łącznej wartości **5 000 zł (średnio ok. 500 zł na 1 osobę)**. Karta uprawniała do bezpłatnego wykupu leków oraz środków pomocniczych (we wskazanych aptekach) od chwili jej uzyskania do końca 2014 roku.

Projekt „Brzeska” realizowany w partnerstwie ze Stowarzyszeniem „Barwy Kultury”.

Projekt „Brzeska” był współfinansowany w ramach konkursu „Seniorzy w Akcji” Towarzystwa Inicjatyw Twórczych „ę” ze środków Polsko - Amerykańskiej Fundacji Wolności.

Jego celem była organizacja cyklu spotkań historycznych, animacyjnych i muzycznych dla seniorów z zespołu „Cała Praga Śpiewa” (działającego przy Domu Dziennego Pobytu OPS Dzielnicy Praga Północ m. st. Warszawy) oraz dzieci z Klubu Młodzieżowego „Mierz Wysoko” (mieszczącego się przy ul. Brzeskiej 20) a także integracja tych grup.

Międzypokoleniowy zespół angażował się z zbieranie faktów historycznych i wspomnień mieszkańców z ul. Brzeskiej, przygotował wystawę oraz opracował program artystyczno-muzyczny dla swoich sąsiadów.

W dniu 27 czerwca 2014 przygotowano *Święto Ulicy Brzeskiej*, na które zostali zaproszeni mieszkańcy z ulicy Brzeskiej i okolic.

Porozumienie z Bemowskim Centrum Kultury Art.Bem na rzecz realizacji projektu „Praga na walizkach” – (termin realizacji: październik 2014 r. – czerwiec 2015 r.).

Projekt „Praga na Walizkach” - współfinansowany w ramach konkursu dotacyjnego „Seniorzy w Akcji” Towarzystwa Inicjatyw Twórczych ę ze środków Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności. Celem projektu jest organizacja warsztatów muzycznych dla grup seniorów z ośrodków pomocowych na terenie Mazowsza, dzielenie się z nimi doświadczeniami tych, którzy już są aktywni oraz inspirowanie ich do odkrywania oraz realizowania swoich pasji.

Realizatorzy to międzypokoleniowy zespół, w skład którego wchodzi seniorzy z Domu Pobytu Dziennego Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Praga Północ m. st. Warszawy przy ul. Brzeskiej 4, młodzi muzycy z zespołu CzessBand oraz animatorzy.

Wszyscy w/w uczestnicy będą się angażowali w dalszy rozwój zespołu „Cała Praga Śpiewa”, przygotują występy, poprowadzą warsztaty dla innych seniorów z Mazowsza. Działania realizowane w ramach programu zostaną opisane w bezpłatnej publikacji podsumowującej projekt oraz 4-letnią działalność zespołu.

Oprócz wartości w postaci konkretnej oferty działań kierowanych do seniorów odbiorców oraz seniorów zaangażowanych w realizację zaplanowanych działań, projekt „Praga na Walizkach” wokół problematyki osób starszych skupia osoby młode.

Współpraca przy realizacji programów partnerskich „Baza” i Tu Praga WAW.PL

W ramach Programu Rewitalizacji, w Dzielnicy Praga Północ jest realizowany projekt finansowany ze środków M. ST. Warszawy, skierowany na wyrównywanie szans edukacyjnych i społecznych dzieci w wieku 7-18 lat zamieszkujących obszar „sieci społecznej” wokół: Szkoły Podstawowej nr 127, 73, 354 oraz Gimnazjum 30, 31 i 32.

Według wytycznych programowych udział Ośrodka Pomocy Społecznej jako partnera wymienionych konsorcjów stanowił jeden z istotnych warunków uzyskania przez nie środków na realizację planowanych działań.

W obu filiach OPS zostali wyznaczeni koordynatorzy do wzajemnych kontaktów pomiędzy realizatorami programów. Dzięki temu na bieżąco uzyskiwaliśmy informacje o działaniach, oraz przewidywanych spotkaniach. Pracownicy socjalni Ośrodka brali udział w spotkaniach Zespołów, które zajmowały się planowaniem pomocy dla dzieci i rodzin z najbardziej zagrożonych środowisk.

Projekt realizowały dwa konsorcja skupiające kilkanaście organizacji pozarządowych oraz instytucji wspierających, działających wokół w/w szkół i gimnazjów. Według rejonów określonych przebiegiem rewitalizacji powstały programy: Baza Akcji Zintegrowanej Animacji, który skupia 10 realizatorów oraz Tu Praga Waw PL, który stanowił platformę łączącą działania 5 organizacji (łącznie program realizowało 12 lokalnych organizacji pozarządowych).

W ramach lokalnego systemu wsparcia w latach 2013-2014 wokół wymienionych obiektów oświatowych i na ich terenie były organizowane różnorodne działania o charakterze: zajęć edukacyjnych, terapeutycznych, pozalekcyjnych, w zakresie streetworkingu, warsztatów dla dzieci, ich rodziców oraz kadry pedagogicznej, grup wsparcia, korepetycji i weekendowych rozgrywek gier planszowych.

Działaniami w ramach projektu BAZA zostało objętych 927 dzieci w wieku 7-18 lat. 419 gimnazjalistów w ciągu 1, 5 roku korzystało zwłaszcza z pomocy w ramach korepetycji specjalistycznych.

Współpraca z Polskim Komitetem Pomocy Społecznej oraz Caritas Diecezji Warszawsko - Praskiej dotycząca świadczenia pomocy żywnościowej Programu FEAD, Podprogram 2014, dla osób najuboższych kierowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej.

Chociaż współpraca w ramach realizacji programu pomocy żywnościowej FEAD rozpoczęła się dopiero w grudniu 2014 roku to w ciągu niespełna 1 miesiąca udało się skierować do obu podmiotów 471 osób (354 do PKPS i 117 do Caritas).

łącznie, w ramach wydanych skierowań pomoc żywnościową otrzymało ok. 750 osób.

Współpraca z Warszawskim Towarzystwem Pomocy Lekarskiej i Opieki nad Psychicznie i Nerwowo Chorymi w Ząbkach.

Środowiskowy Dom Samopomocy prowadzony przez Warszawskie Towarzystwo Pomocy Lekarskiej i Opieki nad Psychicznie i Nerwowo Chorymi w Ząbkach funkcjonuje w Dzielnicy Praga Północ jako filia istniejącego od 2003 roku Środowiskowego Domu Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi mieszczącego się przy ul. Grochowskiej 259A.

Placówka zlokalizowana przy ulicy Jagiellońskiej 54 (wejście od pl. Hallera), działa od 14 lutego 2013r. Docelowo z pomocy placówki w roku 2014 korzystało **26 osób** (17 w roku 2013) niepełnosprawnych skierowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej, które z uwagi na charakter schorzenia miały trudności w prawidłowym funkcjonowaniu w społeczeństwie.

Środowiskowy Dom Samopomocy realizuje założenia systemu oparcia społecznego, a oferta programowa obejmuje: trening lekowy, umiejętności społecznych, rozwiązywania problemów, psychoedukację, arteterapię, biblioterapię, trening kulinarny oraz grupę wsparcia.

W godzinach od 16.00 do 20.00 przy Środowiskowym Domu Samopomocy funkcjonuje *Klub Integracyjny*. Program realizowany w Klubie Integracyjnym zakłada wielokierunkowe

podejście do problemu – od poradnictwa specjalistycznego poprzez różne formy terapii i aktywizacji osób z tego typu niepełnosprawnościami oraz oddziaływania zmierzające do integracji z osobami zdrowymi.

W roku 2014 z różnych form terapii i wsparcia w Klubie Integracyjnym korzystało 91 osób.

Współpraca ze Stowarzyszeniem na Rzecz Rozwoju i Pomocy Q Zmianom przy realizacji projektu „Program Aktywizacja i Integracja”, kierowanego do osób bezrobotnych.

W ramach realizowanego programu Stowarzyszenie przeprowadziło grupowe zajęcia warsztatowe oraz indywidualne poradnictwo specjalistyczne dla 10 osób bezrobotnych, zamieszkałych w Dzielnicy Praga Północ, uczestniczących w programie prac społecznie użytecznych.

Program był realizowany przez 2 miesiące (wrzesień-październik 2014 roku) w placówce Ośrodka Pomocy Społecznej – przy ul. Jagiellońskiej 56.

W ramach wzajemnych uzgodnień OPS monitorował osoby, które brały udział w programie.

WOLONTARIAT W OŚRODKU POMOCY SPOŁECZNEJ

1. Wolontariat - podstawowe pojęcia.

Pojęcie wolontariatu definiowane w najszerszym ujęciu - to wkład jednostek w nieodpłatną i niezawodową działalność dla dobra sąsiedztwa, wspólnoty lub ogółu społeczeństwa. Wolontariat to forma aktywności niezawodowej, która nie wiąże się z otrzymywaniem wynagrodzenia finansowego, jest spontaniczna, nieformalna i pozbawiona biurokratycznej struktury.

To forma aktywności, w różnych typach pomocy społecznej, ale i zespół wartości - poczucie pełnienia misji. Może przybierać różne formy – od tradycyjnych zwyczajów wzajemnej pomocy do aktywnego reagowania wspólnoty na konflikty i problemy społeczne.

Wszelkie zasady regulujące status działalności wolontariatu określa *Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. Nr 96 (2003) poz. 873, art. 2 u. 3, tekst jednolity Dz.U. z 2014 r. poz. 1118 w brzmieniu od 01.01.2015)*. Oprócz podstawowych definicji dotyczących problematyki określa: kto może zostać wolontariuszem, kto może organizować wolontariat oraz obowiązki i prawa stron, które biorą udział w działaniu.

Wolontariat jest propozycją dla tych, którzy chcą pomagać innym jak również dla odbiorców tej pomocy. Może być realizowany w strukturach pomocy społecznej gdzie zadania nie wymagają angażowania pracowników etatowych, sformalizowania procedur oraz pełnego

wymiaru czasu pracy. Jest propozycją dla osób starszych zarówno w kontekście dostarczanie im stosownej pomocy jak i rozwoju ich społecznego zaangażowania.

Wolontariusze są postrzegani jako osoby aktywne, nie tylko pomagające ale również podnoszące kwalifikacje – jako wartościowi potencjalni pracownicy.

2. Organizacja wolontariatu w Ośrodku Pomocy Społecznej.

W Ośrodku Pomocy Społecznej Dzielnicy Praga Północ Wolontariat funkcjonuje od 12 lat. Jest prowadzony przez dwóch wytypowanych pracowników socjalnych, dla których koordynacja działań związanych z prowadzeniem Wolontariatu jest zadaniem dodatkowym do pracy w rejonie. W wyniku ich działań w OPS powstało *Północno- Praskie Centrum Wolontariatu*.

W roku 2014 koordynatorzy organizowali spotkania z potencjalnymi wolontariuszami na terenie lokalnych szkół średnich, prowadzili cykliczne spotkania z wolontariuszami już współpracującymi z OPS. Zadaniem koordynatorów było również kontaktowanie ze sobą obu stron – odbiorcy pracy wolontariusza z jej wykonawcą.

W roku 2014 do pracy w wolontariacie pozyskano 5 wolontariuszy w wieku 28-35 lat, z którymi zostały zawarte stosowne umowy.

Wolontariusze realizowali zadania na rzecz osób potrzebujących, w zakresie m.in.: *pomocy dzieciom w nauce (korepetycje z jęz. angielskiego, matematyki, jęz. polskiego), codziennej pomocy osobom starszym i niepełnosprawnym.*

W ramach dotychczasowej współpracy środowiskowej, podobnie jak w latach ubiegłych, w 2014 r. dość liczna grupa wolontariuszy z *Technikum Geodezyjnego ul. Szanajcy 3*, brała udział przy organizacji przez OPS imprez okolicznościowych (m.in. Jasełka w Klubie Żółty Wiek i Domu Dziennego Pobytu). Wolontariusze ze *Społecznego Wielokierunkowego Liceum im. Jacka Kuronia ul. K.I. Kłopotowskiego* organizowali akcję świąteczną dla dzieci beneficjentów. Wolontariusze ze *Stowarzyszenia „Otwarte Drzwi”* pomagali przy organizacji Czerwcowego Pikniku na Brzeskiej.

Do pracy w wolontariacie pozyskano również nową firmę, która w ramach wolontariatu pracowniczego realizowała działania wspomagające najuboższe rodziny w formie pomocy rzeczowej (ubrania, środki higieniczne, zabawki, książki, meble).

Stałym działaniem w ramach pozyskiwania nowych osób do pracy w wolontariacie jest prowadzenie akcji informacyjnej obejmującej: przygotowanie ulotek i ich rozprowadzenie, administrowanie strony internetowej.

OBSŁUGA PRAWNA W OŚRODKU POMOCY SPOŁECZNEJ

W okresie sprawozdawczym adwokat Marcin Skiba wykonywał obsługę prawną na zasadach określonych w ustawie prawo o adwokaturze oraz zgodnie zawartą umową.

W ramach obsługi prawnej wykonywane były bieżące czynności takie jak: konstruowanie i opiniowanie umów, udzielanie opinii i konsultacji prawnych, opracowanie projektów decyzji administracyjnych oraz wystąpień do organów administracyjnych. Występował jako pełnomocnik w toczących się postępowaniach sądowych.

Porady prawne były udzielane klientom Ośrodka oraz innym osobom uprawnionym do uzyskania pomocy ze względu na ciężką sytuację materialną i rodzinną (osobom: bezdomnym, niepełnosprawnym, samotnym matkom, emerytom itp.). Zakres tych porad dotyczył: opracowywania pozwów i innych pism procesowych, odwołań skarg i innych pism do organów administracyjnych. Obejmował on również pomoc w przygotowaniu wystąpień o ustalenie przez sąd świadczeń alimentacyjnych lub ich podwyższenie od osób zobowiązanych, uzyskanie świadczeń emerytalno- rentowych; ustalenie ojcostwa, egzekucji należności alimentacyjnych, ustanowienia opieki, ubezwłasnowolnienia, pozbawienia i ograniczenia władzy rodzicielskiej, stwierdzenia praw do spadku, przydziału lokali mieszkalnych oraz odwołań i interwencji.

W ramach świadczenia usług na rzecz jednostek organizacyjnych Ośrodka, adw. Marcin Skiba udzielał stałej pomocy prawnej zarówno Dyrektorowi, działom Ośrodka jak i pracownikom socjalnym (Filii nr I i Filii nr II) w sprawach świadczeń z pomocy społecznej, w formie opinii prawnych i konsultacji. Opinie i konsultacje związane były, przede wszystkim: ze sporami kompetencyjnymi pomiędzy innymi Ośrodkami Pomocy Społecznej, decyzjami Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Warszawie uchylającymi decyzje organu I-ej instancji na skutek wniesionych odwołań oraz odzyskaniem nienależnie pobranych świadczeń.

W roku 2014 adwokat udzielił **547** porad, konsultacji i opinii prawnych (na rzecz Ośrodka Pomocy Społecznej, klientów oraz innych osób uprawnionych do korzystania z pomocy) **242** rodzinom .

Specyfiką poradnictwa prawnego, prowadzonego w Ośrodku Pomocy Społecznej jest wielokierunkowość i skomplikowanie spraw beneficjentów, które wymagają raczej działania długofalowego.

11. SPRAWOZDANIE Z UDZIELONYCH ZAMÓWEŃ PRZEZ OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ DZIELNICY PRAGA – PÓŁNOC

Lp	Nr Zamówienia	Przedmiot Zamówienia	Rodzaj Zamówienia	Tryb Zamówienia	Szacunkowa Wartość Zamówienia w zł. netto	Wartość Zamówienia w zł. netto	Wartość Zamówienia w zł. brutto	Data podpisania umowy	Nazwa i adres wykonawcy
1	OPS/ZP/1/2014	Realizacja usług opiekuńczo-gospodarczych i pielęgnacyjnych dla klientów OPS w okresie od 12-11-2014 do 31-12-2014 roku Numer sprawy: OPS/ZP/1/2014 – zamówienie uzupełniające przewidziane w ogłoszeniu o zamówieniu dla zamówienia podstawowego numer sprawy OPS/ZP/6/2013 zgodnie z przedmiotem zamówienia podstawowego	Usługa	WR	87316,15	87316,15	87316,15	07-11-2014	Fundacja ZDROWIE, ul. Dzieci Polskich 17, 04-730 Warszawa
2	OPS/ZP/2/2014	Realizacja usług specjalistycznych dla osób dorosłych z zaburzeniami psychicznymi oraz dzieci z niesprawnością intelektualną dla klientów OPS Praga Północ w okresie od 01-12-2014 do 31-12-2014 roku Numer sprawy: OPS/ZP/2/2014 – zamówienie uzupełniające przewidziane w ogłoszeniu o zamówieniu dla zamówienia podstawowego numer sprawy OPS/ZP/10/2013 zgodnie z przedmiotem zamówienia podstawowego	Usługa	WR	3 013,87	3 087,83	3 087,83	12-11-2014	VITAL Plus., Ewa Lechowska, ul. Ratuszowa 11, 03-450 Warszawa
3	OPS/ZP/3/2014	Realizacja usług opiekuńczych dla klientów OPS w 2015 roku	Usługa	PN	678 646,50	639 866,70 Uzupełniające (38 783,30) Razem 678 650,00	639 866,70 Uzupełniające (38 783,30) Razem 678 650,00	05-12-2014	Fundacja ZDROWIE, ul. Dzieci Polskich 17, 04-730 Warszawa
4	OPS/ZP/4/2014	Przygotowanie i wydanie na terenie Dzielnicy Pragi Północ gorących posiłków dla podopiecznych OPS w okresie od 01-01-2015 roku do 31-12-2015 roku	Usługa	PN	483 300,00	Unieważnione			
5	OPS/ZP/5/2014	Kompleksowe usługi pogrzebowe dla Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Praga Północ w 2015 roku	Usługa	PN	130 000,00	108 810,00 Uzupełniające (21 190,00) Razem 130 000,00	117 514,80 Uzupełniające (22 885,20) Razem 140 400,00	10-12-2014	CEDR 2 Cezary Krupa Usługi Pogrzebowe ul. Zamoyskiego 29/8, 03-801 Warszawa
6	OPS/ZP/6/2014	Przygotowanie i wydanie na terenie Dzielnicy Pragi Północ gorących posiłków dla podopiecznych OPS w okresie od 01-01-2015 roku do 31-12-2015 roku	Usługa	PN	483 300,00	417 690,00 Uzupełniające (29 810,00) Razem 447 500,00	451 105,20 Uzupełniające (32 194,80) Razem 483 300,00	15-12-2014	Firma Gastronomiczna Andrzej Naumowicz, ul. Stalowa 20/22, 03-426 Warszawa

12. OŚRODKI WSPARCIA

Wzrost gospodarczy, poprawa warunków zdrowotnych, postęp medycyny sprawiają, że wzrasta przeciętna wieku ludności. Dotyczy to także społeczeństwa polskiego. Starzenie się społeczeństwa polskiego oraz wzrost udziału najstarszych obywateli w strukturze ludności kraju staje się niezwykle ważnym problemem społecznym i wyznacza nowe zadania dla demografów, ekonomistów, lekarzy i polityków.

Problemy ludzi starszych i opieki nad nimi są bowiem bardzo złożone i obejmują zagadnienia medyczne, psychologiczne, socjologiczne, socjalne i demograficzne. Wymagają one zwiększonych wysiłków zarówno służby zdrowia jak i pomocy społecznej, zwłaszcza, że w kolejnych latach liczba ludzi w wieku poprodukcyjnym wzrasta.

W szybko zmieniającej się sytuacji społeczno – gospodarczej naszego kraju rodzina stopniowo ulega dezintegracji. Dawne nakazy obyczajowe rodziny i środowiska lokalnego, które otaczały szacunkiem i opieką „seniorów” tracą na znaczeniu na rzecz indywidualnego poczucia odpowiedzialności i lojalności dla swoich najbliższych. Dlatego też, w wielu przypadkach, trudne sprawy związane z osobami starszymi powierza się instytucjom, a nawet niejednokrotnie, na instytucje przerzuca się odpowiedzialność za najstarszych członków swojej rodziny.

Obecnie osoby starsze utraciły wiele ze swojej niezależności. Tracą oparcie w rodzinie i nie mogą w pełni zrozumieć zmian zachodzących w społeczeństwie.

Wraz z wiekiem zwiększa się liczba zagrożeń związana zarówno z dolegliwościami somatycznymi jak i czynnikami socjalnymi takimi jak m.in. śmierć najbliższych (męża, żony), zakończenie pracy zawodowej i obniżenie standardu życia. Wymienione lęki, obawy i zagrożenia powodują niechęć do nawiązywania nowych kontaktów, podważają sens podejmowanych działań a ich efektem jest niezaspokojenie pragnień i oczekiwań osób starszych oraz ich izolowanie się. Przyjmując postawę wycofania, rezygnują oni z własnych pasji, przyjemności i aspiracji.

Dlatego też bardzo ważne jest zapobieganie takim stanom, zanim się pojawią ponieważ starość nie oznacza końca szans na efektywne i aktywne życie, a człowiek nie staje się bezbronny i sam lub z pomocą innych ma wpływ na to by miało ono pozytywny przebieg.

W Warszawie, mimo napływu ludności systematycznie zwiększa się liczba osób starszych. Proces starzenia się warszawiaków jest jednym z ważniejszych problemów społecznych, który został zauważony i Uchwałą nr LXXII/2013 z dnia 5.12.2013 Rady m.st. Warszawy został przyjęty Program Warszawa Przyjazna Seniorom na lata 2013-2020.

W/w interdyscyplinarny Program Warszawa Przyjazna Seniorom zakłada kierowanie wieloaspektowych działań zarówno do samych emerytów jak i do osób zbliżających się do wieku emerytalnego.

Uwzględnia zróżnicowanie grupy seniorów tworząc optymalne warunki dla osób aktywnych ułatwiając sprawne funkcjonowanie również osobom mniej mobilnym.

„...Cały system usług kierowanych do seniorów powinien umożliwić im prowadzenie samodzielnego, w miarę aktywnego życia w społeczności lokalnej ...)

Problem osób starszych nabiera coraz większego znaczenia również w Dzielnicy Praga Północ, w której od roku 2013 odnotowano ujemny przyrost naturalny. Zmniejsza się ogólna liczba mieszkańców a zwiększa się procentowy udział osób starszych z dużą przewagą kobiet, w starszych grupach wiekowych.

Osoby starsze nieufnie odnoszą się do zmian społecznych i szybkiego rozwoju techniki. Dlatego mimo wielu atrakcyjnych, lokalnych i miejskich programów kierowanych do tej grupy odbiorców, bywają kłopoty z motywacją aby w nich uczestniczyli.

W myśli wytycznych Programu Warszawa Przyjazna Seniorom, istotnym uzupełnieniem oferty pomocy i usług (gospodarczych, opiekuńczych i specjalistycznego poradnictwa) kierowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej do osób starszych jest funkcjonowanie (w ramach struktury organizacyjnej OPS) Ośrodków Wsparcia: Klubu „Złotego Wieku” i Domu Dziennego Pobytu.

Uczestnictwo osób starszych w organizowanych tam zajęciach, wypełnia im wolny czas, stwarza mniej okazji do rozmyślań o własnej ograniczonej sprawności, przeciwdziała stanom frustracyjnym i zmniejsza poczucie osamotnienia i izolacji. Poprzez realizację wielu ciekawych programów placówki te dają osobom starszym szansę lepszego zrozumienia zachodzących przemian, zapewniają łączność pokoleniową, aktywizują oraz umożliwiają pełniejsze uczestnictwo w życiu społecznym.

Klub „Złotego Wieku”

Klub „Złotego Wieku” w Dzielnicy Praga Północ funkcjonuje od ponad 40 lat.

Bardzo nieliczna jest już grupa tych, którzy pamiętają jego początki. Ze względu na długoletnią tradycję ci seniorzy, którzy najdłużej korzystają z Klubu, utożsamiają się z miejscem i tworzą jego charakter.

Większość korzystających z pobytu w Klubie stanowią osoby w starszej grupie wiekowej – ponad 80 lat, o niskich dochodach. Są to na ogół osoby w złej kondycji zdrowotnej, często z wieloma dolegliwościami i bagażem życiowych doświadczeń (w większości trudnych).

Dla wielu z nich uczestniczenie w spotkaniach, w Klubie stanowi próbę przełamania samotności, oderwania od nurtujących ich codziennych problemów, pobudza do podejmowania aktywności.

Ze względu na ograniczone możliwości poruszania się oraz problemy zdrowotne do Klubu uczęszczają nieregularnie. Jest im coraz trudniej zmobilizować się do jakiegokolwiek aktywności i w tej grupie seniorów są oni najczęściej odbiorcami proponowanych działań niż ich uczestnikami.

Znacząca większość klubowiczów - to kobiety (wdowy) z niewielką liczbą mężczyzn.

Działania podejmowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej na rzecz seniorów są kierowane nie tylko do ich najstarszych przedstawicieli. Staramy się poszerzać grupę odbiorców również o osoby nieco młodsze, aktywniejsze (np. Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów koło nr 11).

Działania realizowane w Klubie „Złotego Wieku” w roku 2014

Klub „ Złotego Wieku” oferuje różne formy zagospodarowania czasu wolnego. Prowadzi działalność kulturalną - jubileusze, Wigilie i spotkania Wielkanocne dla osób samotnych, święta, rocznice, koncerty, występy artystyczne i prelekcje

Klub posiada salę przeznaczoną na około 30 -35 osób i taka liczba jednorazowo mogła korzystać z propozycji oferowanych w roku 2014.

Celem działań realizowanych w Klubie jest oprócz aktywizacji – również integracja - zbliżenie do siebie różnych środowisk – osób w starszej grupie wiekowej, nieco młodszych seniorów, dzieci i młodzieży.

Działania w Klubie organizowano wg. następującego programu:

I. Przełamywanie izolacji społecznej osób starszych i samotnych.

♦ *Prowadzenie zajęć kulturalnych – umożliwienie korzystania z wyposażenia Klubu, biblioteki, gier, prasy oraz urządzeń audio- wizualnych.*

Stała grupa osób starszych chętnie korzystała z codziennej prasy, słuchała muzyki i korzystała z gier planszowych. Uczestniczyła w środowiskowych wieczorkach tanecznych.

♦ *Organizowanie spotkań okolicznościowych oraz aktywizowanie do ich współorganizowania.*

W 2014 r. odbywały się różne imprezy okolicznościowe: Śniadanie Wielkanocne, uroczysta Wigilia, Andrzejki, Dzień Seniora, Tłusty Czwartek. Na zakończenie karnawału klubowicze uczestniczyli w *balu karnawałowo-walentynkowym*.

Uroczysta Wigilia organizowana w roku 2014 skupiła ponad 60 osób. W ramach uroczystości wolontariusze z Technikum Geodezyjnego ul. Szanajcy 5 przygotowali jasełka.

♦ Rozwijanie zainteresowań

W roku 2014, Klubowicze uczestniczyli w spotkaniach tematycznych, organizowanych przez Bibliotekę Publiczną im. Księdza Jana Twardowskiego. Były to wykłady i spotkania autorskie. W ramach współpracy z Biblioteką seniorzy chętni do nauki obsługi komputera brali udział w warsztatach.

Uczestniczyli także w II Czerwcowym Pikniku Prąskim – organizowanym przez Ośrodek Pomocy Społecznej przy ul. Brzeskiej.

W roku 2014 seniorzy brali udział w spotkaniach z piosenką i wycieczkach do ciekawych miejsc, m.in. do Centrum Nauki Kopernik

W Klubie Złotego Wieku odbyły się warsztaty w zakresie udzielania pierwszej pomocy oraz spotkanie z Policją w ramach akcji edukacyjnej z zakresu bezpieczeństwa: jak nie dać się oszukać.

Seniorzy mieli możliwość uczestniczenia w warsztatach żywieniowych organizowanych przez Bank Żywności SOS pt.: „Edukacja żywieniowa seniorów”. Spotkania te cieszyły się dużym zainteresowaniem, gdyż omawiane były diety zalecane w chorobach wieku starszego. Warsztaty odbywały się w roku 2013 ale ze względu na duże zainteresowanie ten cykl wykładów został także przeprowadzony w roku 2014.

Seniorzy z Klubu Żółty Wiek brali udział w licznych imprezach organizowanych przez Dom Kultury Praga takich jak: pokazy filmów, koncerty, spotkania ze sławnymi ludźmi. W ramach tej współpracy klubowicze uczestniczą (śpiewają) w zespole Praskie Matłazyje. Spotkania zespołu odbywają się raz w tygodniu .

II. Udostępnienie pomieszczeń Klubu „Złoty Wiek” w ramach integracji działań na rzecz osób starszych.

Uwzględniając potrzebę uaktywnienia środowiska lokalnego Ośrodek Pomocy Społecznej udostępnił lokal różnym grupom społecznym i organizacjom, które skupiają środowiska osób starszych takim jak m.in.: NSZZ „Solidarność” region Mazowsze (ok. 10 osób), Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów koło nr 11 (ok. 45 osób).

W roku 2014, w Klubie działało nadal Stowarzyszenie Centrum Informacji Społecznej (w ramach Biura Porad Obywatelskich), które oprócz porad skierowanych do stałej grupy „seniorów” udzieliło informacji i wsparcia 1018 osobom. BPO wprowadziło dodatkowy dyżur dla osób z zadłużeniami mieszkaniowymi. Prowadziło również program skierowany zarówno do pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej jak i beneficjentów, w tym członków Klubu.

Zwiększenie dostępności Klubu „Złotego Wieku” oraz wprowadzenie na stałe wielu imprez okolicznościowych, organizowanie prelekcji i spotkań w ramach profilaktyki zdrowotnej i promocji zdrowia, umożliwienie korzystania z porad oraz zajęć rehabilitacyjnych przyczynia się do wzrostu aktywności i większego zaangażowania w życie społeczne starszych mieszkańców dzielnicy.

Przy realizacji programów wsparcia dla starszych mieszkańców Dzielnicy Praga Północ Ośrodka Pomocy Społecznej organizacje pozarządowe są ważnym partnerem, a dzięki ich wsparciu możemy poszerzać zakres oferty realizowanych działań oraz zwiększać ich atrakcyjności.

Dom Dziennego Pobytu

Dom Dziennego Pobytu istnieje od 30 lat. Jest jedną z jednostek organizacyjnych Ośrodka Pomocy Społecznej, która stanowi ważny element infrastruktury socjalnej, łącząc elementy pomocy środowiskowej oraz instytucjonalnej.

Dom Dziennego Pobytu - dla osób starszych i niepełnosprawnych, mieszkańców dzielnicy Praga Północ zapewnia w środowisku - pobyt, gorący posiłek oraz różne formy działalności kulturalnej, rekreacyjnej i towarzyskiej.

Z tej formy pomocy mogą korzystać przede wszystkim: osoby samotne, osamotnione w rodzinie o niskich dochodach, osoby niepełnosprawne, które z uwagi na ograniczoną sprawność nie są w stanie przyrządzić sobie posiłku.

Celem głównym działań w Domu Dziennego Pobytu jest wspieranie osób starszych w rozwiązywaniu ich problemów, wspomaganie w zaspokajaniu potrzeb i zapobieganie wykluczeniu społecznemu. Pośrednio to także forma wsparcia rodziny, która ze względu na

pracę zawodową lub zamieszkiwanie oddzielnie, nie może zapewnić osobie bliskiej wystarczającej opieki.

Osoby, które korzystają z usług w Domu to beneficjenci Ośrodka Pomocy Społecznej - kierowani, na podstawie decyzji administracyjnej, zgodnie z trybem przyjętym dla innych form świadczenia pomocy społecznej.

W roku 2014 r., z oferty w Domu Dziennego Pobytu docelowo korzystało 85 osób, co kształtuje się na tym samym poziomie jak w roku 2013.

W Domu Dziennego Pobytu OPS- wśród osób korzystających 65% stanowiły kobiety w wieku od 68 do 88 roku życia a 35 % stanowili mężczyźni. Najliczniejszą grupę beneficjentów DDP stanowiły osoby w grupie wiekowej 72 do 88 roku życia.

Programy realizowane w Domu Dziennego Pobytu w 2014 roku

- **Program pomocy żywnościowej – w formie dziennego wyżywienia - (obiad oraz podwieczorek).**

Program ten jest kierowany do wszystkich osób korzystających z pobytu w placówce. Pełnowartościowy obiad i podwieczorek jest spożywany na miejscu lub (w przypadku nieobecności z powodu choroby) jest dostarczany do domu pensjonariusza przez opiekunki bądź innych klientów placówki.

- **Program aktywizacji fizycznej:**

Celem wypracowania nawyków do systematycznego uprawiania ćwiczeń oraz zdrowego odżywiania poprzez: zwiększenie wiedzy na temat zdrowego trybu życia. W ciągu roku seniorzy pod opieką rehabilitanta mogli uczestniczyć w zajęciach i warsztatach poprawiających sprawność ruchową i korzystać z kąpielni rehabilitacyjnej. W aktywizacji fizycznej uczestniczyło średnio 25 osób.

- **Program przeciwdziałania marginalizacji osób starszych oraz ich integracji ze środowiskiem lokalnym:**

Beneficjenci Ośrodka Wsparcia to szczególnego rodzaju odbiorcy – osoby starsze, niepełnosprawne, często samotne bądź osamotnione dlatego też celem wielu działań prowadzonych w roku 2014 była integracja: wewnątrz placówki oraz ze środowiskiem lokalnym a także aktywizacja poprzez udział w m.in.: warsztatach artystycznych, plastycznych, muzycznych, malarskich oraz imprezach okolicznościowych.

W roku 2014 wiele propozycji i projektów z udziałem seniorów Domu Dziennego Pobytu Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Praga Północ. M.st. Warszawy było realizowanych poza placówką.

Mocną stroną programów realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Domu Dziennego Pobytu jest zaktywizowanie dużej grupy seniorów a efektem tej pracy - zdobywanie przez seniorów nagród i prestiżowych wyróżnień (osiągnięć szeroko komentowanych w mediach). Umocniła się także współpraca integrująca środowisko osób starszych z młodymi moderatorami.

Działalność Domu Dziennego Pobytu OPS w 2014 roku możemy podzielić na 3 obszary, które obejmują wydarzenia :

- I - w ramach samej placówki
- II - w sferze dzielnicy i miasta
- III - w ramach działań promocyjnych

AD I.

Styczeń Babci i Dziadka – seniorzy przygotowali uwspółcześioną wersję Czerwonego Kapturka

Luży - Organizacja zabawy walentynkowo – karnawałowej.

Marzec - Dzień Kobiet – przygotowany przez panów program kabaretowy, do którego włączyła się aktywniejsza część pań.

Kwiecień - 15 IV Spotkanie Wielkanocne (w którym uczestniczyło około 50 osób) połączone z poczęstunkiem oraz wspólne muzykowanie utrzymane w uroczystym świątecznym klimacie.

Czerwiec - 5 VI wizyta członków Rady Dyrektorów Polsko - Amerykańskiej Fundacji Wolności, którzy uznali działalność naszych seniorów jako modelową dla innych środowisk, również w USA. Była to bardzo istotna wizyta ponieważ Polsko - Amerykańska Fundacja Wolności finansuje lub współfinansuje międzypokoleniowe projekty kierowane do osób starszych.

24 IV odbył się Drugi Czerwcowy Piknik na Brzeskiej (dokładny opis w rozdziale Projekty....) – impreza zorganizowana przez Ośrodek Pomocy Społecznej. Na imprezę zostali zaproszeni przedstawiciele większości instytucji i organizacji realizujących działania kierowane do osób starszych. W ramach imprezy zaprezentowano program artystyczny przygotowany przez beneficjentów Domu Dziennego Pobytu OPS (Zespół Cała Praga Śpiewa i Kabaret) oraz przez uczestników zajęć z innych placówek. Była zabawa taneczna, wspólne śpiewanie i grillowanie.

Lipiec - Mimo przerwy urlopowej w Domu Dziennego Pobytu - w każdą środę, w jednym z ogródków kawiarnianych Parku Praskiego odbywały się spotkania muzyczne (propagujące praski folklor) z udziałem najaktywniejszych seniorów.

18 VII Zorganizowano całonocną wycieczkę statkiem do Serocka. Seniorzy DDP stworzyli na statku magiczną atmosferę dawnych wycieczek po Wiśle dostarczając innym uczestnikom rejsu niezapomnianych wrażeń.

Sierpień – 27 VIII Spotkanie z policją – pogadanka na tematy: „Jak nie dać się oszukać fałszywemu wnuczkowi” oraz „Jak czytać umowy”.

Wrzesień / listopad – W każdy czwartek odbywały się potańcówki tematyczne.

Grudzień - Organizacja spotkania z okazji Mikołajek, spotkania świątecznego z młodzieżą z technikum geodezyjnego oraz uroczystego spotkania Wigilijnego. Wszystkie imprezy miały charakter świąteczny z odpowiednią oprawą artystyczną i poczęstunkiem. W organizację imprez aktywnie włączyli się seniorzy, przygotowali także prezenty (ręcznie zdobione pierniki), którymi zostali obdarowani wszyscy zaproszeni goście.

Jak co roku, na dzień przed sylwestrem, seniorzy DDP OPS organizowali uroczyste *pożegnanie starego i powitanie nowego roku*.

W ciągu 2014 roku, w każdy wtorek i piątek, w Domu Dziennego Pobytu odbywała się *gimnastyka usprawniająca* prowadzona przez rehabilitanta. Cyklicznie, w zajęciach uczestniczyło ok.15 osób.

W związku ze wzrostem popularności zespołu *Cała Praga Śpiewa* w grudniu 2014 roku rozpoczęły się warsztaty z emisji głosu. Będą one trwały do końca czerwca 2015 roku.

Scenografia do występów, świąteczne ozdoby, czy transparenty były przygotowywane przez seniorów w ramach zajęć plastycznych.

W ramach kontynuacji działań projektu muzycznego, DDP przystąpił do projektu "Praga na walizkach" realizowanego od X d2014 do VI 2015 roku (opis projektu w Rozdziale Porozumienia i Współpraca z innymi podmiotami). Ideą tego projektu jest docieranie z twórczością zespołu Cała Praga Śpiewa do instytucji i organizacji na terenie Mazowsza, które prowadzą działania kierowane do osób starszych, celem prowadzenia warsztatów muzycznych, propagowania aktywności seniorów oraz inspirowania ich do odkrywania i realizacji własnych pasji.

AD II.

Luży - Rozpoczęcie prac nad nagraniem studyjnym płyty zespołu CAŁA PRAGA ŚPIEWA. Prace nad płytą trwały miesiąc. Następne miesiące członkowie grupy poświęcili na gromadzenie środków, na jej produkcję (m.in. w tym celu założyli swoją stronę na portalu internetowym POLAK POTRAFI).

Marzec - 8 III Promocja zespołu poprzez cykliczny udział w imprezach organizowanych przez Dom Zabawy i Kultury (DZIK) przy ul. Belwederskiej.

26 III - Udział w Muzycznym Spacerze po Pradze – spotkanie z delegacją młodych wolontariuszy z Gruzji.

Kwiecień - 1 IV Na zaproszenie ośrodka z Nowolipia, zespół kabaretowy z DDP OPS wystąpił przed tamtejszą publicznością z przedstawieniem Czerwony Kapturek. W ramach promocji nowej płyty seniorzy zaśpiewali również kilka piosenek o Pradze.

Maj - Dom Dziennego Pobytu OPS przystąpił do udziału w projekcie "Warszawa ja i ty". Projekt będzie realizowany do października 2015 roku. Projekt obejmuje cykl warsztatów muzyczno – historycznych oraz zajęcia na terenie DDP (wykłady z historii przedwojennego kabaretu). Zaplanowano również wyjścia spacerowe w różne rejony miasta. Przewodnikiem po stolicy będzie znany już naszym podopiecznym, młody warszawski przewodnik .

Czerwiec - 18 VI - Udział w festiwalu organizowanym przez OPS Praga Południe. Przedstawiciele naszych seniorów – dwaj panowie zaprezentowali muzyczne show, wykonując piosenki z musicalu Lata Dwudzieste, Lata Trzydzieste.

24 VI - Zaprezentowanie programu artystycznego podczas Konferencji na temat rewitalizacji miasta, organizowanej przez Urząd Dzielnicy Praga Północ.

Czerwiec - Udział w programie kulturalnym Dzielnicy Praga Północ pt.: Noc Pragi – występ przy klubie Pawiarnia. Atmosfera dawnej praskiej potańcówki udzieliła się publiczności.

Czerwiec - Spacer Muzyczny po Szmulkach – spotkanie z muzykami z Ukrainy.

Sierpień - 1 VIII - Spontaniczny udział najaktywniejszych seniorów DDP OPS w śpiewaniu pieśni powstańczych na Placu Zwycięstwa.

Wrzesień - 2 IX - Udział w warsztatach na temat Dawnego życia na Pradze - organizowanych przez Urząd Dzielnicy Praga Północ.

7 IX - Udział seniorów DDP OPS w Warszawskim Korowodzie Integracyjnym w Parku Sowińskiego, w Dzielnicy Wola. Podobnie jak w roku 2013, seniorzy zaprezentowali na scenie specjalny program artystyczny.

27 IX - Udział w czerwcowym programie dot. rewitalizacji miast w dniu 24.06. pozwolił na nawiązanie znajomości z przedstawicielami miasta i kultury Lublina, którzy zaprosili seniorów DDP OPS na plenerową imprezę zakończenia lata w swoim mieście.

Październik - 3 X Udział w Biesiadzie Wolskich Seniorów na skwerze przy ulicy Krochmalnej.

5 X - Udział w Międzynarodowym Dniu Osób Starszych w Ogrodzie Saskim.

23 X - Festiwal Śpiewających Seniorów, organizowany przez OPS Żoliborz w kinie Wisła. Zespół z DDP wystąpił w kategorii piosenki zespołowej prezentując utwór "Jadziem panie Zielonka". W kategorii solistów pensjonariusz DDP wystąpił z piosenką "Mały Gigolo".

25 X - Występ zespołu CAŁA PRAGA Śpiewa na otwarciu Muzeum Pragi. Seniorzy wystąpili na dziedzińcu muzeum. Organizatorzy imprezy nagrodzili wszystkich pamiątkowym biletem wstępu.

Listopad - 15 XI udział w obchodach Dnia Seniora organizowanych przez OPS Praga Południe.

Wzrost aktywności seniorów dał się zauważyć w organizowanych przez Dzielnicę spotkaniach nad projektem rewitalizacji Pragi. Byli wszędzie, tam gdzie były poruszane sprawy przyszłości starszych mieszkańców, aktywnie uczestniczyli w debatach. Ich obecność nie zwróciła uwagi organizatorów tych spotkań, dlatego też w grudniowym Biuletynie Warszawskie Spojrzenie Na Rewitalizację, działalności seniorów z Domu Dziennego Pobytu OPS poświęcono obszerny, dwustronicowy artykuł.

AD III.

Styczeń - Dzień Babci nie koniecznie w kapciach – program TVP Warszawa – o aktywności seniorów DDP OPS.

Marzec - Wizyta seniorów w studio TVP Warszawa – udział w programie dotyczącym okradania osób starszych metodą na wnuczka.

Czerwiec - Pierwsze nagrania w telewizji Polsat do programu Must Be The Musik.

Sukces ! 4 x TAK - przechodzimy do następnego etapu.

Lipiec - Emisja audycji o śpiewających seniorach w południowym programie Radia Dla Ciebie Wywiad do Dużego Formatu Gazety Wyborczej

Październik - Wizyta w internetowej telewizji Fundacji Orange. Przedstawiciele seniorów opowiadali o swoich działaniach na terenie DDP i poza nim. Otrzymali od sieci telefon komórkowy na kartę.

Reportaż radiowej Trójki pt.: „Barwy Kultury opowiadający o praskim odcieniu kultury w wydaniu seniorów z DDP OPS”.

Listopad - Udział w kolejnym etapie programu Tylko Muzyka – nasza pensjonariuszka, piosenką z lat młodości podbija serca jurorów.

Znowu 4 x TAK ale konkurencja jest silniejsza. Zostaje szansy jest jeszcze decyzja jurorów.

Marzenia się spełniają - 20 XI prezenter POLSATU przywozi DZIKĄ KARTĘ od jurorów.

Przed seniorami DDP kolejne wyzwanie.

24 XI - Finał Must Be The Musik w telewizji Polsat.

26 XI - Wywiad pensjonariuszy do Życia Na Gorąco – artykuł ukaże się dopiero w 2015 roku i będzie opowiadał o pasjach realizowanych na emeryturze na przykładzie podopiecznej DDP.

Grudzień - Nagrania do świątecznej emisji programu INTERWENCJE w tv Polsat. Program o aktywnym starzeniu się. Wyemitowany dwukrotnie 22 grudnia.

Wizyty w studiach telewizyjnych i radiowych, wywiady do prasy były nie tylko kolejnym doświadczeniem życiowym seniorów ale również etapem samokształcenia. W trakcie powyższych wydarzeń zdobywali umiejętności autoprezentacji, nabrali dystansu do własnej osoby, nauczyli się myśleć i działać grupowo, bo tylko takie podejście zapewnia wspólny sukces.

Dom Samotnej Matki i Dziecka

Na terenie Dzielnicy Praga Północ jedyną placówką zapewniającą opiekę kobietom z dziećmi jest Dom Samotnej Matki i Dziecka przy ul. Szymanowskiego 4a (istnieje od 1991 roku). Świadczy pomoc matkom z dziećmi (także ofiarom przemocy), które z różnych przyczyn losowych zostały pozbawione domu, często także środków do życia. Zapewnia nocleg, możliwość przygotowania posiłku i odpowiednie warunki sanitarne. Dzieciom stwarza szansę właściwego rozwoju psychofizycznego.

Czas pobytu w Domu Samotnej Matki i Dziecka jest zróżnicowany (od 3 miesięcy do ponad roku) i zależy głównie od trybu i załatwiania spraw urzędowych związanych z sytuacją rodzinną, materialną, zdrowotną, mieszkaniową, zawodową (rozwód, alimenty, podział mienia, rozwiązanie spraw mieszkaniowych, zdrowotnych, podjęcie pracy).

Ośrodek Pomocy Społecznej poprzez udzielanie wielokierunkowego wsparcia dąży do tego, aby każda z mieszanek Domu mogła, w miarę szybko, się usamodzielnąć.

W roku 2014 w placówce przebywało docelowo 30 osób, w tym 9 kobiet i 21 dzieci, w wieku od 1-17 roku życia. Kobiety/matki, które w roku 2014 uzyskały pomoc w formie pobytu w Domu były w wieku od 24 do 40 roku życia.

Mieszkanki Domu Samotnej Matki i Dziecka w większości posiadały status samotnych matek lub mężatek w trakcie rozwodu. Kobiety/rodziny przebywające w placówce, w roku 2014 posiadały od jednego do trójki dzieci, w wieku niemowlęcym, przedszkolnym i szkolnym.

Spółród 9 matek z dziećmi przebywających w Domu w roku 2014 aż 5 wykonywało pracę zawodową.

Ze względu na trudności związane z załatwianiem swoich spraw życiowych w większości przypadków pobyt w placówce był przedłużony z 3 do 6 i do ponad 12 miesięcy.

Wypożyczenie Domu Samotnej Matki i Dziecka

Placówka posiada 7 pokoi, wyposażonych w podstawowy sprzęt. Mieszkankom udostępniono łazienki z kabinami prysznicowymi, kompleks kuchenny z kuchenkami gazowymi, lodówki, pralki automatyczne, magiel, suszarnię i wózkownię.

Dom Samotnej Matki i Dziecka nie prowadzi żywienia, każda z rodzin sama dokonuje zakupu artykułów spożywczych oraz przygotowuje posiłki dla siebie i dzieci. Oprócz przestronnej świetlicy wyposażonej w telewizor, magnetowid, stół do ping-ponga, gry i zabawki dla dzieci oraz mini biblioteki placówka posiada pomieszczenie do odrabiania lekcji i nauki wyposażone w sprzęt komputerowy (dostępny zarówno dla dzieci jak i matek) oraz duży taras z zagospodarowanym ogrodem i placem zabaw.

Utrzymanie czystości w zajmowanych pokojach oraz całej placówce obowiązuje każdą rodzinę, zgodnie z zapisami regulaminu placówki.

Zasady Rekrutacji

Prawo do pobytu w Domu Samotnej Matki i Dziecka mają kobiety z dziećmi, w pierwszej kolejności z terenu Dzielnicy Praga Północ lub gminy Warszawa (gdy placówka dysponuje wolnymi miejscami). Ich "bezdomność" jest szczególnego rodzaju, i nie polega głównie na braku miejsca do mieszkania. Dotyczy raczej kryzysowych momentów w życiu rodziny, kiedy kobieta, ze względu na trudną sytuację (zagrożenie przemocą również w stosunku do dzieci, alkoholizm, choroby psychiczne, wpływy środowiska przestępczego) zmuszona jest opuścić dom i szukać schronienia na czas potrzebny do zorganizowania życia rodziny od nowa.

Osoba, skierowana do Domu musi zapoznać się z regulaminem i zaakceptować zawarte w nim zasady funkcjonowania. Regulamin ten określa uprawnienia i obowiązki mieszanek, oraz tworzy warunki do kształtowania zasad porządku, ładu i dyscypliny.

Rodzina przebywająca w DSMiD nie ponosi kosztów związanych z jego utrzymaniem, wymagane jest jednak jej współuczestnictwo i aktywne współdziałanie ze wszystkimi specjalistami i instytucjami zaangażowanymi w pomoc, zmierzającą do szybkiego usamodzielnienia.

Przyczyny Pobytu w Domu Samotnej Matki i Dziecka

Na podstawie dotychczasowych doświadczeń można wyodrębnić typowe przyczyny, które powodują trudną sytuację i konieczność poszukiwania miejsca w domu Samotnej Matki i Dziecka, to m.in.: - **alkoholizm** osób bliskich; - **brak uregulowań prawnych** dotyczących zamieszkiwania w związkach nieformalnych – konkubinacie; - **konflikt z rodziną pochodzenia** (m.in. z powodu uzależnienia i/lub przemocy).

Metody pracy z mieszkankami Domu Samotnej Matki i Dziecka, zmierzające do ich usamodzielnienia są zindywidualizowane, dostosowane do specyfiki rodzin, oraz struktury

wiekowej dzieci i sytuacji zawodowej kobiet. Ich określeniu służy wywiad przeprowadzany przez specjalistę ds. rodziny i pracownika socjalnego oraz ustalenie możliwości powrotu kobiety i dzieci do własnego domu, rodziny, męża, rodzeństwa bądź szans na uzyskanie lokalu.

Działania realizowane w ramach systemu pomocy samotnym matkom.

Dzięki wieloletniemu doświadczeniu wynikającemu z prowadzenia przez Ośrodek Pomocy Społecznej Domu Samotnej Matki i Dziecka udało się wypracować system wsparcia dla osób doświadczających przemocy, obejmujący niżej prezentowane formy. Uwzględniając specyfikę każdej rodziny, różny jest zakres udzielanej pomocy i jej częstotliwość. Tylko połączenie tych wszystkich form wsparcia daje szansę na usamodzielnienie.

Formy pomocy kierowane do mieszkanek i dzieci to:

pomoc socjalna – m.in. w zakresie: informowania o możliwościach uzyskania pomocy, motywowania do uregulowania spraw urzędowych, pomocy w pisaniu pism urzędowych, w uzyskaniu wsparcia materialnego;

pomoc psychologiczna m.in. w zakresie: informowania o problemie uzależnienia i zjawisku przemocy, ukierunkowania działania oraz wspierania psychicznego, informowania o możliwościach podjęcia terapii oraz o placówkach wsparcia, przełamywania bariery strachu przed podejmowaniem samodzielnych decyzji, negocjacji z rodziną w celu stworzenia możliwości ewentualnego powrotu do własnego domu;

pomoc prawna obejmująca m.in. poradnictwo w zakresie rozwiązania istniejącego problemu, pomoc w pisaniu pozwów i pism o charakterze prawnym, reprezentowanie spraw mieszkanki, na jej życzenie;

pomoc pedagogiczna m.in. w zakresie: - diagnozy środowiskowej, opieki nad dziećmi i rodziną, pomocy w ukierunkowaniu pracy matki z dzieckiem, kierowania do poradni, specjalistów, placówek organizujących różne formy opieki nad dzieckiem dla kobiet czynnych zawodowo;

pomoc wychowawcza m.in. w zakresie: organizowania opieki nad dziećmi w DSMiDz, pomocy dzieciom w odrabianiu lekcji, organizowania czasu wolnego w placówce i poza nią, prowadzenia zajęć plastycznych, przygotowania okolicznościowych inscenizacji, poradnictwa w sprawach wychowawczych.

pomoc zawodowa m.in. w zakresie: orientacji w możliwościach zawodowych mieszkanki, wspierania w procesie aktywizacji zawodowej, w tym poszukiwaniu i uzyskaniu zatrudnienia.

codziennej indywidualnej pracy z matkami, której celem jest: wytworzenie nawyków dbania o rozwój dziecka i opieka nad nim, utrzymywania czystości, organizowania dnia, planowania i kontrolowania własnych wydatków, pomoc w obsłudze urządzeń gospodarstwa domowego.

wspieranie procesu usamodzielniania aż do momentu uzyskania i zagospodarowania się we własnym mieszkaniu – współpraca ze sponsorami. W tym celu Ośrodek Pomocy Społecznej nawiązał współpracę z organizacjami pozarządowymi i instytucjami, które objęły Dom Samotnej

Matki i Dziecka swoim patronatem i niejednokrotnie świadczą pomoc rzeczową lub finansową umożliwiającą zagospodarowanie się osób opuszczających Dom Samotnej Matki i Dziecka (to bardzo ważny element systemu pomocy rodzinom, ponieważ dzięki pomocy rzeczowej i wsparciu w planowaniu życia rodziny od początku eliminuje naturalny strach przed usamodzielnieniem się). Utrwalaniu i pogłębianiu więzów rodzinnych służą imprezy okolicznościowe. W ich przygotowaniu biorą udział wszystkie mieszkanki wraz z dziećmi, tworząc atmosferę zbliżoną do prawdziwych uroczystości rodzinnych.

Na terenie Domu Samotnej Matki i Dziecka w roku 2014 były prowadzone różnorodne działania pomocowe dla matek i dzieci zamieszkujących placówkę, przez firmy, fundacje, stowarzyszenia oraz wolontariuszy i studentów.

W piknikach i festynach rodzinnych organizowanych na terenie placówki, brały udział rodziny zamieszkujące Dom Samotnej Matki i Dziecka oraz rodziny które mieszkają wcześniej na terenie placówki. Zazwyczaj w imprezach uczestniczyło od 9 do 13 rodzin.

W styczniu jedna z firm, w ramach projektu „Biznes dla wolontariatu” zrealizowała program dla mieszkańców Domu Samotnej Matki i Dziecka. Celem projektu była pomoc i wsparcie dla samotnych matek i ich dzieci zarówno w sferze psychicznej jak i materialnej. Działania pracowników firmy miały na celu okazanie mieszkankom solidarności, zrozumienia oraz podbudowanie ich motywacji i wiary w lepszą przyszłość oraz do podejmowania samodzielnych działań.

Podopiecznym zapewniono transport. Spotkanie zorganizowano w Kawiarnia Kredka Café w Warszawie, odbywało się w formie warsztatów wraz z poczęstunkiem.

Podczas warsztatów dzieciom zapewniono różne atrakcje. Animacja dla nich była prowadzona przez profesjonalnego animatora z wykształceniem pedagogicznym. Dzieci miały okazję uczestniczyć w zajęciach obejmujących: własnoręczne tworzenie rekwizytów zgodnych z wybranym tematem spotkania, poszukiwanie skarbu, konkursy wiedzy, sprawności, kalambury, gry i zabawy ruchowe, aktywność plastyczną, zabawy taneczne przy muzyce, elementy rywalizacji indywidualnej i grupowej, zabawy z chustą animacyjną.

Równolegle dla dzieci starszych (10-17 lat) wraz z opiekunem zorganizowano seans filmowy.

Dla matek i dzieci zorganizowano również 1 godzinny warsztat z konsultacją kosmetyczną na temat sposobu doboru makijażu do typu cery i urody.

Kolejną propozycją dla uczestników projektu był udział w warsztacie mydlarskim, po których każdy z uczestników przygotowywał wg. własnego wzoru, pomysłu i gustu mydło glicerynowe.

Dla chętnych matek odbywały się również konsultacje ze specjalistą HR, coachem w zakresie aktywizacji zawodowej i możliwości poszukiwania pracy.

Matki i dzieci mogły wspólne stworzyć mapę marzeń.

Na zakończenie spotkania zostały przekazane uczestnicy spotkania otrzymali upominki.

W roku 2014 Dom Samotnej Matki i Dziecka współpracował z firmami które na rzecz Jego mieszkańców, ramach wolontariatu pracowniczego realizowały następujące projekty.

- Dzień Dziecka, Spotkanie integracyjne, przedstawienie teatralne dla dzieci oraz pokazy związane tematycznie z działalnością firmy (laboratorium chemiczne). Konkursy dla dzieci i wspólna zabawa przy grillu.
- Spotkanie z okazji Dnia Pragi zorganizowane przez Towarzystwo Przyjaciół Pragi. Odkryto się wspólne spotkanie z rodzinami, grill i zabawa.
- Spotkanie z wieloletnimi przyjaciółmi ze Wspólnoty Chrześcijańskiej. Wieloletnie współpraca opiera się na pomocy w remontach, drobnych naprawach, pomocy przy pracach gdzie potrzebna jest siła fizyczna, tematycznych spotkaniach np. wspólne śpiewanie kolęd i Dzień Dziecka.
- Firmy zakupiły dzieciom i matkom bilety do Centrum Nauki Kopernik oraz zorganizowały konkurs dla dzieci pt. „Pojazd Kosmiczny”. Dzieci wykazały się dużą pomysłowością, najlepsze prace zostały nagrodzone przez pracowników firmy, prace dzieci zostały wykonane z materiałów recyklingowych.
- Jesienią zakupiły dzieciom bilety do kina, po obejrzanym seansie dzieci wykonały prace związane tematycznie z filmem. Zostały one wysłane do sponsora, który zrobił wystawę.
- Zaprzyjaźnione firmy w swojej ofercie zaproponowały wykonanie prac remontowych.
- W ramach wolontariatu pracowniczego jedna z firm przeprowadziła remont łazienki. Zostały wymalowane ściany i drzwi, wymienione baterie, sedes i zasłony prysznicowe. Na okna została naklejona specjalna matująca folia.
- W ramach prac wolontariuszy wykonano remont dwóch pomieszczeń służbowych (malowanie i położenie paneli).
- Po wyprowadzeniu dwóch rodzin pokoje zostały wyremontowane przez wolontariuszy. W pokojach dokonano drobnych napraw, ustawiono meble, złożono dwie szafy, wymieniono wykładzinę.
- Na terenie Domu przez wolontariuszy i osoby zaprzyjaźnione na bieżąco są wykonywane drobne naprawy i prace zwłaszcza te, które wymagają siły fizycznej.

W roku 2014 z mieszkankami, które wymagały najpilniejszej pomocy psychologicznej odbywały się nieodpłatnie spotkania z coachami. Miały one na celu pracę nad rozwojem osobistym mieszanek. Uczestniczki mogły popracować nad tworzeniem zadań i celów na przyszłość. Odbywała się praca nad wzmocnieniem poczucia własnej wartości i sprawczości. Spotkania miały na celu wzmocnienie i zachęcenie do pracy nad sobą (tworzenia celów i planów na przyszłość).

Na terenie Domu Matki i Dziecka w ramach stażu zawodowego odbywały się spotkania z przyszłymi psychoterapeutkami oraz praktyki studenckie (w ramach których organizowana była pomoc w nauce jak również praca zajęciowa z dziećmi (robiecie dekoracji, prace plastyczne, zajęcia muzyczne).

Oprócz inicjatyw firm, które wspierają naszą placówkę w organizowaniu wspólnych spotkań oraz wykonywaniu remontów na terenie Domu Samotnej Matki i Dziecka, placówka jest wspierana w ramach wolontariatu indywidualnego.